

ذخیره انرژی گرمایی خورشید توسط بتن آسفالتی

ضرورت اصلاح ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها

نظری و گذری به اوزان و مقیاس های معمول در ایران از دیروز تا امروز

آیین داوری

بدون شرح!

عکس‌های بدون شرح پیام شماره ۵ مربوط به دو ساختمان
جدا از هم با کیفیت (خوب) و (بد) بود.

سال یازدهم
مسلول ۳۳
۱۳۸۴
۳۰۰۰۰

دوره سوم
شماره ۶
آذر
شمارگان

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

صاحب امتیاز

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

مدیر مسوول

مهندس محمد سعیدی کیا

سر دبیر

مهندس فریبرز خواجه برج سفیدی

هیات تحریریه

دکتر عباس اکبر پور - دکتر حمید بهبهانی - مهندس میر نجم الدین حکمیان
مهندس حسن محمد حسن زاده - دکتر سیمین حناچی
مهندس فریبرز خواجه برج سفیدی - مهندس منوچهر شیبانی اصل
دکتر اصغر شیراز پور - دکتر رضا علیپور - دکتر حمید ماجدی - دکتر شمس نوبخت

همکاران این شماره

مهندس ابوالفضل آرسته، مهندس ناصر مهدی زاده
مهندس محمود مودت، دکتر مرتضی یوسف زاده
دکتر محمود هر یسپچیان، مهندس علیرضا اسماعیل نژاد شمالی

مسوول امور داخلی

پروانه ارمش

نشانی: شهرک قدس، فاز ۱، خیابان ایران زمین،
خیابان مهستان، پلاک ۱۷۶، تلفن دفتر نشریه: ۸۸۳۷۰۴۸
E.mail: Payam@tehran.nezam.com

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران
تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۸۵۰۰ و ۸۸۵۷۷۰۰۰ و ۸۸۵۷۷۰۰۴ فاکس: ۸۸۵۷۷۰۰۵
E.mail: Tehran@nezam.ir ۱۹۹۴۵/۵۷۵

اجرا: مرکز نشر سمر تلفن: ۸۸۷۳۱۳۹۸-۹
طراحی و صفحه آرایی: فرناز مهدی پور
طرح روی جلد: فرناز مهدی پور
چاپ: صنوبر

شرایط ارسال مقاله

نشریه نظام مهندسی از مقالات و آثار تحقیقی و ترجمه های مفید محققان و نویسندگان استقبال می نماید.

لطفاً جهت ارسال مقاله ها به نکات زیر توجه فرمایید:

- مقاله ها به صورت خوانا با فاصله خطوط مناسب (حداکثر ۱۲ خط در هر صفحه و ۱۰ صفحه A4)، روی یک طرف کاغذ، با ذکر نشانی و تلفن تماس فرستاده شود.
- مقاله ها باید در برنامه word 2000 و یا فونت میترا یا نازنین تایپ شود.
- چکیده مقالات فراموش نشود.
- تألیف ها و تحقیق ها، مستند به منابع علمی و همراه با ذکر نام منبع باشد.
- کپی متون اصلی را به پیوست مقاله های ترجمه شده ارسال فرمایید.
- کلیه عکس ها، شکل ها و نمودارها، حداکثر ۲۳۰ مطلب به همراه دیسکت یا CD با کیفیت حداقل 300 dpi باشد. به نحوی که به همان صورت به چاپ سپرده شود.
- **پیام** در ویرایش و کوتاه نمودن مقاله های وارده آزاد است.
- اصل مقاله های ارسالی، برگشت داده نمی شود.
- مقاله های مندرج الزاماً بیانگر مواضع و دیدگاه های **پیام** نیست.
- استفاده از مطالب **پیام** با ذکر نام بلا مانع است.
- **پیام** از پذیرش مقالاتی که قبلاً چاپ شده است معذور است.

در این شماره می خوانید:

سخن سردبیر

گزارش

• در فاصله انتشار پیاپی ۵ و ۶ / (۳)

• کارنامه گروه های تخصصی سومین دوره هیات مدیره سازمان نظام مهندسی / (۶)
هماهنگی و همکاری با هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران و...

• گزارشی از دومین نمایشگاه فناوری اطلاعات نرم افزار و شهر الکترونیکی / سیمین حناچی (۹)
دومین نمایشگاه تخصصی در زمینه فناوری اطلاعات و شهر الکترونیکی توسط سازمان آمار و...

حرفه‌ای

• ذخیره انرژی گرمایی خورشید توسط بتن آسفالتی / شمس نوبخت، ابوالفضل آروسته (۱۱)
یکی از مسائل عمده بشر در حال حاضر و ضروری ترین نیاز وی در آینده تأمین منابع انرژی جدید دائمی، آسان، پایدار و بدون آلودگی زیست محیطی می باشد...

• یکپارچگی معماری و تاسیسات تهویه مطبوع / ناصر مهدی زاده (۱۴)
رشد و پیشرفت فناوری، بالا رفتن انتظارات مصرف کنندگان و به موازات آن پیشرفت های صنعت ساختمان سبب شده است...

• نظری و گذری به اوزان و مقیاس های معمول در ایران / محمود مودت (۱۹)
آگاهی بر حال و گذشته «اندازه‌ها» برای هر مهندس از واجبات است بویژه که در کشور ما، بسیاری اندازه‌ها با پذیرش دستگاه اندازه گیری متریک...

• آیین داوری / مرتضی یوسف زاده (۲۵)

یکی از دانشمندان گفته است: «نخستین مرحله از مراحل تکامل قانون آن بوده است که هرکس، خود انتظام می گرفته...

• نگاهی به تشکیلات شورای انتظامی و نقدی بر یک رای صادره / حسن محمد حسن زاده (۳۱)
پسچیدگی های روابط اجتماعی در زمان حاضر و انفجار اطلاعات مختلف در تمامی زمینه های زندگی انسان امروزی منجر به...

نقد و بررسی

• ضرورت اصلاح ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها و تبصره های ذیل آن / علیرضا اسماعیل نژاد شمالی (۳۷)
به دنبال تغییر و تحولات بنیادی صورت گرفته در عرصه شهرسازی کشور در دهه ۴۰ و آغاز مداخله نهادهای دولتی در روند رشد و توسعه شهرها از طریق برنامه ریزی و...

گشت و گذار

• گشت و گذار غیر کارشناسانه در شهر / (۴۸)

اینکه آدمی برای بدست آوردن روزی تا ابرقو هم می رود و اینکه این ابرقو ممکن است، در کشوری در افریقا و یا در آن سوی کره خاکی باشد...

• کاریکاتور / (۵۷)

خبر و اطلاعیه

• خبر (۵۸)

• بریده جراید (۶۳) / روابط عمومی سید محمد علمدار

• اطلاعیه (۶۷)

معرفی کتاب، نشریه و...

• کتاب

• نشریه بر گرفته از سایر استانها

• مقاله

• سایت

نامه ها

• شیوه نامه اجرا، طراحی، نظارت و بازرسی... (۸۷)

• آیین نامه حفاظتی کارگاه های ساختمانی... (۱۰۱)

آیین نامه ها

برحسب عادت، سخن سردبیر به رخداد‌های واقع شده در فاصله دو شماره پی در پی پیغام می‌پردازد. در فاصله انتشار پیغام ۵ و ۶، تحولاتی در درون سازمان بوقوع پیوسته است که بر ادامه حیات سازمان، دست کم در مدت مانده از مأموریت هیأت مدیره دوره سوم، که چندان هم طولانی نیست، تأثیرگذار خواهد بود. اهم تحولات، با رویکردی به نتایج احتمالی، به شرح زیر با خوانندگان گرمی در میان گذاشته می‌شود.

۱- استعفای جناب آقای مهندس سعیدی کیا، از ریاست سازمان و موافقت هیأت مدیره با آن. جناب آقای مهندس سعیدی کیا، که در مجموع بیش از چهارده ماه هدایت کشتی (مدیریت) سازمان را به عهده داشت، در پی پذیرش مسؤلیت سنگین وزارت مسکن و شهرسازی و نگران از تأثیر سوء پرداختن به آن مسؤلیت، بر مسؤلیت ریاست سازمان، در جلسه مورخ ۸۴/۸/۲۱ هیأت مدیره، خواهان موافقت هیأت مدیره با استعفای خود شدند که، پس از ایراد سخنان کوتاهی توسط جناب آقای مهندس غرضی، ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان (کشور) و تأکید بر نیاز به کمک و همراهی وزیر محترم مسکن و شهرسازی با سازمان نظام مهندسی ساختمان و بویژه اختصاص وقت و فرصتی مستمر به این منظور و شنیدن جملات امیدوار کننده از سوی ایشان (آقای مهندس سعیدی کیا)، مورد پذیرش قرار گرفت.

آخرین جملات جناب وزیر که قطعاً باید آویزه گوش همه مسؤلان دخیل در امر شهر و ساختمان و شهرسازی باشد تا بتوان هم به شهر و هم به ساختمان سروسامان داد این بود: «من، سازمان نظام مهندسی ساختمان را یکی از ارکان مهندسی کشور می‌دانم».

برای شناخت ویژگی‌های شخصی جناب آقای مهندس سعیدی کیا جز اینکه از نزدیک، باید با او بود و در کنار او، چاره‌ای نیست. اما از عملکرد ایشان در دوره تصدی ریاست سازمان، می‌توان فهرست وار موارد زیر را برشمرد.

- اعتبار بخشیدن به سازمان و تأکید بر نقش ارزنده آن در تمامی محافل (بویژه در هنگام ارائه برنامه وزارتی خود در مجلس شورای اسلامی و پس از استقرار در پست وزارت)
- تأکید و تلاش در جهت هماهنگ نمودن نهادهای سه گانه متولی ساخت و ساز شهری
- تأکید بر وظایف اجرایی سازمان و لزوم ورود سازمان به میدان کار
- موافقت و دستور تشکیل کمیته‌های متعدد برای پرداختن به مسائل و معضلات مهندسی

از جمله تشکیل کمیته چندجانبه با شهرداری تهران و شهرداران شهرهای استان با حضور نماینده استانداری و نمایندگان سازمان و وزارت مسکن و شهرسازی، در پی همایش با شهرداران استان و کمیته بازنگاری شیوه نامه، در بخش شرکت های حقوقی و ... که امید می رود منشأ خدمات ارزنده ای باشند.

هر کجا هست خدایا به سلامت دارش و همراهی و همکاری ایشان با هیأت مدیره سازمان، همچنان که خود فرموده اند، در جهت اعتلای نقش سازمان در مهندسی کشور، مستدام باد. ۲- اما از آنجا که جهان هم جهان گذر است و هم جهان گذرا، از پس هر رفتی، آمدی است و در پی هر استعفایی، انتخابی. از این رو، کرسی ریاست سازمان هم با رأی قاطع هیأت مدیره به جناب آقای دکتر حمید بهبهانی رسید.

آقای دکتر جزء بنیانگذاران سازمان استان تهران هستند و آشنا با درد و با درمان هم. از این رو، امید می رود که در چند ماهه مانده، منشأ تحولات مثبتی باشند از آن جمله، تلاش در جهت استقرار دفاتر نمایندگی، همکاری شهرداری ها با دفاتر و سازمان و اجرای آیین نامه ماده ۳۳. موقعیت آقای دکتر بهبهانی در جایگاه مشاور ریاست جمهوری، سابقه آشنایی با شهرداری تهران و چهل و اند سال خدمت دانشگاهی (و تربیت مهندسان بی شمار) قطعاً در این راه یاور ایشان خواهد بود. با آرزوی توفیق و سلامتی.

۳- دفاتر نمایندگی همچنان راه اندازی می شوند، تعداد آنها به ۱۵ و ۱۶ و ... می رسد اما مشکلات بر سر راه انجام وظیفه آنها برطرف نشده است. شهرداران محترم، بجز معدودی، به بهانه دفاع از منافع مردم از همکاری سر باز می زنند. مهندسان، شهرداری را بر سازمان ترجیح می دهند و در این راه حتی زیر بار زور و ظلم هم، به راحتی، می روند. هنوز کسر ۱۷ درصد و ۱۵ درصد حق الزحمه مهندسان در برخی شهرها ادامه دارد و هنوز اطلاعیه شهرداران محترم، که آدمی را به یاد اعلان های عهد خلفای عباسی می اندازد، بر در و دیوار برخی شهرها دیده می شود و ... ما همچنان ناتوان از دفاع از حقوق قانونی اعضا و وظایف قانونی خود. بنظر می رسد از اهم وظایف متصور برای ریاست جدید سازمان، با استفاده از موقعیت عالی خود در هیأت دولت و با همراهی جناب وزیر مسکن و شهرسازی و دیگران، پیگیری قانونی عدم تمکین برخی نهادها به قوانین و مقررات کشور باشد.

همان گونه که بارها و بارها گفته و نوشته ایم، بخشی نگری و به فکر خود بودن عرصه را بر خدمت رسانی از هر نوع بر بسیاری تنگ نموده است. مسؤولان به جای ارجح دانستن منافع ملی بر منافع حوزه مسؤولیت خود، دیوار چینی بر گرداگرد خود ساخته اند و از هرگونه نفوذ قانونی و عرفی جلوگیری می کنند. در این میان برخی شهرداران، به جای انجام مسؤولیت اصلی خود که همانا خدمت رسانی شایسته و بایسته به مردم شهر است، با بهانه قرار دادن منافع آنها از انجام خدمات درست و استاندارد توسط نهادهای مسؤول جلوگیری می کنند. یکی از وظایف مهم شهرداران نظارت بر ساخت و ساز اصولی و استاندارد شهری است. جایی که هم منافع مردم، به لحاظ حفظ سرمایه و جان و مال آنها اصل است و هم منافع ملی، اما متأسفانه بسیاری شهرداران محترم با بهانه قرار دادن مشکلات مالی مردم و ناتوانی آنها از پرداخت درصد اندکی از هزینه ساخت به مهندسان، تمامی سرمایه آنان را به خطر انداخته و به آنها اجازه می دهند تا در قبال نپرداختن مبلغ اندکی، تمامی

داروندار خود را با عدم رعایت اصول مهندسی، مقررات ملی و استانداردهای حداقل، در ایجاد سرپناه، به باد دهند.

این دوستان فاجعه ای را که یکی از همکارانشان در بیم بوجود آورده فراموش کرده اند که چگونه صرفه جویی! یک درصدی در اجرای ساختمان های تعاونی ... و اجازه عدم اجرای شناژهای قائم برای نزدیک به سیصد ساختمان، چه فاجعه ای بوجود آورد و چگونه سیصد خانواده را، مرد و زن و پیر و جوان، فدای دلسوزی نابجای خود نمود.

حقیقت این است که نه تنها هیچ شهرداری بلکه هیچ مسؤولی و صد البته هیچ مهندسی نباید به هر بهانه ای جان و مال مردم را حتی اگر خود نا آگاهانه خواهان آن باشند، به خطر بیندازد. از این روست که از همه شهرداران محترم، شورای اسلامی شهرها خواسته می شود که در نهادینه کردن فرهنگ مهندسی ساخت و ساز در شهرهای حوزه مسؤولیت خود صمیمانه با سازمان نظام مهندسی ساختمان و دفاتر نمایندگی آن همکاری نزدیک نموده، رضایت اندک مالکان نا آگاه به منافع خود و بهره برداران از ساختمان را بر رضایت خداوند و وجدان خود ترجیح ندهند و اجازه ندهند با جان و مال مردم و سرمایه های ملی همچنان و بی پروا بازی شود. بدیهی است سازمان و دفاتر نمایندگی آن قاطعانه وظایف نظارتی خود را در جهت ارائه خدمات مناسب به مردم انجام خواهند داد تا از این بابت نیز نگرانی ای متوجه مسؤولان محترم نباشد. مهندسان نیز آماده هرگونه فداکاری و از خودگذشتگی و قناعت به کمتر از آنچه به عنوان تعرفه و دستمزد خدمات مهندسی اعلام شده است می باشند تا از وقوع فجایعی همچون طیس و رودبار و بیم در کشورمان پیشگیری کنند و هم به مهندسی کشور، آبروی رفته را باز گردانند. بدیهی است که اگر در این راه، افتخاری کسب شود، از آن همه مسؤولان از شهرداری و شوراهای و استانداردی تا وزارتخانه ها و هیأت دولت و نهایت حکومت و ملت خواهد بود و آسودگی و اطمینان خاطر حاصله نیز در گستره ملی.

اینک که رئوس مثلث ساخت به شکلی در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران گرد آمده اند حجت بر آن و بر هیأت مدیره محترم آن تمام است تا از این فرصت طلایی، که قطعاً تکرار آن به معجزه نیاز دارد، حداکثر بهره را، در نهادینه کردن فرهنگ مهندسی و استفاده از خدمات مهندسی و تمکین به قوانین، آیین نامه ها و استانداردهای ساخت و ساز در میان همه و همه، از مالکان و سرمایه گذاران بخش مسکن تا مهندسان و مسؤولان، در جهت حفاظت و پاسداری از جان و مال مردم و آبروی مهندسی و سرمایه های ملی در این بخش، ببرند.

بایاری خداوند جان و خرد...

کارنامه گروه های تخصصی سومین دوره هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در سال ۱۳۸۳

بارها از هیأت رئیسه گروه های تخصصی سازمان خواسته ایم که عملکرد خود را برای آگاهی اعضای گروه ها، در اختیار بپایه قرار دهند. با وجودی که برخی هیأت ها را بسیار فعال می دانیم و می بینیم اما تاکنون بجز هیأت رئیسه گروه تخصصی نقشه برداری و عمران که عملکرد آنها در این شماره چاپ شده است، به درخواست ما پاسخ نداده اند. هیأت رئیسه گروه ها از جمله گروه تخصصی نقشه برداری، بخشی از سوی هیأت مدیره سازمان و بخش دیگر از سوی اعضای همان گروه به شکل انتخابی برای مدت سه سال برگزیده می شوند تا به مسائل و مشکلات خاص هر رشته بپردازند و هیأت مدیره سازمان را در این امر یاری دهند. جلسات مستمر این هیأت ها، نتایج مفیدی، بویژه از برخی تخصص ها و از آن جمله نقشه برداری و عمران، در برداشته است که به صورت فهرستوار به اطلاع و آگاهی اعضای می رسد.

اعضاء منتخب گروه تخصصی نقشه برداری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران به شرح زیر می باشند:

۱. مهندس حسن مجری کرمانی
۲. دکتر شمس نوبخت
۳. مهندس سیدرضا امامی
۴. مهندس حسن حلمی
۵. دکتر بهمن مقرب نیا
۶. مهندس اصغر یحیایی
۷. دکتر مجید همراه

نقشه برداری سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان ها با همکاری و مساعدت نقشه برداران ایران و بالاخره تشکیل کمیته هماهنگی گروه های تخصصی نقشه برداری از میان اعضای گروه های تخصصی نقشه برداری سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان ها جهت پیگیری مسائل و امور نقشه برداری و احقاق حقوق کارشناسان محترم این رشته در سطح کشور و تعیین روش همکاری با سایر کارشناسان و گروه های تخصصی.

۵- پیگیری و تعیین حدود صلاحیت کارشناسان رشته نقشه برداری در شهرسازی تا مرحله تصویب وزارت محترم مسکن و شهرسازی و ابلاغ حدود صلاحیت ها به معاونت محترم هماهنگی و عمرانی وزارت کشور، امور عمرانی استانداری ها، فرمانداری ها و شهرداری های شهرستان ها در سراسر کشور جهت

۱- هماهنگی و همکاری با هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران و کمیسیون های مختلف جهت پیشبرد اهداف و مسؤلیت های محوله سازمان.

۲- هماهنگی و همکاری با گروه های تخصصی سایر رشته ها؛ معماری، عمران، تأسیسات برقی، تأسیسات مکانیکی، شهرسازی و ترافیک.

۳- هماهنگی و همکاری با گروه های تخصصی نقشه برداری سازمان های نظام مهندسی سایر استان ها، جهت بررسی و شناخت حدود صلاحیت ها و شرح خدمات و مسؤلیت های کارشناسان نقشه برداری در شهرسازی و ساختمان سازی در سطح کشور.

۴- نشست جلسه های متعدد و اقدامات لازم برای تشکیل کمیته هماهنگی گروه های تخصصی

۶- تدوین و پیگیری شرح خدمات کارشناسان رشته نقشه برداری در شهرسازی تا مرحله تصویب نهایی توسط شورای محترم مرکزی نظام مهندسی ساختمان، وزارت محترم مسکن و شهرسازی و ابلاغ آن به معاونت محترم هماهنگی و عمرانی وزارت کشور و ابلاغ به امور عمرانی استانداری ها، فرمانداری ها و شهرداری های شهرستان های تابعه هر استان در سراسر کشور جهت اجرا.

۷- تلاش و پیگیری در جهت ایفاء نقش کارشناسان نقشه بردار در تهیه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان و تکمیل مشخصات هندسی و رقومی و صدور برگ تأییدیه در بخش نظارت و اجرای ساختمان که خوشبختانه در متون و جداول آیین نامه اجرایی ماده ۳۳ و شیوه نامه های اصلاحی آن مصوب ۵/۱۰/۰۲/۸۵ مورخ ۸۴/۲/۱۸ توسط وزارت مسکن و شهرسازی درج شده است.

۸- پیگیری و تعیین حدود صلاحیت کارشناسان رشته نقشه برداری در ساختمان سازی و مشارکت مؤثر در جلسات تصمیم گیری شورای محترم مرکزی نظام مهندسی تا مرحله تصویب وزارت محترم مسکن و شهرسازی و ابلاغ حدود صلاحیت ها به معاونت هماهنگی و عمرانی وزارت محترم کشور، امور عمرانی استانداری ها، فرمانداری ها و بالاخره شهرداری های شهرستان های تابعه در سراسر کشور جهت اجرا.

۹- تدوین و پیگیری شرح خدمات کارشناسان رشته نقشه برداری در ساختمان سازی و شفاف ساختن شرح خدمات در مراحل طراحی، نظارت و اجرا به نحوی که با حضور کارشناسان نقشه بردار دارای پروانه اشتغال معتبر، کلیه امور نقشه برداری در ساختمان سازی رعایت گردد.

۱۰- اقدامات لازم جهت تعیین و پیشنهاد تعرفه های نقشه برداری به نحوی که با تعرفه های کانون کارشناسان رسمی دادگستری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، تنوع کاری و شرایط کار در هر منطقه و اقلیم مطابقت لازم و کافی داشته باشد. در حال حاضر تعرفه های یاد شده توسط کمیته هماهنگی گروه های تخصصی نقشه برداری کشور تصویب و جهت بررسی اعلام نظر به شورای محترم مرکزی ارائه گردیده است.

۱۱- تلاش و پیگیری هرچه بیشتر جهت تعیین

جایگاه مهندسان نقشه بردار در آیین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین شیوه نامه های اصلاحی آیین نامه اجرایی و اخذ مجوز تشکیل دفاتر فنی طراحی، نظارت، اجرا به تنهایی و یا با مشارکت سایر متخصصان واجد صلاحیت.

۱۲- تشکیل جلسات ماهیانه کمیته هماهنگی گروه های تخصصی نقشه برداری در مراکز سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان ها طبق برنامه تنظیمی جهت هم فکری و تقویت روحیه و برنامه ریزی صحیح جهت بکارگیری توانمندی های اعضا.

۱۳- پیگیری اجرایی شدن موارد تصویب شده در شهرداری ها و کوتاه کردن دست افراد فاقد صلاحیت در امور نقشه برداری که ان شاء... در سال ۱۳۸۴ نیز در برنامه گروه تخصصی نقشه برداری قرار دارد.

بدیهی است حضور فعال کارشناسان محترم نقشه بردار عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در صحنه فعالیت و همکاری و هماهنگی با گروه تخصصی نقشه برداری نظام مهندسی ساختمان می تواند به مراتب ثمرات عالی تر و مفیدتری جهت مشارکت کارشناسان نقشه بردار در ارائه خدمات دقیق و مناسب به مالکان و مدیران در مناطق مختلف شهرداری، مهندسان معمار، عمران، شهرسازی، ترافیک، تأسیسات برقی و مکانیک؛ در طراحی، نظارت و اجرای پروژه های اجرایی، در بخش های خصوصی، دولتی و... را به ارمغان آورد. امید است در سال ۱۳۸۴ نیز با اظهار نظرهای سازنده و ارزنده و پشت گرمی سایر اعضا، محترم و فعال بتوان جهت احقاقی بیشتر و شایسته تر حقوق خود به رفع مشکلات جوانان و فرهیختگان رشته تخصصی و مهندسی نقشه برداری، در نظام جمهوری اسلامی ایران دست یافت. کسانی که خواهان دریافت کپی مدارک و اطلاعات بیشتری هستند می توانند به گروه تخصصی نقشه برداری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران (در دفتر مرکزی سازمان) مراجعه و یا تماس حاصل فرمایند.

اقدامات انجام شده توسط هیأت رئیسه گروه تخصصی عمران از ۱۳۸۳/۲/۵ تا پایان آبان ماه ۱۳۸۴

۱- تشکیل ۱۰۲ جلسه بطور مستمر و مرتب.

۲- بررسی سوابق امر در دوره های گذشته هیأت

ب- هیأت رئیسه گروه تخصصی عمران
اعضاء گروه؛

۱. دکتر عباس اکبری پور نیک قلب رشتی
۲. مهندس منوچهر شبیبانی اصل
۳. مهندس سهیلا کامرانی
۴. دکتر محمود هریسچیان
۵. مهندس عطاء... حسنی
۶. مهندس بابک کاظمیان
۷. مهندس خسرو قربانی فرج‌زاد

رئیس گروه تخصصی از جمله نظام‌نامه تشکیل و اداره جلسات و انجام اصلاحات مورد نیاز.

۳- بررسی مشکلات پیش روی مهندسان محاسب ساختمان درباره تأیید طرح‌ها و نقشه‌ها در شهرداری و بحث و تبادل نظر در این مورد.

۴- بررسی اشکالات مندرج در استاندارد مهارت فنی کارورز اسکلت فلزی ارجاعی از طرف وزارت کار و امور اجتماعی و اعلام نظر نسبت به آن.

۵- بحث و تبادل نظر در جلسات متعدد در خصوص شناسنامه فنی ملکی ساختمان و اعلام نظر نسبت به آن.

۶- بحث و اظهار نظر در خصوص بهسازی لرزه‌ای در جلسات متعدد و تهیه طرح پیشنهادی برای ارائه به هیأت مدیره سازمان استان.

۷- پیگیری موارد منعکس شده توسط اعضا در خصوص برگزاری آزمون کارشناسی ماده ۲۷ و بررسی علت اینکه تعداد بسیار زیادی از اعضا حدنصاب کمتر از ۵۰٪ را داشته‌اند.

۸- پیشنهاد گروه درباره آگهی تبلیغاتی در نشریات که باعث فریب و یا شک جامعه می‌گردد. ترتیبات مقتضی اتخاذ گردد.

۹- درخواست از هیأت رئیسه سازمان استان در خصوص نظرخواهی از گروه در امور.

۱۰- اعلام نظر نسبت به دستورالعمل‌های انبوه‌سازان و شیوه‌نامه ماده ۲۳ در موارد عدیده.

۱۱- اظهار نظر در مورد مشکلات و معضلات مصالح غیراستاندارد علی‌الخصوص بتن‌های آماده‌ای که بدون متخصص و آزمایشگاه قابل قبول و ماشین‌آلات خارج از رده استاندارد در اکثر سایت‌های بتن آماده تولید می‌گردد و برگزاری جلسات با نمایندگان تشکل‌های مختلف در این مورد.

۱۲- تشکیل جلساتی با عده‌ای از مسؤولان دفاتر نمایندگی و تبادل نظر راجع به مشکلات تخصصی مربوط و ارائه راهکارهای مربوط.

۱۳- تشکیل جلسه و ملاقات با معاونت محترم نظام مهندسی و اجرای ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی و مدیرکل سازمان‌های مهندسی و تشکل‌های حرفه‌ای وزارت مسکن و شهرسازی و گروه عمران شورای مرکزی جهت بیان مشکلات مبتلا به

اعضا.

۱۴- بازدیدهای مختلف از سایت‌ها و ساختمان‌هایی که دچار اشکال گردیده بنا به درخواست سازمان و شورای انتظامی و همکاران یا اشخاص حقیقی ذینفع بطور جمعی توسط هیأت رئیسه گروه تخصصی یا از طریق انتخاب نماینده و تهیه گزارش مربوط.

۱۵- پیشنهاد نماینده یا نمایندگانی به هیأت مدیره سازمان استان جهت معرفی به وزارتخانه‌ها، ارگان‌ها، نهادها، تشکل‌ها، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و مجامع علمی جهت همکاری و ارائه نظرات هیأت رئیسه گروه و دریافت پیشنهادهای سازمان‌ها و ارگان‌ها جهت طرح در هیأت رئیسه گروه تخصصی یا سازمان استان.

۱۶- استماع مشکلات و معضلات پیش روی اعضا به صورت حضوری یا کتبی و ارائه راهکار و یا انعکاس به هیأت رئیسه سازمان استان.

۱۷- درخواست جهت تشکیل دادسرای ویژه امور مهندسی ساختمان.

۱۸- انجام تدارکات مورد نیاز برای برگزاری سومین همایش مهندسان عمران استان تهران.

۱۹- درخواست از شورای انتظامی جهت استفاده از مهندس عمران مجرب برای بررسی نقشه‌های سازه به جای مهندسان رشته‌های دیگر.

۲۰- تهیه طرح تشکیل صندوق گروه‌های تخصصی هفت‌گانه و ارائه آن به هیأت مدیره.

۲۱- مصاحبه مقدماتی با متقاضیان همکاری در هیأت اجرایی دفاتر نمایندگی.

۲۲- درخواست از تشکل‌های مهندسی عمران جهت همکاری در برگزاری سومین همایش مهندسان عمران.

۲۳- پیشنهاد کمک به برگزاری همایش‌های مهندسی عمران که توسط تشکل‌ها یا دانشگاه‌ها برگزار می‌شود و انجام مواردی در این خصوص.

۲۴- بررسی و اظهار نظر در مورد پیش نویس «قانون نظام جامع مهندسی ساختمان» و ارائه آن به هیأت مدیره.

۲۵- برگزاری نشست‌های مشترک با اعضا هیأت مدیره برخی تشکل‌های مهندسی.

گزارشی از دومین نمایشگاه فناوری اطلاعات نرم افزار و شهر الکترونیکی (اله سیت ۸۳) مشهد مقدس ۹ الی ۱۳ آذرماه

دکتر سیمین حناچی
عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان

دومین نمایشگاه تخصصی در زمینه فناوری اطلاعات و شهر الکترونیکی توسط سازمان آمار و اطلاعات و خدمات کامپیوتری شهرداری مشهد با همکاری شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی مشهد و حمایت شورای عالی اطلاع‌رسانی و وزارت کشور با عنوان "اله سیت"، چشم‌انداز توسعه شهری مبتنی بر فناوری اطلاعات از ۹ الی ۱۳ آذرماه با اهداف زیر برگزار گردید:

- آشنایی شهروندان با جنبه‌های مختلف IT و نقش آن در زندگی شهری
- آشنایی شهروندان با فعالیت‌های انجام پذیرفته توسط سازمان‌ها و ادارات دولتی در حوزه خدمات الکترونیکی شهری

- تعامل میان سازمان‌های دولتی و بخش خصوصی در جهت پیشبرد اهداف مرتبط با IT
- امکان ارائه توانمندی‌های بخش خصوصی در عرصه فناوری ارتباطات و اطلاعات
- آشنایی مدیران شهری با ابعاد مختلف صنعت IT

لازم به ذکر است که موفقیت‌های بدست آمده اله سیت ۸۳ که تأکید و حمایت شورای عالی اطلاع‌رسانی و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور را در تثبیت نمایشگاهی تخصصی با محدودیت خدمات الکترونیکی در پی داشت، باعث شد تا به دستور شهردار مشهد دبیرخانه‌ای دائمی برای برگزاری همه ساله اله سیت توسط شهرداری مشهد تشکیل گردد. این دبیرخانه برنامه‌ریزی خود را جهت برگزاری دومین نمایشگاه فناوری اطلاعات و شهر الکترونیکی براساس حوزه‌های فعالیتی زیر آغاز نموده است:

- خدمات الکترونیکی شهری
- خدمات دولت الکترونیکی
- فناوری کارت‌های هوشمند
- فناوری بانکداری
- فناوری شبکه و ارتباطات

● سرویس های اینترنتی

● طراحی / تولید / توسعه سیستم های نرم افزاری

● آموزش و پژوهش

در این نمایشگاه حدود ۹۰ شرکت حضور فعال داشتند (۵۰ شرکت استانی و ۴۰ شرکت خارج از استان) که از این تعداد ۱۵ شرکت دولتی، ۷۵ شرکت غیردولتی بودند. در مراسم افتتاحیه نمایشگاه اله سیت ۸۴ ابتدا آقای مهندس بنی هاشم شهردار مشهد مقدس به حضار خیرمقدم گفته و به سابقه برگزاری این نمایشگاه اله سیت از سال ۸۳ پرداختند، سپس آقای مهندس محمدی زاده استاندار خراسان رضوی اهداف توسعه دولت الکترونیکی بر پایه شهر الکترونیک مشهد را تشریح نمودند در ادامه آقای مهندس ریاضی معاونت فناوری اطلاعات وزارت ارتباط و فناوری اطلاعات و دبیر شورای عالی فناوری اطلاعات کشور توضیحاتی در خصوص برنامه های جدید وزارت مذکور برای توسعه ICT در کشور ارائه نمودند.

برنامه های جنبی در نظر گرفته شده برای اله سیت ۸۴ به قرار زیر بوده است:

● برگزاری کارگاه های آموزشی در طول برگزاری نمایشگاه

● برگزاری سخنرانی های مرتبط با نام روزهای نمایشگاه

● برپایی بخش نشر IT جهت ارائه آخرین کتب و نشریات حوزه فناوری اطلاعات

● برگزاری همایش های دولتی یا حضور مدیران سراسر کشور

● ایجاد فضای آموزش IT به کودکان

● برگزاری نمایشگاه و مسابقات رباتیک

برای کسب اطلاعات بیشتر، سایت زیر معرفی می شود:

www.electifair.ir

info@electifair.ir

کارگاه صنعتی ماشین بتن سه گرد

دارای پروانه بهره برداری از وزارت صنایع و معادن به شماره ۱۰۸۰۹-۱۲۱

✓ خلاصه همان بتونیر می باشد ولی با طراحی خاص خود

✓ ظرفیت تولید ۲۰۰ لیتر بتن در هر بچ

✓ سرعت تولید (هر بچ در ۱ دقیقه)

✓ تولید ۶۰ متر مکعب بتن در یک روز کاری

✓ حمل بتن تولید شده به طبقات با سرعت ۱ متر در ثانیه (۱۲ طبقه)

✓ حمل مصالح ساختمانی به طبقات (۱۲ برابر بالا برهای ساختمانی) ۴ برابر در سرعت و ۳ برابر در ظرفیت

✓ مجهز به موتور برقی یا دیزلی

تولید کننده بتونیر
(خلاصه)

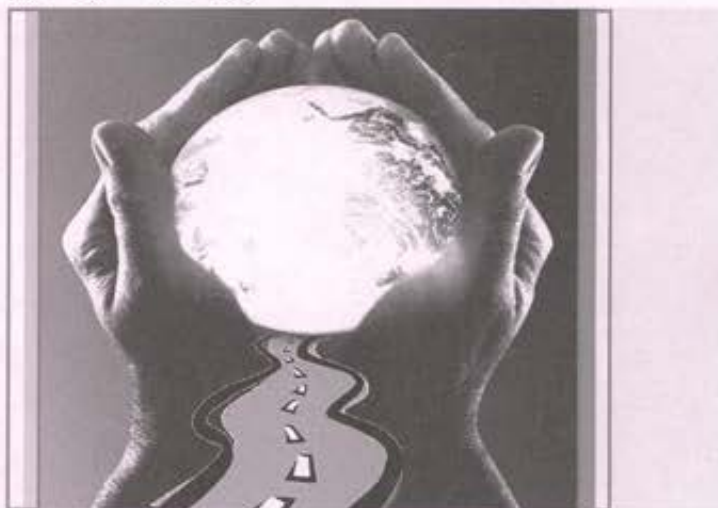
۰۹۱۲-۵۱۵ ۵۲۵۷
۰۹۱۲-۱۹۷ ۵۱۷۲

تلفن های فروش در استان تهران:

انرژی گرمایی خورشید

توسط

بتن آسفالتی

مقدمه

یکی از مسائل عمده بشر در حال حاضر و ضروری ترین نیاز وی در آینده تأمین منابع انرژی جدید دائمی، آسان یاب و بدون آلاینده‌گی زیست محیطی می باشد. در مناطق دارای روزهای آفتابی زیاد، انرژی خورشیدی باتوجه به دارا بودن خصوصیات فوق یکی از منابع قابل توجه و مطمئن می باشد. باتوجه به اینکه یکی از موانع استفاده از انرژی خورشیدی در مقیاس بزرگ، به عنوان جایگزین سوخت های فسیلی، آن است که سلول های مخصوص ذخیره انرژی خورشیدی هزینه گران و فضای زیادی را جهت استقرار می طلبد، یافتن جایگزینی مطمئن و ارزان برای ذخیره انرژی خورشیدی از اهمیت زیادی برخوردار است. امروزه در اکثر کشورهای جهان روسازی های بتن آسفالتی رواج یافته اند. باتوجه به اینکه در روزهای آفتابی و گرم دمای راه های بتن آسفالتی و باند فرودگاه ها ممکن است به ۶۰ درجه سانتی گراد برسد، ایجاد امکان استفاده از این سطوح برای ذخیره انرژی خورشیدی، به گونه ای که انرژی حاصله به سهولت قابل استفاده و ذخیره آن اقتصادی باشد، انقلابی در زمینه ذخیره انرژی خورشیدی محسوب خواهد شد. [۱]

۱- روش و فرآیند عملیات [۲]

استفاده از روسازی های آسفالتی به عنوان خازن خورشیدی در هلند به مرحله اجرا در آمده است. به وسیله یک شبکه لوله حاوی سیال، انرژی می تواند از بدنه آسفالت منتقل شود و برای استفاده بعدی به داخل یک آبخیز (آکیفر) پمپ و در آنجا ذخیره شود. چاه های ذخیره (آبخیز یا آکیفر) قطر تقریبی ۵۰ متر دارد و می تواند روی یک فاصله مرکز به مرکز ۲۰۰ متر واقع شود. هر چاه دارای ظرفیت تقریبی ۱۰۰ مترمربع می باشد. (شکل ۱)

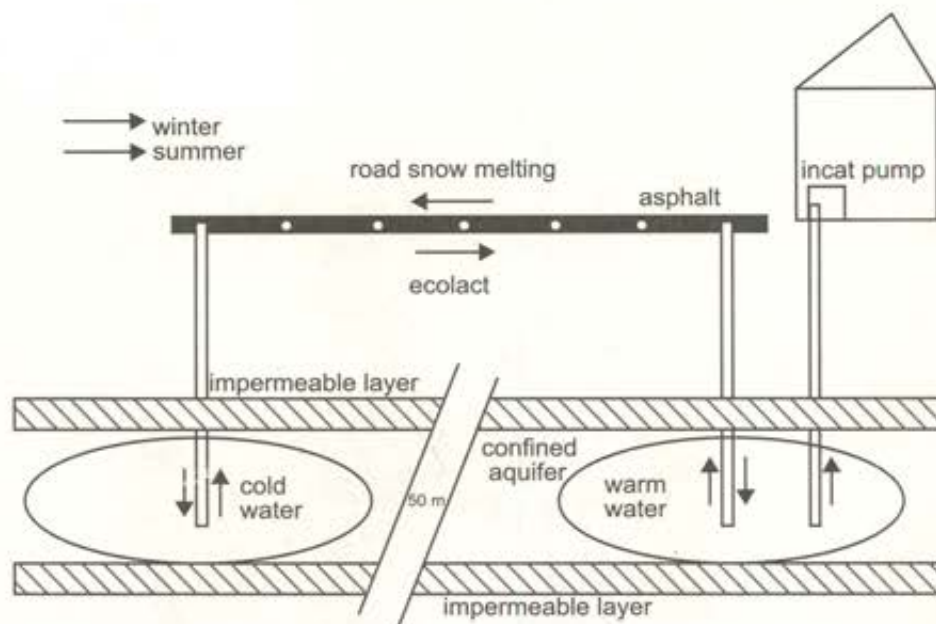
دکتر شمس نوبخت

عضو عالی البذل هیات مدیره

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

مهندس ابوالفضل آروسته

کارشناس ارشد راه و ترابری

شکل (۱): تبادل گرمایی آبخیز و رویه بتن آسفالتی

در این سیستم سه فایده عملی و مهم وجود دارد:

۱- در صورتی که امکان استخراج، ذخیره و بازیابی انرژی گرمایی موجود در راه‌های آسفالتی، وجود داشته باشد (با راندمان معقول و هزینه پایین) این منبع انرژی می‌تواند برای گرمایش ساختمان‌ها جالب توجه باشد.

۲- گرمای ذخیره شده در سیستم لوله می‌تواند برای پاک‌سازی راه‌ها از برف و یخ در زمستان مورد استفاده قرار گیرد.

۳- به وسیله استحصال گرما در تابستان، دماهای زیاد در روسازی آسفالتی کاهش می‌یابد که مقاومت در برابر شیارشدگی را افزایش می‌دهد.

در تابستان، آب زیرزمینی خنک (10°C) از یک آبخیز محدود استخراج می‌شود و به داخل سیستم لوله‌های پلی‌اتیلن روسازی آسفالتی که توسط خورشید گرم شده است پمپ می‌شود. آب گرم شده می‌تواند برای استفاده بعدی در لایه ضخیم ماسه‌ای در زیر سفره آب زیرزمینی (آبخیز مجاور) ذخیره گردد. تنها آبخیزهای دارای شرایط ذیل قابل استفاده می‌باشند.

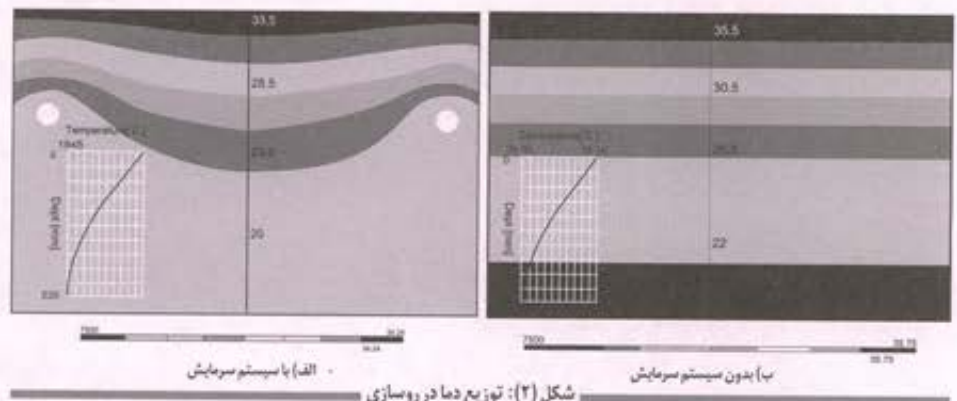
آبخیزهای محدود با نفوذپذیری کم بدون تأثیر دائمی روی سفره آب زیرزمینی سیستم آب زیرزمینی تحت فشار ثابت برای جلوگیری از تجزیه اکسیژن عدم آلودگی آب زیرزمینی دمای تزریق متوسط سالانه باید معادل دمای طبیعی خاک (10°C تا 12°C) باشد تا از تغییر دائمی دمای آب زیرزمینی جلوگیری نماید. این نوع آبخیز در هلند بطور وسیعی در دسترس است. [۳]

برای ذخیره نمودن آب، حداقل دمای آن باید تقریباً 18°C باشد. توسط یک پمپ حرارتی می‌توان از آب برای گرم کردن منازل مسکونی استفاده نمود. با فرض اینکه وضعیت آبخیزها مساعد است، یک راه دو خطه را می‌توان با سرعت 0.7 لیتر بر ثانیه در هر خط خنک نمود. چون دماهای بالاتر مایع میرد، تأثیر سرمایه‌ش را کاهش می‌دهد بهتر است دمای میرد در محدوده $18-22^{\circ}\text{C}$ حفظ شود.

بر اساس نتایج و داده‌های یک مقطع آزمایشی با لوله در هلند و از تفاوت دما مابین میرد ورودی و خروجی از مقطع، حداکثر انرژی دریافت شده در واحد زمان (توان) در ساعت $15:00$ و به میزان تقریبی 120 W/m^2

بوده است. در مقایسه با یک روسازی بدون سیستم سرمایش، حداکثر دما در سطح روسازی تنها $1/5^{\circ}\text{C}$ کاهش داده می‌شود. به علت دمای کمتر اطراف لوله‌ها از دمای متوسط در کل روسازی بیشتر کاسته می‌شود. (شکل ۲)

۲- نتایج

مهمترین نتیجه از نقطه نظر سازه‌ای آن است که تنش‌های اصلی فشاری فزاینده اطراف لوله تا $2/2$ برابر بیشتر از مقادیر حداکثر در یک روسازی استاندارد می‌باشد و ممکن است علی‌رغم شرایط بهتر در برابر شیارشدگی دوام را بطور منفی تحت تأثیر قرار دهد. در این پژوهش مدل بر مبنای سناریوی حالت بحرانی لوله‌هایی بدون هیچ سختی (حفره‌ها) قرار داده شده است.

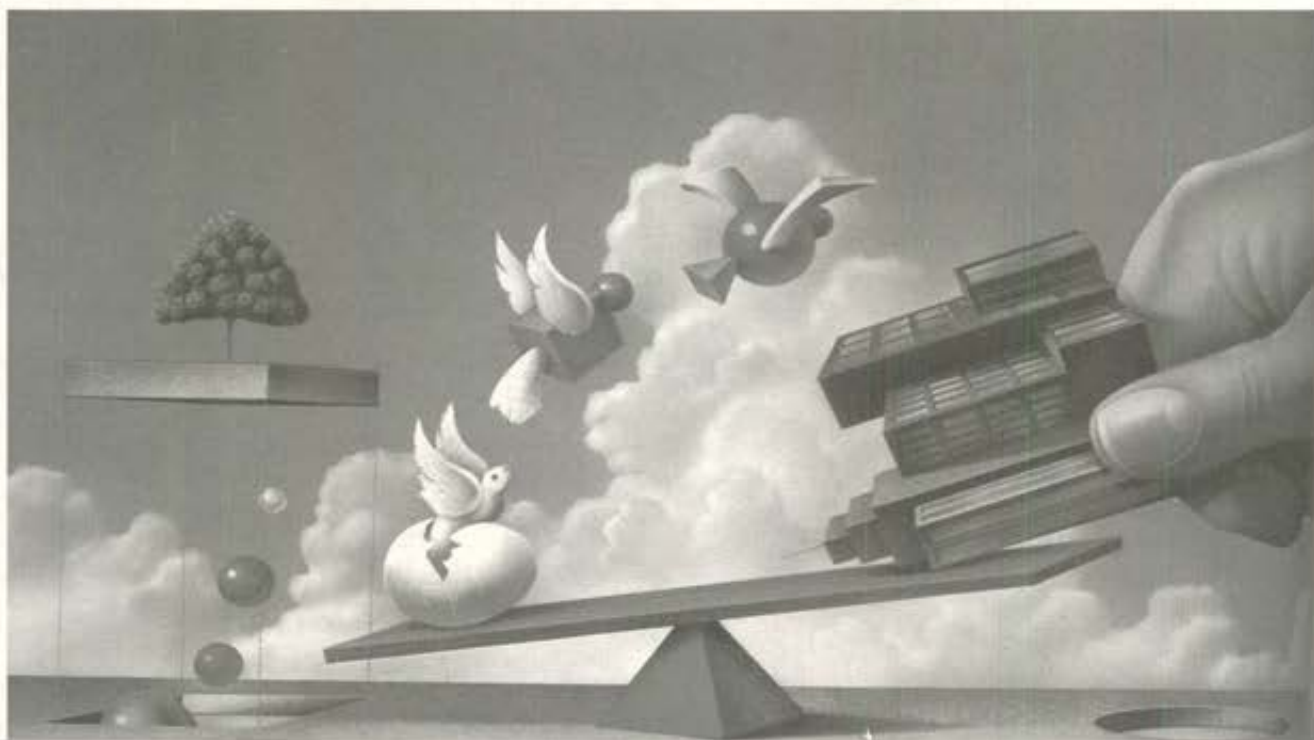
محاسبات نشان می‌دهد که توان 170 کیلووات ساعت بر مترمربع در سال قابل دریافت است. برای مقایسه، یک خازن خورشیدی عایدی سالانه تقریباً 770 کیلووات بر مترمربع دارد بنابراین 5 مترمربع آسفالت معادل 1 مترمربع خازن خورشیدی می‌باشد و این مقدار انرژی کافی است تا مقدار برفی معادل 1 mm در مدت 20 دقیقه بارش را ذوب نماید.

References:

- 1- Kamochita, K., et al. Development of Solar System with Collection Surface of Asphalt Pavement, Journal of JSES, vol. 22, No. 6, 1996.
- 2- W. T. Van Bijsterveld, L. J. M. Houben, A. Scarpas, A.A.A. Molenaar, Using pavement as Solar Collector, Transportation Research Record, No. 01-2795, pp. 140-148 (2000).
- 3- Schlangen, E., and T. A. M. salet, Early-Age Crack Control in Concrete Structures, 13th FIP congress on challenges for Concrete in the Next Millennium, Netherlands, 1998.

واقعیت یا رویا

ناصر مهدی زاده
مهندس مکانیک
عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان تهران

رشد و پیشرفت فناوری، بالا رفتن انتظارات مصرف‌کنندگان و به موازات آن پیشرفت‌های صنعت ساختمان سبب شده است تجهیزات مورد نیاز تهویه مطبوع دستخوش تغییرات بنیادی شود. تأمین تسهیلات مورد نیاز مصرف‌کنندگان، مهندسان معمار و تأسیسات با پدید آمدن تکنیک‌های طراحی و ساخت، سامانه‌های جدید تهویه مطبوع مقدر شده است.

در این مقاله تلاش می‌شود تا یکی از این تکنیک‌های جدید تهویه مطبوع به نام Variable Capacity MDV - Multi Digital، یا سامانه تهویه مطبوع چند یونیتی ظرفیت متغیر دیجیتالی معرفی و بررسی شود.

صنعت تهویه مطبوع، مانند هر صنعت دیگری وابسته به تأمین نیازهای مشتری است. در این کار بیشتر از ۱۰ گروه مختلف به عنوان مشتری وجود دارد. در واقع مهندسان طراح و مجریان و استفاده‌کنندگان در زمره این مشتریان واقع می‌شوند. مشتری کسی است که کالا یا خدمات را می‌خرد و به دیگران توصیه می‌کند که آنها نیز این کار را بکنند. بنابراین تأمین نیاز مشتری اولین دل‌مشغولی مهندسان است. سعی در شناسایی این نیازها و توافق بر روی روش‌های تأمین آنها در این حوزه قرار دارد.

خوشبختانه در مرحله تأمین نیاز مشتری با رقابتی که در بین تأمین‌کنندگان محصولات وجود دارد، کمبودی احساس نمی‌شود و تقریباً می‌توان گفت آنچه امروز در دنیای تهویه مطبوع وجود دارد راهی به ایران پیدا کرده است. فراهم آوردن زمینه‌هایی که از فناوری‌های مدرن تهویه مطبوع استفاده شود مسأله مهم دیگری است. اما استفاده از نوآوری و معرفی تکنولوژی نوین تهویه مطبوع در ایران با چالش‌هایی

مواجهه بوده است، مصرف‌کنندگان زیادی وجود دارند که از بعضی تکنیک‌های جدید استفاده کرده ولی متأسفانه انتظارات آنها تأمین نشده است و دوباره به استفاده از دستگاه‌ها و تجهیزات قدیمی روی آورده‌اند. این اتفاق زمانی می‌افتد که ملزومات طرح به درستی شناسایی نشوند و مشتری بدون توجه به ظرفیت‌های مهندسی به دنبال استفاده از تکنیک‌های جدید باشد. اما تکنولوژی راه خود را به سرعت می‌پیماید. استفاده نکردن از این منابع به این می‌ماند که دوباره چرخ را اختراع کنیم.

از دیدگاه مشتری مداری، تهویه مطبوع در خدمت صنعت ساختمان است و باید نیازهای مورد نظر ساختمان را که تأمین هوای مطبوع و تأمین نیازهای معماری است، برآورده کند. این ایراد از سوی معماران مطرح بوده است که واحدهای داخلی دستگاه‌های تهویه مطبوع سنتی با ابعاد و شکل‌های ظاهری فعلی، با دکوراسیون داخلی ساختمان و فضاهای آن هماهنگی ندارد.

تهران - یونیت داخلی سقفی توکار با یک خروجی (one way cassette)

از سوی دیگر تأمین هوای مطبوع برای یک فضای نمونه به وسعت ۱۰۰ تا ۱۲۰ مترمربع بدون تهیه کانال‌های رابط، یا فن‌کوئل‌های سقفی / زمینی و دریچه‌های تخلیه، قابل تصور نیست. بسیاری از ساختمان‌های زیبا و گران قیمت وجود دارد که دریچه‌های فن‌کوئل سقفی و یا کانال‌های رابط و دریچه‌های تخلیه هوای خروجی چون موجودی بی‌قواره برهم‌زننده هماهنگی معماری داخلی آنها بوده است. همچنین کنترل عملکرد و خواسته‌های متعدد در فضاهای مستقل غالباً مقدور نیست. همه ما با ساختمان‌هایی سر و کار داشته‌ایم که نه تنها هوای مطبوع و قابل استفاده‌ای نداشته‌اند بلکه مزاحمت‌های جدی چون گرما یا سرمای کم و یا بیش از حد ایجاد کرده‌اند.

فناوری تهویه مطبوع دیجیتالی، MDV، مهمترین کمک را به رفع مشکلات ذکر شده می‌کند. طرح‌های یونیت‌های داخلی در انواع مختلف مانند: سقفی توکار (Cassette) با یک یا چهار خروجی، یونیت سقفی-زمینی (Ceiling & Floor) و یونیت دیواری، کمک زیادی به معماران می‌کند. در کنار این، تأمین استقلال هر واحد ساختمانی از نظر مصرف انرژی، هزینه‌های بهره‌برداری پایین، تأمین بالاترین نسبت راندمان انرژی، ایجاد تسهیلات فراوان به کمک فناوری دیجیتال، هزینه تعمیرات و نگهداری حداقل و سرعت اجراء بالا از مهمترین ویژگی‌های این تکنولوژی است.

از این تکنولوژی در ساختمان‌های اداری، مسکونی، تجاری، درمانی و فروشگاهی استفاده می‌شود و محدودیتی از نظر کاربرد وجود ندارد. این تکنیک قابلیت استفاده همزمان با پیشرفت امور اجرایی ساختمان، و در مورد ساختمان‌های ساخته شده، در پایان ساخت و ساز را داراست. استفاده از فناوری MDV از سال ۲۰۰۰ در دنیا به صورت تجارتي آغاز شده است و در ایران نیز از سال ۲۰۰۲ بصورت حرفه‌ای مورد استفاده قرار گرفته است.

برآورد می‌شود در کشور ما فقط در شش ماه اول سال ۱۳۸۴ متجاوز از ۱۰/۰۰۰ مترمربع زیربنا مجهز به این سامانه‌ها شده باشد. سرعت اجرا در سامانه MDV چنان بالاست که می‌توان، اجرای عملیات تجهیز، نصب و راه‌اندازی تهویه مطبوع ۳۰۰۰ مترمربع زیربنا را فقط در ۴۵ روز به پایان رساند. کاری که بطور معمول حداقل در ۵۴۰ روز (۱۸ ماه) صورت می‌پذیرد. در اینجا می‌توان پرسید چگونه ممکن است، کار ۵۴۰ روزه را در ۴۵ روز انجام داد؟

برای بررسی صحت این ادعا تجربه‌ای در ایران وجود دارد که در این گزارش بطور خلاصه بر روی آن متمرکز می‌شویم. طرح‌های تهویه مطبوع ساختمان یک پروژه نمونه به مدت ۲ سال بر روی میزهای تصمیم‌گیری کارفرما، مشاور، و پیمانکار قرار داشت و به دلیل نبود اجماع نظر در خصوص انتخاب سامانه تهویه مطبوع، کار انتخاب و اجراء سامانه تا اتمام عملیات ساختمانی متوقف ماند و تصمیمی برای آن گرفته نشده بود.

جستجوها برای پیدا کردن تأمین کننده‌ای که بتواند سریعاً کار را به پایان برساند و طرح پیشنهادی او در یک ساختمان تمام شده قابل اجرا باشد آغاز شد. سامانه‌های اسپیلیت یونیت دیواری، سامانه VRV/F (تهویه مطبوع از نوع انبساط مستقیم و با جریان مبرد متغیر) چیلرهای تراکمی و جذبی متداول، از جمله این انتخاب‌ها بود. همه این سامانه‌ها نیاز به تهیه و تأمین تجهیزات دارد و اگر هم اسپیلیت یونیت‌های موجود انتخاب می‌شد به علت نیاز به فواصل طولیل لوله کشی، استفاده از آنها مقدور نبود.

تهران - یونیت داخلی سقفی توکار با ۴ خروجی (4Way Cassette)

اجرای سامانه‌های مرکزی فعلی هم نیاز به تخریب، جهت اجراء لوله‌کشی‌های گالوانیزه، اختصاص شش ماه زمان برای تأمین و تهیه تجهیزات داشت.

در یکی از این جستجوها تأمین کننده‌ای شناسایی شد که دستگاه‌های وی شباهت زیادی با سامانه مرکزی ظرفیت متغیر داشت. با تغییرات طراحی مورد نیاز بر اساس موجودی کالای این تأمین کننده، و تعهد تحویل کار از یک طرف و اتفاق نظر گروه، مراحل انتخاب و خرید نهایی شد. غالباً تصمیم‌گیری‌ها منوط به تهیه گزارش‌های ارزیابی و توجیهی است و اگر چند گروه در تهیه این تصمیم‌گیری‌ها دخیل باشند واقعاً زمان زیادی مورد نیاز است. در نتیجه بعضی وقت‌ها مدت زمان تصمیم‌گیری‌ها بیشتر از مدت زمان اجرا می‌شود. اما سامانه انتخاب شده که موضوع تحلیل این گزارش است ظرفیت‌های جدیدی را نمایان ساخت. از نظر هزینه این پروژه نمونه به دو بخش تقسیم شد. هزینه تجهیزات در حدود ۸۴۰ میلیون ریال و هزینه نصب و راه‌اندازی حدود ۱۷۰ میلیون ریال، که جمع آن بالغ بر ۱۰۱۰ میلیون ریال می‌شد. یعنی برای ۳۰۰۰ مترمربع زیربنا در ۴ طبقه اداری، هزینه هر مترمربع زیربنا معادل ۳۳۶/۰۰۰ ریال شد که بر اساس برآوردهای کارفرما و مهندسان مشاور، در مقایسه با سامانه‌های چیلر تراکمی و جذبی صرفه جویی قابل توجهی بوجود

آمد.

زمان مورد نیاز حدود ۴۵ روز در قرارداد پیش بینی شد که در مقایسه با فرایندهای متداول که حدود (۱۸ ماه) ۵۴۰ روز می باشد، پیش بینی شد بیش از ۹۰٪ در زمان اجرا صرفه جویی به عمل خواهد آمد. مسأله کیفیت از دیگر مسائل قابل توجه گروه بود. از آنجا که سامانه های جدید، MDV، بصورت تولید انبوه و در شمارگان بالایی چند ده میلیون تولید می شود و کلیه مسائل کیفیتی باید قبل از تولید حل شود، اطمینان خاطر از نظر کیفیت می توانست تأمین شود، در غیر این صورت یک نقص در کیفیت قطعات تولیدی باعث ضرر و زیان جبران ناپذیری به کارخانه سازنده می شود. ارائه استانداردهایی چون CSA, UL, CE, GS, از استانداردهای قابل حصول توسط تولیدکنندگان این محصولات، اطمینان خاطر به مدیران پروژه بخشید.

گروه با قبول رعایت کیفیت بالا در هنگام تولید، مقرر داشت نکات مهندسی در اجرا تأمین شود و نیز با اخذ تعهد ضمانت ۵ ساله تأمین قطعات یدکی و کنترل تمهیدات مهندسی تهویه مطبوع، الزامات جدی فروشنده را تعیین کرد. این تعهدات در مقایسه با ضمانت یک ساله دیگر سامانه ها، گروه را در انتخاب سامانه MDV مصمم ساخت.

در بررسی سوابق این فناوری مشخص شد قدیمی ترین دستگاه های مورد استفاده در خارج از ایران حدود ۵ سال پیش تر راه اندازی شده است و قدیمی ترین دستگاهی که در ایران نصب شده است حدود ۲ سال است که در حال کار می باشد.

مردم - دو دستگاه یونیت بیرونی (MDV)، مهمانسرا، ۶۰۰ مترمربع

کارکرد زمستانی دستگاه ها دیگر دل مشغولی تصمیم گیران پروژه بود. با تجارب سیستم های اسپیلیت یونیت این نگرانی وجود داشت که در زمستان های سرد، کار آبی دستگاه ها کاهش قابل ملاحظه ای یابد که با اطلاع از کارکرد یک ساله دستگاه های مشابه در آذربایجان این نگرانی تا حد زیادی رفع شد. لازم به توضیح است که کلیه دستگاه های تهویه مطبوعی که به صورت DX (انبساط مستقیم) و بصورت پمپ گرماسف بسته به شرایط طراحی به ۳ گروه تقسیم می شوند:

الف- گرمایش مطمئن تا +۵ درجه سانتیگراد

ب- گرمایش مطمئن تا -۵ درجه سانتیگراد

ج- گرمایش مطمئن تا -۱۵ درجه سانتیگراد

این سامانه براساس تحقیقات انجام شده در تابستان تا ۵۰ درجه سانتیگراد و در زمستان تا -۱۵ درجه سانتیگراد کار آبی دارد.

در خاتمه اطلاعاتی جهت مقایسه بین حالت پیش بینی و حالت واقعی اجرا شده در جدول زیر منعکس شده است.

شرح	مقایسه	پیش بینی	اجرا
تعداد یونیت بیرونی	۹×۱۰۰/۰۰۰ بی تی یو	۹×۱۰۰/۰۰۰ بی تی یو	۹×۱۰۰/۰۰۰ بی تی یو
تعداد یونیت داخلی	۴۸ (بی تی یو جمعاً ۹۰۰/۰۰۰)	۴۸ (بی تی یو جمعاً ۹۰۰/۰۰۰)	۵۲ (بی تی یو جمعاً ۹۰۰/۰۰۰)
لوله کشی مدارهای تبرید	۵۵۰ متر	۵۵۰ متر	۵۴۰ متر
لوله های تخلیه آب	۵۰۰ متر	۵۰۰ متر	۶۵۰ متر
هزینه کل	۱۰۱/۰۰۰/۰۰۰ تومان	۱۰۱/۰۰۰/۰۰۰ تومان	۱۰۴/۰۰۰/۰۰۰ تومان
مدت زمان	معادل ۴۵ روز کاری	معادل ۴۵ روز کاری	۵۸ روز تقویمی

ملازده ۹ دستگاه یونیت بیرونی هر یک به ظرفیت ۱۰۰,۰۰۰ بی تی یو ۳۰۰۰ متر زیر بنا

Project : Guangzhou Railway Construction Company
Address : Zhongshan Road , Guangzhou City
Details : MDV units 50 sets.
Building Area : 8000m2

تجربه نگارنده این سطور در مقام تحلیل گر سامانه های تهویه مطبوع مؤید این نوید است که با شناخت چهارچوب و محدوده عملیاتی ساختمان، می توان مجتمع هایی تا ظرفیت برودتی ۴۰۰ تن تبرید را به سامانه های جدید تجهیز نمود. با بخش بندی ساختمان به قسمت های مجزا از نظر کاربرد، پروژه های بزرگی با سامانه MDV اجراء شده است که یکی از مهمترین آنها دانشگاه شهر کوانچو با مساحت ۹۸۰۰۰ متر مربع می باشد.

نظری و گذری به اوزان و مقیاس‌های معمول در ایران از دیروز تا امروز

مهندسی را همه می‌دانیم، واژه‌ای معرب است بر بنیاد واژه پارسی اندازه و مهندس در اصل اندازه‌گر است و اندازه‌نگاهدار و دانای اندازه‌ها. پس آگاهی بر حال و گذشته «اندازه‌ها» برای هر مهندس از واجبات است بویژه که در کشور ما، بسیاری اندازه‌ها با پذیرش دستگاه اندازه‌گیری متریک یا بطور کلی بی‌استفاده و متروک! ماند و یا در حصار روستاها گرفتار.

مقاله نظری و گذری ... تحقیق آقای مهندس محمود مودت است که بخش نخست آن در این شماره چاپ می‌شود با این امید که خوانندگان را بکار آید.

اشاره: در جغرافیای قدیم، کشور هند به شبه قاره نام‌بردار بود و چنین به نظر می‌رسد که شاید یکی از دلایل اطلاق اصطلاح شبه قاره به سرزمینی مانند هند، تنوع دلپذیر اقلیمی، فراوانی ادیان و مذاهب، تعدد زبان و لهجه و تفاوت‌های عمیق و اساسی دیگری است که کشوری را به شبه قاره تشبیه و مانند کرده‌اند. آنان که طی قرون و اعصار، ایران و هند را دو همزاد و دو برادر خوانده، خوانده‌اند، بی‌گمان گوشه‌چشمی به اشتراک تنوع و همانندی‌های فراوان فرهنگی، قومی و نژادی این دو سرزمین داشته‌اند.

شاید هیچ کشوری در جهان نتوان یافت که با مساحتی به محدوده ایران، تقریباً در تمام فصول سال امکان انجام ورزش‌های زمستانی و تابستانی و تابستانی همزمان فراهم باشد. آن هم در فاصله‌های نسبتاً کوتاه.

پیست‌های اسکی دامنه دنا تا سواحل گرم و دلچسب خلیج همیشه فارس فاصله‌ای کوتاه است. از همدان که به سوی قصر شیرین راهی شوید، پس از عبور از یخچال‌های ۳۰ درجه زیر صفر کرانه اسدآباد، در آن سوی پل ذهاب، خرمای شهید آلود مناطق حاره را به شما تعارف خواهند کرد. از سرمای استخوان‌سوز ارتفاعات اردبیل که به طرف شمال شرق بروید، در چله زمستان به مراتب سبز و خرم پارس آباد و چمنزارهای دلکش دشت مغان می‌رسید. ایلام استان کوچکی است که محدوده آن ۱/۲ درصد مساحت کل ایران است. هنگامی که در نواحی مهران، دهلران و دشت عباس، آغاز فصل تابستان و موقع برداشت محصول است در نواحی میان‌کوهی دره شهر و آبدانان فصل بهار و در ارتفاعات کبیرکوه، مانشت و هوان اواخر زمستان را

می‌گذرانند.^۱

فاصله سمنان تا شه میرزاد کمتر از ۲۰ کیلومتر است ولی اختلاف درجه حرارت بین این دو شهر در گرمای طاقت فرسای قلب الاسد، گاهی از ۲۰ درجه سانتی‌گراد بیشتر است. از سیرجان که به طرف بندرعباس حرکت کنید، در ۶۰ کیلومتر اولی، مناطق سردسیری است که گاه در اوایل بهار جوانه‌های نارس درخت‌های پسته را سوز سرما سیاه می‌کند، پس از عبور از گردنه چاه چغوک به طول ۲۰ کیلومتر در وسط زمستان به نخلستان‌های شاداب و باغ‌های سبز و خرم مرکبات حاجی‌آباد می‌رسید که لیموهای درشت و منحصر به فرد آن به قول اهالی محل هیچ‌گاه کسی را ناامید نمی‌کند و در هر فصل از لابه لای شاخه‌های آن درخت همیشه سبز چندتایی لیمو پیدا می‌شود.^۲

یکی از پردیس‌های چهارگانه کره زمین در منطقه ممسنی فارس است که در تمام طول سال هوایی بهشتی دارد و دست تطاول باد خزان از دامن طبیعت همیشه بهار آن کوتاه است. فاصله این بهشت گمشده تا شهرهای استان بوشهر مانند برازجان، تنگستان و دالکی و ... که تخم مرغ در حرارت آفتاب تابستان آن جا می‌پزد، چندان دور نیست...

آنچه به اختصار معروض افتاد، گوشه‌هایی از تنوع چشمگیر اقلیمی و آب و هوایی ایران عزیز است که به پندار یکی از جامعه‌شناسان بزرگ و علمای تعلیم و تربیت عصر حاضر^۳، چنین تغییرات عمیق اقلیمی و تنوعات شدید اکولوژی در روحیه و کردار و اندیشه و افکار افراد بومی و محلی هر شهر و دیار، عاملی مؤثر و غیرقابل انکار است.

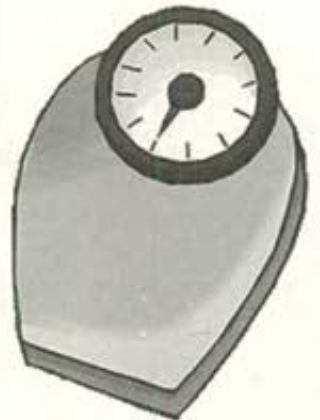
پیش از آنکه به پیش‌بینی مارشال مک‌لوهان^۴، دنیای معاصر به دهکده جهانی تبدیل شود و ارتباطات وسیع و گسترده عصر حاضر به مقابله و ستیز با معنویات و خلیقات انسان‌ها برخیزد و کوشش در یکنواخت کردن شئون زندگی مردم جهان کند، هر قوم و قبیله و جامعه‌ای، برای خود فرهنگی خاص و آداب و رسوم و ضوابط و روابطی پذیرفته و دلپذیر داشتند.

که ذی‌هرکس آیین شهرش نکوست

چنین گفت دانای فرهنگ دوست

یکی از زیر مجموعه‌های بسیار کوچک در این فرهنگ قومی و بومی، انتخاب اوزان و مقیاس‌های محلی در هر شهر و دیار برای استفاده در مسائل اقتصادی و اجتماعی و بکارگیری در دادوستدهای روزمره و جاری خویش است.

نگارنده را عقیده بر آن است که، اطلاع و آگاهی از فرهنگ بومی و محلی و بخصوص مسائل و مباحث مرتبط با امور فنی و مهندسی برای مهندسان فعال و فرهیخته‌ای که از ارس تا چاه‌بهار و از سرخس تا ماهشهر، علم و اندیشه والا و دست و بازوی توانای خویش را در راه عمران و آبادی ایران عزیز به خدمت گرفته‌اند، هم لازم است و هم ضروری و اگر حتی در هیچ موردی، مقیاس‌ها و اوزان محلی و رایج در محل برای پروژه‌های در دست اجرای آنان کاربردی نداشته باشد، «که در پاره‌ای موارد دارد» آگاهی و اطلاع از آنها، در گفت‌وگوی با افراد بومی اعم از کارگر و کارفرما برای آنان سبب دوستی و صمیمیت و ارتباط عاطفی و معنوی خواهد گشت و در کوتاه مدت، فضای همدلی و محیط مهربانی و صمیمیتی بوجود خواهد آورد که

۱- جغرافیای استان ایلام، چاپ وزارت آموزش و پرورش

۲- پاردهی اصلی درختان لیمو در فصل بهار است ولی در سایر ماه‌های سال هم به مقدار بسیار کم شکوفه می‌کنند و در نتیجه در تمام طول سال چندتایی لیموی غیر فصل دارند.

۳- اصول فلسفه تعلیم و تربیت نوشته جان دیویی

۴- کتاب آینه‌های جیبی مارشال مک‌لوهان، انتشارات سروش

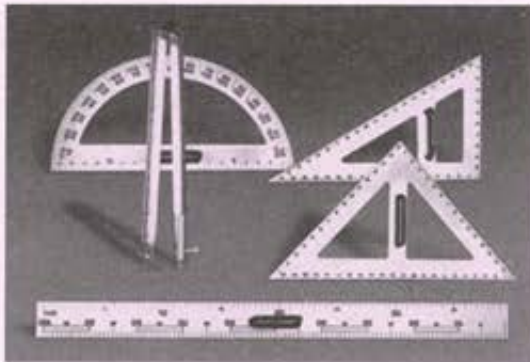
بدون شک در پیشرفت و بهبود کارشان بی تأثیر نخواهد بود.

ای کاش یکی از همکاران جوان و فرزانه عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان، دامن همت به کمر زند و تحقیقی جامع دربارهٔ پروژه‌های عمرانی متعددی که به دلیل عدم تطابق با فرهنگ بومی و محلی و عدم تناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی انسانی منطقه^۱، با شکست و ناکامی همراه بوده است، تهیه و تدوین و در نشریهٔ ارزشمند پیمان نظام مهندسی به چاپ رساند تا ...

در تدوین این سلسله یادداشت‌ها، سعی بر اختصار بوده تا بدان حد که ایجاز مخل نکند و امید بر آن است که همکاران دانا و دانشمند با اصلاح و اکمال آن، نگارنده را به عنایت و لطف بنوازند و ممنون و منت‌پذیر خویش سازند.

اوزان

در هجدهم دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی قانونی از مجلس شورای ملی گذشت که سازمان‌های مملکتی را ملزم به اجرای سیستم متریک کرد. به استناد ماده‌ای از همین قانون، واحد وزن را کیلوگرم شناختند و کوشش کردند که در تنظیم جدول اجزاء و اضعاف آن تطابقی با اوزان متداول و مرسوم گذشته معمول دارند، به شرح ذیل:

۱ گرم = ۵ نخود

۱۰ مئقال = ۱ گرم

۷۵ گرم = ۱ سیر

۷۵۰ گرم = ۱ چارک

۱ کیلوگرم = ۱ سنگ «وزنی»

۳ کیلوگرم = ۱ من تبریز

۳۰۰ کیلوگرم = ۱ خروار

لیکن اوزانی که در بسیاری از نقاط ایران رواج داشت با جدول فوق به شرح ذیل اختلاف فاحش داشت:

۱ مئقال = ۲۴ نخود = $4/64$ گرم

۱ سیر = ۱۶ مئقال = $74/24$ گرم

۱ من تبریز = ۴۰ سیر = $2/970$ کیلوگرم

۱ من شاه = ۲ من تبریز = $5/940$ کیلوگرم

۱ خروار = ۱۰۰ من تبریز = ۲۹۷ کیلوگرم

ظاهراً واحد وزنی که بیش از همه در سراسر کشور متداول است من تبریز می‌باشد، اما من‌های فراوان دیگری به صورت بومی و محلی به شرح ذیل مرسوم است که عدم رعایت و توجه به آنها در معاملات جنسی گاه سبب بروز اختلاف می‌گردد.

۱ من بیرجند = ۴۰ سیر و ۹ مئقال = ۶۷۰ کیلوگرم

۱ من طبس = ۴۰ سیر و ۸ مئقال = $1/485$ کیلوگرم

در شهرهای استان خوزستان من‌های بسیار متفاوتی به شرح ذیل وجود دارند.

۱ من اهواز = ۵۰ کیلوگرم

۱ من بهبهان = ۶۷ کیلوگرم

۱ من دزفول = ۳۵ کیلوگرم

۱ - در سال‌های دهه ۳۰ برای اسکان عشایر رشید، بلندبالا و سلحشور استان کرمانشاه، آبارتمان‌هایی به مساحت ۵۰ و ۶۰ متر مربع با سقف بسیار کوتاه در دشت دلاها ساخته بودند که عشایر منطقه حاضر نشدند از آنها حتی برای آغل گوسفند و انبار علوفه استفاده کنند.

۱ من شادگان = ۱۲۸ کیلوگرم

۱ من خرمشهر = ۷۵ کیلوگرم

۱ من هویزه = ۴۴/۵۵ کیلوگرم

همچنین در استان فارس من های زیر مرسوم و متداول است.

۱ من جهرم = ۱۰ کیلوگرم

۱ من کازرون = ۴/۸ کیلوگرم

۱ من فراش بند = ۴ کیلوگرم

۱ من دشتستان = ۷۶/۸ کیلوگرم

۱ من نیریز = ۳/۴۱۵ کیلوگرم

۱ من شیراز = ۳/۳۴۰ کیلوگرم

ضمناً یک من بومی شیراز را به اجزاء کوچک تری به شرح ذیل تقسیم بندی کرده اند.

یک من = ۷۲۰ مثقال

نیم من = ۳۶۰ مثقال

یک چارک = ۱۸۰ مثقال

یک وقه = ۹۰ مثقال

نیم وقه = ۴۵ مثقال

نمه = ۲۲/۵ مثقال

سنمزار = ۱۱/۲۵ مثقال

یک مثقال = ۲۴ نخود

نیم مثقال = ۱۲ نخود

واحد وزن بومی در استان های گیلان و مازندران، تابع شرایط اقلیمی سه منطقه ساحلی، صحرایی و کوهستانی است و محصولات مختلفی که در این مناطق متفاوت به دست می آید، اوزانی مخصوص به خود دارند، بطور مثال واحد وزنی به نام پیمانانه وجود دارد که معادل با ۲۵ کیلوگرم است و از آن برای سنجش و خرید و فروش برنج استفاده می کنند و دو واحد وزن دیگر مقتبس از زبان و فرهنگ روسی در آن منطقه رایج است که یکی پوط معادل با ۱۶ کیلوگرم که از آن برای توزین چای و نفت سفید وارداتی از قفقاز استفاده می شده و دیگری گیروانکه که در بعضی نقاط برای سنجش چای خشک و در مناطقی دیگر پیمانانه شیر بوده است.

جالب آنکه در مناطق کوهستانی و جنگلی سیاهکل مانند لونک، اسپیلی، دیلمان و عمارلو، سه نوع من وجود دارد:

یک من = ۳ کیلوگرم، یک من = ۶ کیلوگرم، یک من = ۸ کیلوگرم

در کتاب "تاریخ مبارک غازانی" آمده است که در سال های نخستین قرن هشتم هجری قمری، غازان خان، ایلخان مغول تصمیم گرفت که اوزان و مقیاسات را در سراسر امپراتوری بزرگ خویش یکسان کند و این کوشش به دلیل آشفتگی عجیبی بود که در هر شهر و دیار هر کاسبی به میل و دلخواه خویش واحدی به نام کیل و پیمانانه انتخاب کرده بود که برابری و تناسبی با کیل و پیمانانه شهر دیگری نداشت. به موجب فرمانی که غازان خان صادر کرد، می باید در همه جا، اوزان معمول و شناخته شده در شهر تبریز، ملاک عمل

قرار می‌گرفت.

هرچند که این فرمان در دراز مدت گسترش و تعمیم نیافت ولی تصور می‌رود که در نتیجه اقدامات او بود که من تیریز در زمان‌های بعد رواج یافت.^۱

طبق آنچه در رساله مقداریه که در صفحه ۴۲۷ فرهنگ ایران زمین به چاپ رسیده است^۲ در شهر شیراز قفیز واحد وزن و معادل ۹۰ رطل بغدادی «هر رطل برابر با ۱۲ اوقیه و هر اوقیه مساوی ۷ مثقال» بوده ولی در دیگر شهرهای ایالت فارس مانند استخر، کامفیروز، کازرون، فسا و جهرم نه تنها قفیزی مربوط به خود داشته‌اند بلکه هر جنسی هم قفیز مخصوص داشته است مانند قفیز جو، قفیز عدس، قفیز برنج که هیچ‌کدام از این قفیزها از نظر وزن با یکدیگر برابری نداشته‌اند. در بخشی از نقاط ایران، قفیز واحد طول و معادل ۱۴۴ گز شرعی بوده است.

واحد طول:

در زمان‌های کهن برای واحد طول از وجب استفاده می‌شد که حدوداً برابر ۲۵ سانتی‌متر است و اجزاء این واحد را براساس یک ششم تقسیم‌بندی کرده و به هر قسمت یک دانگ می‌گفته‌اند.^۳ واحدهای طول دیگری که مرسوم و مورد استفاده بوده است عبارت است از:

گره، بهر، ارش*، ذراع، قدم، گز و فرسخ (یا فرسنگ) که جدول برابری آنها با سیستم متریک تقریباً به شرح ذیل است.

یک بهر = ۳/۲۵ سانتی‌متر

یک گره = ۶/۵ سانتی‌متر

یک ارش = ۳۵ سانتی‌متر

یک ذراع = ۵۰ سانتی‌متر

یک قدم = ۷۵ سانتی‌متر

یک گز = ۱۰۴ سانتی‌متر

یک میل = ۲۰۰۰ متر

یک فرسخ جغرافیایی = ۴/۸۵۶ متر

یک فرسخ رسمی = ۶۰۰۰ متر

مقیاس سطح:

صحن مقدس بارگاه حضرت رضا (ع)، آستانه مبارکه حضرت شاه چراغ (ع)، آستانه حضرت عبدالعظیم،

مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی، آرامگاه شاه نعمت‌الله... ولی چند مترمربع است؟!

تخت جمشید، گنبد سلطانیه، معبد چغازنبیل، تخت سلیمان در چند هکتار زمین ساخته شده است؟!

محوطه و حیاط مسجد شیخ لطف‌الله...، مسجد کبود تبریز، مسجد گوهرشاد، مسجد سپهسالار، کاخ

گلستان، عمارت عالی قاپو، مجلس شورای اسلامی، کلیسای وانک و ارگ کریم‌خان زند چه مقدار وسعت

دارد؟!

صدها بنای تاریخی، آثار باستانی و مقابر متبرکه را به همین روال می‌توان به سؤال گرفت و بدون جواب

۱- حواشی کتاب مالک و زارع نوشته خاتم‌المبتون و ترجمه منوچهر امیری، انتشارات ترجمه و نشر کتاب

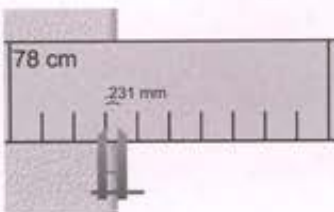
۲- دوره ۲۸ جلدی فرهنگ ایران زمین به اهتمام استاد ایرج افشار

۳- در تنظیم استاد مالکیت، سهم بری شرکا، بر اساس دانگ است و چنانچه شریکی وجود نداشته باشد ۶ دانگ متعلق به فرد است و در آن بخش از موسیقی سنتی ایران که مربوط به خواندن آواز است، صدای خواننده را بر اساس دانگ می‌سنجند.

* فرورد بنیاده شاه‌ریش همان شاه‌ریش پنج‌گانه برش

بهمود بالای کار و برش کم آورد کار از برش هفت‌ریش

ریش-ارش-هزارو، واحد طول، برابر ۱-فاصله هر دو دست چون از هم باز کنند ۲-فاصله سرانگشت میانه تا آرنج که به احتمالی لولی شاه‌ریش (شاه‌ارش) دومی ریش می‌باشد که ریش کوچکتر از شاه‌ریش است.

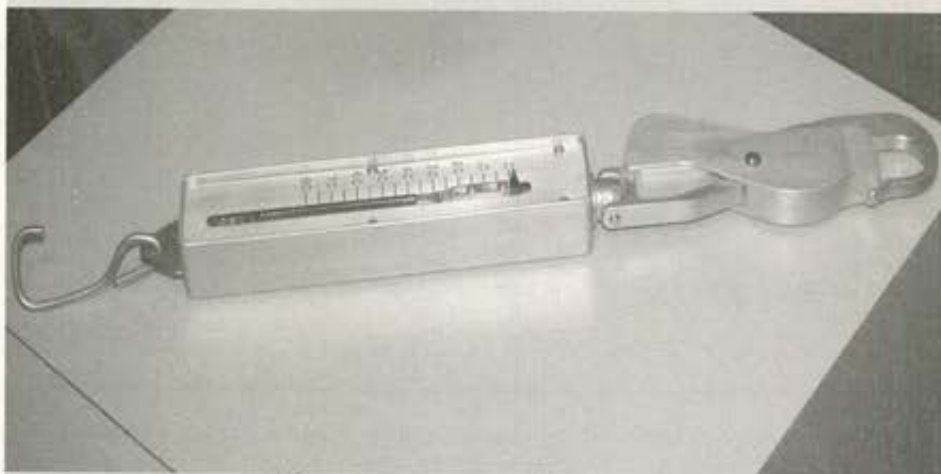
ماند، چون در هیچ کتاب تاریخی و گزارش باستان‌شناسی نمی‌توان عددی صحیح و رقمی دقیق از متر از عرصه و محوطه این‌گونه ساختمان‌ها پیدا کرد.

چنین به نظر می‌رسد که بی‌جواب ماندن سؤال مطروحه شاید بدان سبب باشد که تا اوایل قرن حاضر، زمین فی‌نفسه ارزش و بهای چشم‌گیری نداشته و در مساحتی اراضی شهری واحد مترمربع محلی از اعراب نداشته است، بلکه از اضعاف آن برای سنجش اراضی بزرگ کشاورزی بطور اعم و برای مساحتی مزارع کوچک و باغ‌ها بطور اخص استفاده می‌شده است. با آنکه از دی‌ماه ۱۳۱۱ براساس پذیرش و اعمال سیستم متریک در ایران، واحد سطح مترمربع شناخته شد و اجزاء و اضعاف آن در محاسبات و معاملات ملاک عمل قرار گرفت ولی در بسیاری از نقاط ایران واحدهای دیگری مانند؛ ذرع، درز، قفیز، رطل، طناب و جریب هنوز هم معمول است.

جالب آنکه در بسیاری از مناطق ایران، سنجش وسعت زمین‌های کشاورزی براساس واحد وزن است، بدین معنی که مقدار بذری که در قطعه زمینی می‌توان کاشت به مساحت آن زمین نسبت می‌دهند، به عنوان مثال می‌گویند مساحت این قطعه زمین ۵۰ من گندم و یا مساحت آن قطعه ۳۰ قفیز عدس است. هم‌اکنون در آذربایجان غربی برای سنجش زمین‌های کشاورزی و باغ‌ها از واحد طناب استفاده می‌کنند که تقریباً برابر با ۴۵۰۰ مترمربع است و در بخش‌هایی از استان گیلان مساحت شالیزارها را با مقیاس درز می‌سنجند و در استان‌های فارس و کرمان بیشتر واحد ذرع معمول است.

* * *

چنانچه حال و هوای فصاحتی و روزگار فرصتی فراهم آورد، سایر مقیاس‌ها و بخصوص مقیاس سنجش آب و آبدهی «دبی» انهار و قنوات را که مطمح نظر و انگیزه اصلی نگارنده در تدوین و تنظیم این سلسله مقالات است در شماره‌های آتی نشریه ارزشمند پیام نظام مهندسی به عرض و نظر خوانندگان عزیز خواهد رسانید.

دکتر مرتضی یوسفزاده
عضو حقوقدان شورای انتظامی
سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

آیین داورى

گفتار دوم* - سابقه تاریخی داوری

یکی از دانشمندان گفته است «نخستین مرحله از مراحل تکامل قانون آن بوده است که هرکس، خود انتقام می‌گرفته. گام دومی که به طرف قانون و مدنیت برداشته شده، آن بوده که جریمه را جانشین انتقام سازند. سومین گام که برای تکامل قانون و حقوق برداشته شده، ایجاد محاکمی بوده که در آن رؤسا و کاهنان و پیرمردان پهلوی یکدیگر می‌نشستند و در اختلاف میان مردم قضاوت می‌کردند ولی این مجالس همیشه برای قضاوت نبوده بلکه بیشتر اوقات عنوان اصلاح ذات‌البین و آشتی دادن میان طرفین را داشته و کاری می‌کرده است که راه حلی مرضی‌الطرفین پیدا شود. گام چهارمی که قانون در تکامل خود برداشته، روزی بوده است که دولت خود متعهد شده است که از تجاوز جلو گیرد و متجاوز را کیفر دهد.»^۱

از هنگامی که دولت بوجود آمده، مسؤولیت حل اختلاف بین اشخاصی را که در قلمرو حاکمیت آن دولت به سر می‌برند، دولت به عهده گرفته است تا جایی که قضاوت دولتی هم اکنون یکی از ارکان سه‌گانه هر حکومتی است و اندیشمندان، هر حکومتی را مرکب از سه نیروی اجرایی قانون‌گذاری و قضایی می‌دانند. حکومتی که منبعث از اراده افراد اجتماع است و به نمایندگی از طرف آنان قواعد زندگی اجتماعی را به افراد

* بخش نخست مقاله در پیاپی شماره ۵ چاپ شده است.

۱- وبیل دورانت، تاریخ تمدن، ج ۱، مشرق زمین گاهواره تمدن - صص ۲۵- ۱۲۶

اجتماع تحمیل می‌کند و یا حکومتی که به هر حال خود را متولی اداره اجتماع می‌داند، باید رسیدگی به اختلافات اشخاص و قضاوت در مورد آنها را عهده‌دار شود زیرا جامعه نیازمند نظم و عدالت است و قضاوت در مورد اختلافات افراد اجتماع از لوازم نظم و عدالت و از شئون حکومت محسوب می‌شود و یک کار حکومتی است. در نتیجه از آغاز پیدایش دولت رایج‌ترین روش برای رفع اختلافات، توسل به دولت بوده که تاکنون نیز موقعیت خود را حفظ کرده است.

ولی قبل از اینکه دولت بوجود آید و قبل از اینکه در جوامع بشری قانونی وضع شود یا دادگاهی تشکیل گردد و یا قضاوت اصول حقوقی را طراحی و پایه‌ریزی کنند رسم داوری برای رفع اختلافات بین انسان‌ها وجود داشته است.^۱ همانطور که در بالا اشاره شده، داوری در جوامع بشری نهادی دیرینه است^۲ و به حکم منطقی پذیرفتنی است که داوری رسمی رایج در میان بسیاری از اقوام بوده است کما اینکه در میان اعراب دوران جاهلی نیز از داوری به عنوان گسترده‌ترین و پذیرفته‌ترین شیوه دادرسی نام برده شده است: «عرب را داورانی بود که در کارهای خود به آنان رجوع می‌کرد و در محاکمات و مواریث و آب‌ها و خون‌های خویش آنان را داور می‌شناخت، چه عرب را دینی نبود که به احکام آن رجوع کند. پس، اهل شرف و راستی و امانت و سروری و سالخورگی و بزرگواری و آزمودگی را حَکَم قرار می‌دادند»^۳ و بعضی کلمه «خاخام» عبری را با «حَکَم» عربی قابل سنجش و مترادف دانسته‌اند.^۴ به هر حال خاستگاه داوری اعم از اینکه یونان باستان باشد یا هر تمدن باستانی دیگر، قدر مسلم این است که تاریخ آن به قبل از دولت می‌رسد زیرا این رسم در بین جوامع مدنی بوجود آمده و جوامع مدنی قبل از دولت پدید آمده‌اند و می‌توان گفت که داوری با پدید آمدن جوامع مدنی انسانی همزمان است و مرحله‌ای از تاریخ تمدن بین انتقام خصوصی و دادگستری دولتی بوده و انسان‌ها در آن دوره‌ها از آن رو به داوری رجوع می‌کردند که دادگاه‌هایی که بتوانند به آنها رجوع کرده و حل اختلافات خود را از آنها بخواهند، وجود نداشت.^۵ پس به جرأت می‌توان گفت که؛ پایگاه داوری سیره عقلاست زیرا انسان‌های متعارف با عقل و اندیشه متعارف خود به مزیت داوری نسبت به روش خشونت‌آمیز حل اختلاف، پی برده و آن را ابداع کرده‌اند.^۶

سابقاً داوری مفهوم گسترده‌تری را نداشت و آنچه به داوری ارجاع می‌شد دعاوی ای بود که طرفین برای فصل آنها دنبال یک راه حل توأم با انصاف و کدخدانمانه بودند. این نوع داوری ارتباط نزدیک با سازش داشت و طرفین دعوا شخصی را که می‌شناختند به داوری برمی‌گزیدند و اغلب به رأی او احترام می‌گذاشتند و او هم اختلاف را اغلب به روشی که به سازش نزدیک‌تر بود رفع می‌کرد. نقل شده که حضرت محمد (ص) به خاطر راست‌گویی و شخصیتی که داشت، در روزگار جاهلی میان قریش داوری می‌کرد. یک‌بار که برای نوسازی کعبه میان قبایل قریش اختلاف و کشمکش برخاست حضرت محمد (ص) که به درست‌کاری و بی‌طرفی زبانزد بود، به نام داور برای رسیدگی به این دعوا برگزیده شد.^۷ «در روم باستان دستگاه کلیسای مسیحی در کنار دستگاه دادگستری رم به رقابتی چشمگیر دست یازید. کشیشان که در جهان یونان و رم کار قضایی را به گونه‌ای غیررسمی از داوری و حکمیت ساده آغاز کردند، با تراضی دو طرف دعوا قدرت قضایی محدودی گرفتند.»^۸

● یکی از دانشمندان گفته است «نخستین مرحله از مراحل تکامل قانون آن بوده است که هرکس، خود انتقام می‌گرفته. گام دومی که به طرف قانون و مدنیت برداشته شده، آن بوده که جریمه را جانشین انتقام سازند. سومین گام که برای تکامل قانون و حقوق برداشته شده، ایجاد محاکمی بوده که در آن رؤسا و کاهنان و پیرمردان پهلوی یکدیگر می‌نشستند و در اختلاف میان مردم قضاوت می‌کردند ولی این مجالس همیشه برای قضاوت نبوده بلکه بیشتر اوقات عنوان اصلاح ذات‌البین و آشتی دادن میان طرفین را داشته و کاری می‌کرده است که راه حلی مرضی‌الطرفین پیدا شود. گام چهارمی که قانون در تکامل خود برداشته، روزی بوده است که دولت خود متعهد شده است که از تجاوز جلو گیرد و متجاوز را کیفر دهد.»

۱- مقاله Henry de vries ترجمه دکتر محسن محبی - مجله حقوقی دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی - ش. ۲۱

۲- دکتر حسین صفایی - حقوق بین‌المللی و داوری‌های بین‌المللی به نقل از رنه داوید - ص. ۸۰

۳- محمد حسین ساکت، به نقل از احمدین ابی‌یعقوبی - نهاد دادرسی در اسلام - انتشارات آستان قدس - ص ۲۷

۴- همان، ص ۲۲ به نقل از Studies in Islamic History-Goitein

۵- دکتر حسین صفایی، همان، به نقل از MENTHON le rôle de l'arbitrage dans l'évolution judiciaire

۶- در مسووط آقای دکتر لنگردوی آمده است که: «در زمان قدیم که سازمان قضایی وجود نداشت مردمان به قاضی انتحابی (قاضی به تراضی)، به توافق، مراجعه می‌کردند. اگر آن قاضی واجد شروط قضا بوده است، عنوان داور بر او منطبق نمی‌شد.»

۷- محمد حسین ساکت، همان به نقل از کتاب سیره رسول... ص ۴۱

۸- همان، صص ۲۱ و ۲۲ به نقل از امیل تیان - تاریخ سازمان قضایی در کشورهای اسلامی

در ایران باستان و در روزگار ساسانی دو گونه دادگاه به دادرسی می پرداخت؛ یکی دادگاه شرع و دیگری دادگاه عرف. دادرسان دادگاه شرع، که از روحانیون بودند «دستور» (دستور) و قاضیان دادگاه عرف، داور (داتوبر) نام داشتند.^۱

در روزگار ما به موازات مفهوم سنتی داور، نوع جدیدی از داور، توسعه یافته است که مقررات سنتی داور با آن منطبق نیست. ^۲ با سرعت توسعه همه جانبه جوامع، روابط اجتماعی با سرعتی بیشتر تنوع و گسترش پیدا می کند و روز به روز پیچیده تر می شود و برای تنظیم این روابط، قوانین متنوع توسط قانونگذاران کشورهای مختلف وضع می شود و قضاوت به علت پیچیدگی و تنوع روابط اجتماعی و تنوع و اختلافات قوانین، روز به روز، دشوارتر و دقیق تر و تخصصی تر می گردد. در نتیجه قضاوت حکومتی عملاً نمی تواند

پاسخگوی نیاز روزافزون جامعه ای گردد که سرعت تحول آن روز به روز بیشتر می شود و مرزهای سیاسی را، بویژه در زمینه تجارت، نادیده می گیرد. همین مشکل، حکومت ها و قانونگذاران را بر آن داشته که چاره ای بیندیشند و به یکی از قدیمی ترین و طبیعی ترین روش ها به نام داور که از قبل از تأسیس دولت رواج داشته است روی آورند و آن را رسماً در نظام حقوقی خود، به عنوان روشی جایگزین، وارد کنند و اجرای آن را تضمین نمایند. تا جایی که گفته شده استفاده رو به افزایش از داور به عنوان جایگزین پر جذبه ای برای دادخواهی سنتی از طریق محاکم دادگستری، موجب شده است که داوران به عنوان تصمیم گیران غالباً نهایی اختلافات حقوقی بین المللی و ملی، اهمیت و مسؤلیت روز افزون بدست آورند.^۳

گفتار سوم - علل رجوع به داور

علل مختلف ممکن است موجب ترغیب اشخاص به رجوع به داور شود، در توضیح اینکه چه عللی موجب می شود افراد به داور روی آورند سخن بسیار گفته شده است. رنه داوید Rene david دانشمند معاصر این علل را به چهار گروه تقسیم کرده است:

دسته اول - حل و فصل دعوا طبق اصولی که قضات در تصمیمات خود رعایت می کنند ولی در شرایطی بهتر از دادگاه؛ که موجب می شود دعوا سریع تر، اقتصادی تر و با روشی انعطاف پذیرتر که بوسیله اشخاص مورد اعتماد طرفین با تخصص هایی که نمی توان از قضات دولتی انتظار داشت فیصله می یابد.

دسته دوم - حل و فصل ماهوی دعوا براساس اصولی غیر از آنچه قضات رعایت می کنند. قضات براساس حقوق دولت متبوع^۴ خود حکم می رانند ولی طرفین مایلند حقوق دیگری در مورد آنها اجرا شود از قبیل عرف تجارت و یا حقوق مرسوم در تجارت فرا ملی.^۵

دسته سوم - دستیابی به راه حلی که حتی الامکان مرضی طرفین باشد به نحوی که در ادامه روابط آتی طرفین اختلال ایجاد نکند.

دسته چهارم - حل یک اختلاف که قابل طرح در دادگاه نیست بلکه برای جلوگیری از بروز اختلاف است مانند تکمیل قرارداد و یا تجدید نظر در قرارداد.^۶

۱ - محمدحسین ساکت، همان، صص. ۲۵ و ۲۶ - به نقل از ایران در زمان ساسانیان

۲ - دکتر حسین صفائی، همان، ص. ۸۱

۳ - کریستین هاوس منیجر (Cristien House Manager) مسؤلیت مدنی داوران - ترجمه محمد جواد میرفخرایی - مجله حقوقی دفتر خدمات حقوقی

بین المللی - شماره های ۱۴ و ۱۵، ص. ۲۲۴

۴ - در شماره قبل در قسمت اول این مقاله واژه متبوع به غلط مطبوع چاپ شده بود که بدین وسیله اصلاح می شود.

۵ - Lex Mercatoria

۶ - Reni DAVID - L'arbitrage dans le commerce international - P. 15-16 ECONOMICA 1982 Paris

● سابقاً داور، مفهوم گسترده امروزی را نداشت و آنچه به داور ارجاع می شد دعاوی ای بود که طرفین برای فصل آنها دنبال یک راه حل توأم با انصاف و کدخدانسانه بودند

در زمینه داخلی باتوجه به اینکه طرفین تابع یک قانون هستند و حق انتخابشان بسیار محدود است، قلمرو داورى محدودتر مى‌نماید زیرا بحث تکمیل قرارداد یا تجدیدنظر در آن نیز معمول نیست ولی علت و انگیزه‌های رجوع به داورى عمدتاً همان است. در داورى داخلی انگیزه اصلی اطراف دعوا یا قرارداد را در رجوع به داورى را مى‌توان سرعت در رسیدگی، اعتماد، حفظ رابطه حسنه، حفظ اسرار، تخصص، صرفه جویی و وحدت قاضی دانست. اینک در مورد هر کدام به مطالعه بیشتر مى‌پردازیم:

۱- سرعت در رسیدگی: دادگاه‌های دولتی معمولاً با تراکم کار روبرو هستند و رسیدگی آنها تابع تشریفات آیین دادرسی مدنی است که برای صیانت از حقوق اشخاص در مقابل مصادر امور وضع شده. تراکم کار و تشریفات هنگامی که با نارسایی‌های دستگاه دادگستری و سایر دستگاه‌ها و سازمان‌های دیگر که یاور دادگاه محسوب می‌شوند همراه گردد، موجب می‌شود که رسیدگی به دعاوی ماه‌ها و گاهی سال‌ها وقت لازم داشته باشد. طول دادرسی سابقه دیرینه دارد و ظاهراً مشکل دستگاه قضا در قرون و اعصار بوده است. ویل دورانت در اثر بزرگ «تاریخ تمدن» در شرح دموکراسی آتن در یونان باستان در بیان علت رجوع به داورى به همین نکته (طول دادرسی) اشاره کرده است^۲ به درازا کشیدن دادرسی موجب می‌شود گاهی کسی که به دادگاه مراجعه کرده است حق خود را زمانی وصول کند که دیگر ارزش چندانی برای او ندارد و عدالت، عملاً کار آبی خود را از دست می‌دهد و تبدیل به نوعی ظلم می‌شود. دادرسی مدنی با مقدماتی تقریباً مفصل شروع می‌شود و در جاده‌ای سنگلاخ و ناهموار و پرفراز و نشیب به کندی پیش می‌رود و پس از حصول نتیجه به علت اعتراض یکی از اصحاب دعوا همین جریان حداقل یک‌بار دیگر، تقریباً، از نو تکرار می‌شود و اگر طرفین به طرق فوق العاده اعتراض به احکام متوسل نشوند، بالاخره، نتیجه آن زمانی معلوم می‌شود که شاید جاذبه‌ای برای محکوم له نداشته باشد. عده‌ای چاره‌ای جز طی این راه خسته کننده ندارند ولی عده‌ای دیگر این شانس را دارند که اختلاف خود را به داور ارجاع نمایند و خود را از این مسیر ملال آوررها سازند زیرا داورى، اغلب یک مرحله دارد و بدون تشریفات انجام می‌گیرد و در نتیجه سریع‌تر است. (ماده ۴۷۷ آ. د. م.)

۲- اعتماد: در داورى اعتماد اهمیتی خاص دارد. اعتماد به شخص یا اشخاصی غیر از قضات دولتی یکی از علل رجوع به داورى است. اعتماد از دو جهت قابل توجه است:

الف- از جهت اعتماد به درستکاری و امانت داور - هر چند فرض بر قابل اعتماد بودن قضات دولتی است که در مرحله استخدام و در مدت خدمت مورد آزمون‌های متعدد و مختلف قرار می‌گیرند. ولی به هر حال پذیرفتنی است که طرفین به کسی بیشتر از قاضی دادگاه دولتی اعتماد کنند و این نه مستلزم ایراد به قاضی است و نه مستلزم ایراد به اصحاب دعوا.

ب- از جهت اعتماد به علم و تخصص و تجربه داور - ممکن است طرفین اختلاف به تخصص شخصی غیر از قاضی دولتی، در موردی خاص، اعتمادی بیشتر داشته باشند. رسیدگی به برخی از دعاوی، به اقتضای طبع دعوا، احاطه کامل به نکات فنی یا به عرف محل یا به عرف طبقه‌ای خاص و یا به تجربه، نیاز دارد که از دادگاه‌ها نمی‌توان انتظار آن را داشت. مثلاً در بین بازرگانان عرف خاصی وجود دارد که با قواعد خشک غیرقابل انعطاف قانونی تطبیق نمی‌کند و کسی که به اختلاف بین بازرگانان رسیدگی می‌کند لازم است به

۱- دکتر احمد مثنی دفتری، همان، ش. ۲- ایشان از قول دانشمندان نقل کرده‌اند که آیین دادرسی خواهر نومان آزادی است. Soeur jumelle de libert é
۲- «با وجود اینکه در اجرای امور تسریع می‌شود، در دادگاه‌های آتن نیز، چون همه دادگاه‌های جهان، تأخیر بسیار در کارها رخ می‌دهد، زیرا که مردم آتن بیماری دادخواهی دارند و برای درمان آن از روی فهرست اسامی شامندانی که به سن شصت رسیده‌اند، جمعی را، به حکم قرعه، به حکمیت عمومی انتخاب می‌کنند... (تاریخ تمدن ج. ۲- ص. ۲۸۷)

● در روزگار ما به موازات مفهوم سنتی داورى، نوع جدیدی از داورى توسعه یافته است که مقررات سنتی داورى با آن منطبق نیست. با سرعت توسعه همه جانبه جوامع، روابط اجتماعی با سرعتی بیشتر تنوع و گسترش پیدا می‌کند و روز به روز پیچیده‌تر می‌شود و برای تنظیم این روابط، قوانین متنوع توسط قانونگذاران کشور های مختلف وضع می‌شود و قضاوت به علت پیچیدگی و تنوع روابط اجتماعی و تنوع و اختلافات قوانین، روز به روز، دشوارتر و دقیق‌تر و تخصصی‌تر می‌گردد

اصول مهم این عرف آگاه باشد. ولی از قاضی چنین انتظاری نیست.

۳- حفظ رابطه حسنه - گاهی طرفین علاقه دارند که اختلافشان به گونه‌ای حل شود که به حسن روابط آنها لطمه نخورد. مثلاً شرکاء یک شرکت تجاری تضامنی برای حسن اداره امور شرکت نیاز به حداکثر حسن تفاهم با یکدیگر دارند و اگر حسن روابط آنها مختل شود در امور شرکت تأثیر منفی خواهد گذاشت که نهایتاً ممکن است منجر به ضرر و ورشکستگی شرکت شود. حال اگر بین شرکاء به هر علتی، اختلاف بروز کند طبیعی است که همه آنها علاقه مند باشند این اختلاف را به نحوی حل کنند که به حسن روابط آنها لطمه نخورد و تجربه نشان داده است که رجوع به داوری این هدف را بهتر تأمین می‌کند.

۴- حفظ اسرار - غیر علنی بودن داوری، یکی از جهاتی است که، از نقطه نظر برخی اشخاص، موجب مزیت آن به دادرسی دولتی می‌شود. زیرا دادگاه‌ها، از لحاظ قانونی علنی هستند. «علنی بودن» به این معناست که هرکس می‌تواند به عنوان تماشاگر در دادگاه حاضر شود. هرچند در کشور ما، بویژه در امور مدنی، مرسوم نیست که مردم به عنوان تماشاگر در دادگاه حاضر شوند ولی، این امکان وجود دارد که مسائل مطرح شده در پرونده به طرق مختلف از جمله از طریق انتشار در روزنامه رسمی، علنی شود. بنابراین، اگر طرفین اختلاف به هر علتی نخواهند مسائل خصوصی آنان علنی شود رجوع به داوری می‌تواند این هدف را برای آنان تأمین نماید.

۵- اقتضای طبع دعوا - گاهی طبع بعضی از دعاوی به گونه‌ای است که در مورد آنها رسیدن به یک قدر متیقن بسیار دشوار است. مثلاً در اختلافات مالی بین زن و شوهر و فرزندان یا نزدیکان که، بنابه بعضی ملاحظات، ارتباطات حقوقی میان آنها از ابتدا غالباً، بدون سند و شاهد و براساس اعتماد متقابل شکل می‌گیرد. یا در اختلافات بین شرکاء شرکت که باید، بدون اینکه اساس شرکت لطمه ببیند، قضاوت شود،^۱ یا در اختلافاتی مانند تقسیم ترکه که بسیاری از حساب‌ها و حقوق ورثه در هم آمیخته شده و مانند کلافی سردر گم گردیده و عملاً تفریق و تسویه آنها به نحو دقیق غیرممکن شده است. همچنین خواسته‌هایی که طرح آنها در دادگاه‌ها معمول و گاهی، ممکن نیست،^۲ حل مشکل از طریق داوری، که اختیار سازش هم داشته باشد^۳، بسیار آسان‌تر و به صرفه‌تر خواهد بود.

۶- صرفه جویی - معمولاً، دادرسی دولتی پر هزینه‌تر است. دادرسی دولتی هم موجب هزینه مستقیم برای اطراف دعواست از قبیل؛ ثمبر، هزینه دادرسی و تهیه رونوشت یا تصویر از اسناد، حق الوکاله وکیل، حق الزحمه کارشناس، هزینه اجرای قرارها در مراحل دادرسی و هزینه‌های اجرا. هم موجب ضررهای غیرمستقیم برای اصحاب دعواست زیرا اصحاب دعوا ضمن تحمل هزینه‌های دادرسی، ضرر ناشی از

۱- در شرکت‌نامه‌ها و اساس‌نامه‌های بسیاری از شرکت‌ها شرط می‌کنند که اختلافات از طریق داوری حل و فصل شوند.

۲- توجه به خواسته‌هایی که در صورت جلسه داوری مورخ ۶۵/۱۱/۱۲ شمه ۱۲ دادگاه حقوقی یک تهران در پرونده شماره ۱۱۷۳/۶۱ موضوع را کاملاً روشن خواهد کرد. در این صورت جلسه، پس از ذکر مقدمه و اشاره به موافقت‌نامه داوری موضوع خواسته‌ها چنین تعریف شده است: ۱- الزام خواننده به انجام امور شرکت و معالمت وی از شغل ریاست اتحادیه. ۲- الزام خواننده به امضاء چک شماره ... ۳- الزام خواننده به پرداخت حقوق احد از شرکاء به نام آقای ... ۴- الزام خواننده به واریز وجوه دریافتی به حساب بانک بطور روزانه. ۵- مطالبه مبلغ ... ریال بابت اجرت‌المثل محل مورد تصرف اتحادیه و بهای مصرف آب و برق و تلفن اتحادیه مزبور و بهای سوخت و استفاده (بهای اتحادیه از پرسنل اداری شرکت فی مابین از قرار ماهی ... ریال) ۶- خلع بد اتحادیه از محل شرکت ۷- قسح قرارداد ملاحظه می‌شود که اولاً همه این دعاوی را نمی‌توان در یک دادخواست در دادگاه مطرح کرد. ثانیاً، همه این دعاوی را یک شخص نمی‌تواند مطرح کند. ثالثاً، بعضی از آنها مانند معالمت خواننده از اشتغال به ریاست اتحادیه به سختی قابل استماع است. نیز رجوع کنید به داوری در تجارت بین المللی رنه داوید ص. ۱۲- ش. ۵.

۳- Conciliateur - arbitre

تأخیر در وصول حق خود را هم متحمل می‌شوند. که گاهی، در شرایط اقتصادی تورم، بسیار هنگفت است و هم موجب هزینه غیرمستقیم برای عموم است. مدت دادرسی هرچه بیشتر شود تحمیلی به بودجه عمومی است زیرا عمده هزینه دادرسی دولتی از بودجه عمومی است که ظاهراً احساس نمی‌شود. هر قدر وقت بیشتری برای دادرسی صرف شود و هر قدر دعوا در دادگاه بیشتر معطل بماند، هزینه آن به بودجه عمومی و نهایتاً بطور غیرمستقیم به مردم تحمیل می‌شود، و به همین علت است که دادرسی دولتی علاوه بر صرف وقت بسیار، مستلزم هزینه بیشتری است در حالی که هزینه‌های داوری مجموعاً کمتر از هزینه‌های دادرسی دولتی می‌باشد؟

۷- وحدت قاضی- بالاخره، یکی از مشکلات دادرسی دولتی که بخصوص امروزه بیشتر به چشم می‌خورد این است که؛ علاوه بر تغییرات مکرر تشکیلاتی در دادگستری^۱، قضات دادگاه‌ها هم مدام در معرض تغییر هستند. در طول دادرسی ممکن است قاضی دعوا به محل دیگری منتقل شود و قاضی دیگر جانشین او گردد. حتی بسیار دیده شده که در جریان دادرسی یک دعوا چندین قاضی تغییر یافته و به دعوا مطروحه دخالت و رسیدگی کرده‌اند و چه بسا دیده شده تصمیمی را که یک قاضی، در جریان رسیدگی به ادله گرفته است، قاضی بعدی قبول نکند و خود تصمیمی دیگر بگیرد در حالی که در داوری چنین نیست و قاضی دعوا، معمولاً ثابت است و این مزیت هم در جای خود بسیار اهمیت دارد.

هر کدام از عللی که بر شمردیم، به اقتضای مورد و به اقتضای طرفین و اوضاع و احوال، می‌تواند انگیزه‌ای برای رجوع به داوری باشد.

۱- تغییراتی که در بیست و دو سال اخیر در تشکیلات قضایی داده شده، بدون اینکه در مورد خوب یا بد بودن آن قضاوت کنیم، مسلماً موجب شده که رسیدگی به بعضی دعاوی که تعداد آنها قابل توجه است، بطوری غیر متعارف به تأخیر بیفتند.

نگاهی به تشکیلات شورای انتظامی و نقدی

پریک رأی صادره

مهندس حسن محمد حسن زاده
بازرس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران
وکیل پایه یک دادگستری

پیچیدگی های روابط اجتماعی در زمان حاضر و انفجار اطلاعات مختلف در تمامی زمینه های زندگی انسان امروزین منجر به مولفه ای شده است که تحت نام کنترل و نظارت جایگاه خود را در بین نهادهای اجتماعی تثبیت کرده است. بررسی پیشینه نهاد مذکور در زندگی انسان و جوامع بشری حکایت از این دارد که وظیفه کنترل و نظارت بر روابط عمومی افراد یک جامعه برعهده یکی از مصادیق آن نهاد محول شده است که در نظام سیاسی تحت نام قوه قضائیه شناخته می شود. اما سؤال این است که آیا آن قوه امکان خدمت رسانی به جنبه های تخصصی و حرفه ای افراد یک جامعه را دارد؟ و آیا با توجه به ضمانت اجرایی که در دست دستگاه قضایی بویژه دادگاه های کیفری قرار دارد می توان پذیرفت که خطاهای حرفه ای را مشمول آن ضمانت اجراها [یا به تعبیری دیگر] مجازات ها دانست؟ شرایط حاکم بر زندگی تخصصی افراد و لزوم استفاده دیگران از توانمندی حرفه مندان و نیز عدم ارتباط حقوق اساسی اشخاص با تخلفات تخصصی آنان در بسیاری از مواقع این نتیجه را حاصل ساخته که لازم است مصداق دیگری از نهاد قضایی پا به عرصه وجود بگذارد که در ادبیات امروزین با نام هایی از قبیل دادسرا و دادگاه انتظامی یا شورای انتظامی شناخته می شود.

بر همین اساس و در راستای کنترل خدمات حرفه مندانی که در زمینه ساختمان به ارائه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، نظارت، اجرا، بهره برداری و غیره مبادرت می ورزند قانونگذار نهاد شورای انتظامی را تأسیس نمود که در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۷۴/۱۲/۲۲ یکی از ارکان سازمان استان به شمار می آید. حسب ماده ۱۷ قانون، هر سازمان استان دارای یک شورای انتظامی است که متشکل از یک نفر حقوق دان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوش نام به معرفی هیأت مدیره می باشد که با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان برای مدت سه سال منصوب می شوند. وظیفه شورای انتظامی سازمان استان رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان های فنی در سطح استان می باشد. در همین فراز از گفتار باید دانسته شود که در رسیدگی به تخلفات حرفه ای اشخاص حرفه مند این گونه نیست که فرد متخلف ضرورتاً عضو سازمان استان باشد بلکه طبق تصریح ماده ۹۱ آیین نامه اجرایی قانون که در ۷۵/۱۱/۱۷ به تصویب هیأت دولت رسیده است، تخلفات انضباطی و حرفه ای عبارت از تخلف در اموری

پایه آماده درج دیدگاه شورای انتظامی استان مورد نظر و همچنین شورای انتظامی نظام مهندسی است چراکه معتقد است به روشن شدن موضوع و بالابردن اطلاعات مهندسان و نیز آگاهی آنان از وظایف خطیر خود، کمک خواهد نمود

است که انجام آن ناشی از پروانه اشتغال موضوع قانون یا عضویت در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان باشد. به همین دلیل است که وفق تبصره ۲ ماده ۸۵ آیین نامه اجرایی مرجع رسیدگی به تخلفات حرفه‌ای انجام شده در هر استان، شورای انتظامی سازمان آن استان می‌باشد که دارای صلاحیت رسیدگی به شکایت است. از آنجایی که در رسیدگی به تخلفات گفته شده این احتمال وجود دارد که شورای انتظامی سازمان استان دچار اشتباه شود و رأی صادره منطبق با واقع نباشد، قانونگذار در ماده ۲۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، مرجعی دیگر با نام شورای انتظامی نظام مهندسی پیش‌بینی کرده است که دارای چهار عضو از سازمان و یک نفر حقوق دان می‌باشد. دو نفر از آن چهار نفر با معرفی وزیر مسکن و شهرسازی و دو نفر دیگر با معرفی شورای مرکزی سازمان و عضو حقوق دان نیز با معرفی ریاست قوه قضاییه منصوب و گمارده می‌شوند. از بررسی مواد ۱۷ و ۲۴ قانون بطور خلاصه موارد زیر حاصل می‌شود:

۱- شورای انتظامی سازمان استان دارای پنج عضو است که یک عضو آن حقوق دان بوده و با معرفی رئیس دادگستری استان منصوب می‌شود و چهار عضو دیگر از مهندسانی می‌باشند که با معرفی هیأت مدیره سازمان استان و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان منصوب می‌شوند.

۲- مدت انجام وظیفه شورای انتظامی سازمان استان سه سال می‌باشد.

۳- شورای انتظامی سازمان استان مرجع نخستین یا بدوی رسیدگی به شکایات می‌باشد و آراء صادره از آن، قطعیت ندارد مگر آنکه یک‌ماه از ابلاغ آن گذشته باشد و مورد اعتراض طرفین پرونده هم قرار نگرفته باشد.

۴- شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی دارای پنج عضو است که عضو حقوق دان آن با معرفی رئیس قوه قضاییه منصوب شده و چهار عضو متخصص آن باید در وهله نخست عضو سازمان باشند که دو نفر آنها توسط وزیر مسکن و شهرسازی معرفی می‌شوند و دو نفر دیگر با معرفی شورای مرکزی سازمان منصوب می‌گردند.

۵- عضویت در شورای انتظامی نظام مهندسی مقید به زمان نیست و نامحدود می‌باشد.

۶- شورای انتظامی نظام مهندسی مرجع تجدیدنظر از آراء صادره توسط شورای انتظامی سازمان های استانها می‌باشد.

۷- رأی شورای انتظامی نظام مهندسی قطعی و لازم الاجراست.

پس از بیان اجمالی تشکیلات شورای انتظامی اینک یکی از آراء صادره توسط این رکن را مورد تجزیه و تحلیل حقوقی قرار می‌دهیم تا احراز نماییم که آیا همان‌گونه که در ماده ۹۳ آیین نامه اجرایی تأکید و تصریح شده است رأی مذکور مستند و مستدل و صریح می‌باشد یا اینکه از ویژگی‌های گفته شده تهی است؟

خلاصه واقعه از این قرار است که مالک ملکی جهت احداث ملک خود به یکی از اعضاء سازمان استانی مراجعه کرده و از وی می‌خواهد که خدمات مهندسی خود را به وی ارائه دهد. بر همین اساس مهندس یاد شده عهده‌دار محاسبات و نظارت پلاک ثبتی مذکور می‌شود. مالک ملک، اجرای ساختمان را به یک شخص حقیقی به عنوان پیمانکار محول می‌سازد و پس از اخذ مجوز شروع به کار، عملیات اجرایی را آغاز می‌کند. هرچند که برای اجرای ساختمان نیاز به خاک برداری از محل بود و ضرورتاً باید به اندازه یک طبقه از خاک محل برداشته می‌شد مع الوصف هیچ‌گونه اتفاقی رخ نداد و نه تنها فونداسیون بطور کامل اجرا شد بلکه ستون‌های طبقه زیرزمین نیز اجرا و احداث گردید و پیمانکار در صدد قالب‌بندی پوترها و پل‌های طبقه روی زیرزمین بود که حادثه ریزش ملک مجاور بوجود آمد و متأسفانه یک نفر نیز در زیر آوار جان باخت. متعاقب حادثه، موضوع از طریق اولیاء دم و خسارت دیدگان تعقیب شد که یکی از اقدامات آنان طرح

● وظیفه شورای انتظامی سازمان استان رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه‌ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان‌های فنی در سطح استان می‌باشد

● نامبردگان معتقد بودند که اگر همان آیتم‌های نقشه‌های محاسباتی اجرا می‌شد جمع عملکرد پی‌های نواری و باسکولی مانع از تخریب یک دهانه کامل می‌گردید و یا حداقل تخریب ناگهانی واقع نمی‌شد

شکایت در شورای انتظامی سازمان استان محل وقوع حادثه بود. به موازات این امر، سازمان استان سه کارشناس مجرب را برای روشن شدن دلیل یا دلایل واقعی حادثه تعیین کرد که نامبردگان نیز پس از بررسی‌های لازم گزارشی دقیق و مستند ارائه داشتند که خلاصه آن حکایت از این داشت که مالک ملک تخریب شده، در هنگام احداث بنای خود در سال اجرای آن به دلیل شبیدار بودن زمین زیربنای ساختمان خود، بدون استفاده از نیروی انسانی و متخصص، خودسرانه مبادرت به پر کردن محل و هم‌تراز نمودن تمامی قسمت‌های آن با استفاده از خاک دستی و بدون تأمین تراکم موردنیاز کرده است و افزون بر آن و به رغم آنکه مهندس محاسب آن ساختمان در طراحی فونداسیون‌ها، پی نواری طرح کرده بود مالک یاد شده نه تنها به آن نقشه ترتیب اثر نداده بود بلکه حتی در اجرای فونداسیون منفرد نیز حداقل ضوابط فنی را رعایت و اجرا نکرده بود. از آنجایی که بنای مذکور در پنج طبقه احداث گردیده بود لذا فشار ناشی از بار وارده به ستون و نامناسب بودن سطح زیر فونداسیون موجب گردید که خاک زیر پی دچار شکست شود و ساختمان از حالت تعادل خارج شده به نوعی به بناهای مجاور تکیه دهد با این توضیح که در وهله نخست بار وارده از پی‌ها نه تنها به خاک زیر آنها منتقل شد بلکه به دلایل گفته شده تنش‌های وارده، به خاک املاک مجاور نیز تأثیر کرد و همین موضوع باعث شد که ساختمان مذکور تا زمان وقوع حادثه ریزش ننماید. گفتنی است که مالک این ملک در حداقل فواصل زمین خود و پلاک مجاور [که بعداً گودبرداری شد] دیواری با مصالح بنایی و به ضخامت حدود سی و پنج سانتی‌متر احداث کرده بود که مانع از رویت وضعیت واقعی خاک زیر پی ساختمان وی می‌شد. در هر صورت کارشناسان منتخب سازمان استان در بررسی‌های تخصصی خود به این نتیجه رسیدند که به دلیل؛

۱- عدم اجرای پی در ساختمان ریزش کرده

۲- عدم اجرای شناژهای مرتبط با پی‌های منفرد

۳- عدم اجرای صفحه ستون

من حیث المجموع ساختمان مذکور دچار ریزش شده است. نامبردگان معتقد بودند که اگر همان آیتم‌های نقشه‌های محاسباتی اجرا می‌شد جمع عملکرد پی‌های نواری و باسکولی مانع از تخریب یک دهانه کامل می‌گردید و یا حداقل تخریب ناگهانی واقع نمی‌شد. به رغم این نظریه، رأی صادره از شورای انتظامی استان به گونه‌ای دیگر صادر شد. جهت آگاهی از متن رأی، مندرجات آن به شرح زیر است:

در خصوص شکایت آقای «الف» از آقای مهندس «ب» مبنی بر عدم رعایت اصول ایمنی در گودبرداری که منجر به تخریب ساختمان مجاور گردیده است نظر به اینکه بنابه دلایل موجود در پرونده آقای مهندس نامبرده ناظر و محاسب ساختمانی بوده که قرار بوده در محل گودبرداری احداث شود و قانوناً می‌باید مهندس محاسب، محاسبات خود را براساس آزمایش‌های ژئوتکنیک خاک انجام دهد و باتوجه به گزارش‌های کارشناسان رسمی پیوست پرونده که قدر متقین تشخیص آنان این است که علت تخریب ساختمان مجاور عدم ایجاد سازه نگهبان برای حفاظت ساختمان مجاور است و دلیلی ارائه نشده که ثابت کند محاسبات براساس آزمایش‌های ژئوتکنیک خاک بوده و نیز دلیلی وجود ندارد که آقای مهندس مشتکی عنه دستوری در خصوص ایجاد سازه‌های نگهبان صادر کرده و یا تخلف مجری را از عدم رعایت ضوابط ایمنی گزارش و از ادامه کار جلوگیری کرده باشد، به نظر شورای انتظامی تخلف آقای مهندس مشتکی عنه عدم رعایت ضوابط شهرسازی و مقررات ملی ساختمان و ضوابط و معیارهای فنی مربوط به آن و مسامحه یا عدم توجه در انجام امور حرفه‌ای موجب اضرار به غیر است و با بندهای الف و پ ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان انطباق دارد و از درجه چهار محسوب می‌شود و شورای انتظامی با رعایت تبصره یک ماده ۹۲ آیین‌نامه مذکور نامبرده را به دو بار محرومیت از پروانه اشتغال به مدت مذکور محروم می‌نماید.

● مالک ملک تخریب شده، در هنگام احداث بنای خود در سال اجرای آن به دلیل شبیدار بودن زمین زیربنای ساختمان خود، بدون استفاده از نیروی انسانی و متخصص، خودسرانه مبادرت به پر کردن محل و هم‌تراز نمودن تمامی قسمت‌های آن با استفاده از خاک دستی و بدون تأمین تراکم موردنیاز کرده است

● ملزم دانستن اشخاص به یک امر تصوری و ایده‌آل نه تنها هیچ وجاهت قانونی ندارد بلکه دقیقاً برخلاف عدالت و انصاف بوده موجب بدبینی و عدم اعتماد اشخاص به نهاد قضاوت کننده است

همان‌گونه که در متن رأی صادره به وضوح ملاحظه می‌شود ظاهراً شورای انتظامی استان نیز از نظریه کارشناسی استفاده کرده است که اشخاص غیر از کارشناسان منتخب سازمان بوده‌اند مع الوصف بدون ورود در این موضوع به متن رأی توجه داشته این نکته را احراز می‌داریم که از نظر شورای انتظامی استان دلایل تخلف مهندس ناظر که ضمناً مهندس محاسب ساختمان مورد نظارت خود نیز بوده است به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- قانوناً می‌باید مهندس محاسب، محاسبات خود را براساس آزمایش‌های ژئوتکنیک خاک انجام دهد.
- ۲- علت تخریب ساختمان مجاور عدم ایجاد سازه‌های نگهدارنده برای حفاظت ساختمان مجاور است.
- ۳- تخلف مجری از عدم رعایت ضوابط ایمنی را گزارش نداده و از ادامه کار جلوگیری نکرده است.

اینک تمامی موارد سه گانه فوق را که از نظر شورای انتظامی استان دلیل محکومیت مهندس ناظر می‌باشد مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌دهیم.

منظور از قانونی که باید مهندس محاسب حسب آن محاسبات خود را براساس آزمایش‌های ژئوتکنیک خاک انجام دهد، چیست؟ اگر منظور، همان قانون مصطلح و رایج یعنی مصوبه قوه مقننه (مجلس شورای اسلامی در زمان فعلی) می‌باشد، ابتدا شورای انتظامی استان باید وجود چنین مصوبه یا قانونی را اثبات و احراز بنماید سپس با توجه به ماده ۵ قانون مدنی ایران مبنی بر اینکه «کلیه سکنه ایران اعم از اتباع داخله و خارجه مطیع قوانین ایران خواهند بود مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد» آن‌گاه مهندس محاسب را مکلف به رعایت آن قانون بدانند. ملزم دانستن اشخاص به یک امر تصوری و ایده‌آل نه تنها هیچ وجاهت قانونی ندارد بلکه دقیقاً برخلاف عدالت و انصاف بوده موجب بدبینی و عدم اعتماد اشخاص به نهاد قضاوت کننده است. اما اگر منظور از کلمه «قانون» همان اصول و ضوابط فنی است صرف نظر از اینکه تا این اصول در قالب الزام‌آور آن هم توسط مرجع صلاحیت‌دار (قوه مقننه) قرار نگیرد، ایجاد تکلیف نمی‌کند مع الوصف اگر از باب مماشات فرض کنیم که این اصول همان مقررات ملی ساختمان موضوع ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان می‌باشد که مرجع تدوین آنها وزارت مسکن و شهرسازی است و هرچند که مباحث منتشره از سوی وزارت خانه مذکور که تحت عنوان مقررات ملی ساختمان می‌باشد واجد شرایط چنین نامگذاری نیست ولیکن با فرض پذیرش آنها به عنوان یک سند الزام‌آور باز هم بررسی آنها دلالت آشکار بر این دارد که ادعای شورای انتظامی استان محقق و موجود نیست زیرا در بین مصوبات منتشره مبحثی تحت عنوان مبحث ۷ پی و پی سازی وجود دارد که می‌تواند تنها منبع مورد استناد باشد. تدقیق در مباحث و مندرجات آن حکایت از این دارد که اگر قرار بر این باشد که خاک زیر پی از جهت ژئوتکنیکی مورد بررسی قرار گیرد آنگاه روش قابل اعمال کدام است. گفتنی است که در هیچ بخش آن اعلام نشده است که مهندس محاسب باید برای طراحی پی‌ها حتماً و حتماً آزمایشات ژئوتکنیکی انجام دهد. ضمناً در همین مبحث اعلام گردیده که به لحاظ اهداف شناسایی، ترجیح دارد این مهندس، یک مهندس عمران با تخصص مکانیک خاک و مهندسی پی باشد. از آنجایی که دست‌اندرکاران حرفه ساختمان می‌دانند که انجام آزمایشات مکانیک خاک غالباً هزینه قابل توجهی دارد و در جایی که اکثر مالکان بناها حتی از اجرای اعضا مقاوم در برابر نیروهای جانبی (از قبیل بادبندی‌ها) استنکاف و اکراه دارند و اعضا محترم شورای انتظامی استان‌ها نیز از این واقعیت‌ها کاملاً مطلع و آگاهند چگونه می‌فرمایند که مهندس محاسب یا ناظر باید دستور انجام آزمایش‌های مکانیک خاک را آن هم برای ساختمانی که حداکثر زیربنای آن غالباً ۵۰۰

● نکته قابل توجه دیگر این است که مهندس محاسب می‌تواند با رؤیت ظاهری خاک محل اجرای پروژه و با استفاده از قضاوت مهندسی خود، مقاومت مجازی را برای خاک منظور کرده محاسبات پی‌ها را طبق آن انجام دهد در نهایت هنگام اجرا اقتضا دارد که وضعیت واقعی خاک محل با مقاومت تخمین زده شده مقایسه و کنترل شود و همان‌گونه که ذکر شد این شیوه نیز نه اشتباه است و نه اشکال قانونی دارد

الی ۶۰۰ مترمربع است، بدهد؟ هرچند بهتر است چنین آزمایش‌هایی صورت پذیرد ولیکن به دلیل گفته شده که عمدتاً جنبه مالی و اقتصادی دارد، مالکان در اکثر مواقع از انجام آن اکراه و استنکاف دارند و مهندسان محاسب نیز طراحی‌پی‌ها را براساس فرضیاتی که خود در نظر می‌گیرند انجام می‌دهند و مسلم است که چنین روشی نه غلط است و نه منع قانونی دارد. گذشته از این توضیح، نکته قابل توجه دیگر این است که مهندس محاسب می‌تواند با رویت ظاهری خاک محل اجرای پروژه و با استفاده از قضاوت مهندسی خود، مقاومت مجازی را برای خاک منظور کرده محاسبات پی‌ها را طبق آن انجام دهد در نهایت هنگام اجرا اقتضا دارد که وضعیت واقعی خاک محل با مقاومت تخمین زده شده مقایسه و کنترل شود و همان‌گونه که ذکر شد این شیوه نیز نه اشتباه است و نه اشکال قانونی دارد. اینک در این مقطع از کلام از شورای انتظامی محترم استان‌ها باید پرسیده شود که اگر واقعاً آن‌گونه که در متن رأی آورده‌اند مهندس محاسب باید و قانوناً در محاسبه پی‌ها ابتدا نتایج آزمایش‌های مکانیک خاک را بخواهد و از سوی دیگر تخلف از قانون برای هیچ‌کس جایز نیست آیا؟

۱- خود اعضاء محترم شورای انتظامی استان (اگر مهندس محاسب باشند) در تمامی طراحی‌های خود مالک را وادار به انجام آزمایش‌های مکانیک خاک آن‌هم بویژه در ساختمان‌های متعارف موجود کرده‌اند؟

اگر پاسخ مثبت باشد که بعید قریب به محال است می‌شود پرسید که در این صورت در طول عمر حرفه‌ای خود چند کار محاسباتی انجام داده‌اند؟ و اگر پاسخ منفی است آیا خود آنان مرتکب تخلف نشده‌اند و به دلیل تخلف از الزام قانونی که خود اعلام داشته‌اند نباید تحت پیگرد قرار گیرند؟ و اساساً در چنین وضعیتی دارای صلاحیت تعقیب مهندسان متشاکی هستند؟!

۲- اگر بپذیریم که چنین الزام قانونی وجود دارد به نظر اعضاء مهندس محترم شورای انتظامی استان چند درصد از محاسبات ساختمان‌های متعارف براساس آزمایش مکانیک خاک صورت گرفته است؟ باتوجه به واقعیت موجود که حکایت از درصد بسیار پایین آن می‌باشد آیا این اقتضاء وجود ندارد که به دلیل تخلف از قانون الزام‌آور باید تمامی متخلفان تحت پیگرد قرار گیرند؟ و آیا چنین نتیجه‌ای امکان‌پذیر و عملی است؟

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود و قطعاً تمامی متخصصان حرفه مهندسی نیز به آن اذعان دارند ادعای شورای انتظامی محترم استان هرچند که فاقد اساس و جایگاه قانونی است مع الوصف اگر به فرض محال نیز محملی داشته باشد باز هم به دلیل پذیرش قضاوت مهندسی [که در حرفه‌های تخصصی دیگر نیز وجود دارد] قابل اعمال نیست بویژه که از حیث عملی نیز با رویه جاری و حاکم مغایرت روشن و بارزی دارد. به رغم این توضیحات، نکته قابل توجه این است که تمامی الزامات گفته شده در خصوص انجام آزمایش‌های مکانیک خاک مربوط به خاک محل اجرای پروژه می‌باشد و بدیهی است که انجام این آزمایش‌ها هیچ ربطی به املاک مجاور ندارد. اگر یک‌بار دیگر به موضوع پرونده مراجعه نمایم احراز خواهیم داشت که مشکل واقع شده هیچ ربطی به پروژه تحت نظارت مهندس ناظر نداشته است. به عبارت دیگر در اجرای پروژه در دست احداث، اشکال محاسباتی در خصوص پی‌های پروژه بوجود نیامده تا بتوان گفت که دلیل آن عدم انجام آزمایش مکانیک خاک بوده است، بلکه ایراد اساسی به پلاک‌های مجاور بوده که هیچ‌یک از اصول فنی را رعایت و اجرا نکرده اند حال آیا در چنین حالتی منظور شورای انتظامی محترم استان از انجام آزمایش‌های مکانیک خاک و الزام‌آور بودن آن این بوده که مهندس ناظر باید انجام آزمایش‌های مکانیک خاک ساختمان مجاور را الزامی می‌کرده است؟ که اگر این امر مورد نظر است که باید گفت که شورای انتظامی استان مبتکر یک قانون جدیدی است که نه مورد قبول قانون‌گذار واقعی

● متأسفانه شورای انتظامی استان در این بخش از رأی خود قائل به تکلیفی شده است که نه مبنای قانونی دارد و نه از حیث عملی قابل توجیه است ولیکن چه می‌توان کرد که حاصل آن به قیمت خدشه‌دار شدن حیثیت شغلی و مالی یک مهندس تمام شده است

● چنانچه بنایی طبق اصول ساخته شده و پی های ساختمان با لحاظ داشتن ضوابط، طراحی و اجرا شده باشند بررسی دیاگرام یا حباب تنش زیر پی و نسبت تنش افقی به قائم به روشنی نشان می دهد که در خاک برداری محل مجاور بنایی که طبق اصول احداث شده باشد نیاز به اجرای سازه نگهدارنده عظیم و ویژه ای نمی باشد و با تمهیدات ساده ای می توان بدون هیچ دغدغه خاطر پی پروژه در دست اجرا را به اتمام رسانید

● اگر تصور این است که مهندس ناظر دارای شمشیر داموکلس بوده و بالای سر مالک است باید گفت که چنین خبری درست نیست و به جرأت می توان گفت در بین قشر متخصصان و حرفه مندان دیواری کوتاه تر از دیوار مهندس ناظر تاکنون یافته نشده است

می باشد و نه از حیث منطق پذیرفتنی است و نه امکان عملی دارد! اما اگر شورای انتظامی استان معتقد است که با انجام آزمایش مکانیک خاک در محل پروژه از وضعیت ژئوتکنیکی پلاک های مجاور نیز اطلاع حاصل می شد صرف نظر از اینکه برای مالک پروژه در دست اجرا توصیه پذیر نبود اساساً نتیجه مورد نظر را نیز حاصل نمی کرد زیرا هیچ تضمینی وجود ندارد که در اماکن مسکونی فعلی تمامی خاک های زیر ساختمان ها دارای ویژگی های یکسان بوده و مالکان آنها هیچ اقدامی در خاک زیر ساختمان خود به عمل نیاورده اند و در چنین حالتی منطقی نیست که در محاسبات پی ها فقط به آزمایش های مکانیک خاک محل اجرای پروژه بسنده کنیم بلکه برای احراز واقعیت اقتضاء دارد که خاک های پلاک های مجاور را نیز مورد بررسی قرار دهیم که این نیز غالباً نشدنی بوده و اساساً توجیه قانونی ندارد. بنابراین همان گونه که گفته شد متأسفانه شورای انتظامی استان در این بخش از رأی خود قائل به تکلیفی شده است که نه مبنای قانونی دارد و نه از حیث عملی قابل توجیه است ولیکن چه می توان کرد که حاصل آن به قیمت خدشه دار شدن حیثیت شغلی و مالی یک مهندس تمام شده است.

۳- در خصوص اجرای سازه نگهدارنده باید گفت که چون مالک پلاک مجاور (بنای ریزش کرده) خودسرانه و بدون رعایت ضوابط و اصول فنی مبادرت به پرکردن بخش شیبدار ملک خود نموده و تراکم لازم را تأمین نکرده است. لذا تکلیف و وظیفه اجرای سازه نگهدارنده متوجه او می شود که با اقدام نادرست و غیراصولی خود موجب به مخاطره افتادن بنای احداثی خود شده است نه اینکه مالک ملک در دست احداث مسؤول اهمال و تخطی از ضوابط وی باشد. همان گونه که متخصصان ساختمان بویژه مهندسان مکانیک خاک و پی اطلاع و اذعان دارند چنانچه بنایی طبق اصول ساخته شده و پی های ساختمان با لحاظ داشتن ضوابط، طراحی و اجرا شده باشند بررسی دیاگرام یا حباب تنش زیر پی و نسبت تنش افقی به قائم به روشنی نشان می دهد که در خاک برداری محل مجاور بنایی که طبق اصول احداث شده باشد نیاز به اجرای سازه نگهدارنده عظیم و ویژه ای نمی باشد و با تمهیدات ساده ای می توان بدون هیچ دغدغه خاطر پی پروژه در دست اجرا را به اتمام رسانید. در قضیه حاضر چون بنای تخریب شده در هنگام احداث فاقد رعایت اصول فنی بوده لذا می طلبیده است که شکست خاک زیر پی توسط بنا و سازه نگهدارنده خاصی کنترل شود و چنین الزامی نیز قطعاً متوجه عامل آن یعنی مالک ملک ریخته شده می گردد نه ملک در دست اجرا ولیکن متأسفانه این نکته نیز مورد توجه و عنایت و التفات شورای انتظامی استان قرار نگرفته و به نادرستی اجرای آن را متوجه ناظر و پلاک در دست دانسته است.

۴- با توجه به توضیحات داده شده در دو بند فوق به سادگی می توان نتیجه گرفت که اساساً تکلیفی از بابت اجرای سازه نگهدارنده متوجه پلاک در دست اجرا نبوده است تا اقتضاء نماید که مهندس ناظر، آن را به مالک تکلیف کرده و عدم اجرای آن را به مرجع صلاحیت دار منعکس کند. افزون بر این توضیح و به فرض محال که چنین تکلیفی متوجه مالک پلاک در دست اجرا باشد مهندس ناظر بجز ابزار گزارش به مرجع صلاحیت دار که عمدتاً شهرداری است و در اکثر مواقع نیز به آن ترتیب اثر داده نمی شود، چه ابزار دیگری دارد که بتواند با استفاده از آنها از ادامه کار جلوگیری کند؟ اگر تصور این است که مهندس ناظر دارای شمشیر داموکلس بوده و بالای سر مالک است باید گفت که چنین خبری درست نیست و به جرأت می توان گفت در بین قشر متخصصان و حرفه مندان دیواری کوتاه تر از دیوار مهندس ناظر تاکنون یافته نشده است.

۵- گفتنی است که رأی مذکور متأسفانه پس از اعتراض در شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان مورد بررسی قرار گرفت و تأیید شد که در حقیقت حکایت از طرز تلقی یکسان هر دو مرجع در خصوص ارائه خدمات مهندسی بوده و اگر وضع به همین منوال ادامه یابد مسلماً راه به ناکجا آباد خواهد برد و قطعاً قربانیان این مسلخ نیز فقط مهندسان خواهند بود.

ضرورت اصلاح ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها

و تبصره‌های ذیل آن*

علیرضا اسماعیل‌نژاد شمالی
مهندس عمران - فوق لیسانس مدیریت سیستم و بهره‌وری

مقدمه

به دنبال تغییر و تحولات بنیادی صورت گرفته در عرصه شهرسازی کشور در دهه ۴۰ و آغاز مداخله نهاد‌های دولتی در روند رشد و توسعه شهرها از طریق برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های توسعه و عمران شهری از قبیل طرح‌های جامع و طرح‌های تفصیلی و در جهت تبیین الزامات قانونی برای اجرای برنامه‌ها و طرح‌های عمرانی تهیه شده، در سال ۱۳۴۵ قانون شهرداری‌ها مورد بازنگری قرار گرفته و مواد ۹۶ الی ۱۱۳ از جمله ماده ۱۰۰ و دو تبصره ذیل آن به قانون شهرداری‌ها الحاق گردید.

بررسی مفاد مواد الحاقی مذکور نشان می‌دهد که این مواد به منظور تسهیل عملیات اجرایی برنامه‌های شهرسازی و طرح‌های عمرانی تهیه شده و تضمین رعایت آنها توسط مردم و دست‌اندرکاران ساخت‌وسازهای شهری به قانون شهرداری‌های افزوده شده است. بطور مثال ماده ۹۶ و تبصره‌های ذیل آن به شهرداری اجازه می‌دهد که به منظور اصلاحات شهری و رفع نیازمندی‌های عمومی شهر از مقررات خاصی استفاده نماید. ماده ۹۹ و تبصره‌های آن شهرداری را مکلف به انجام امور عمرانی و ... در حریم شهر می‌نماید. ماده ۱۰۰ و تبصره‌های آن اخذ مجوز از شهرداری را برای مالکان املاک و اراضی الزامی می‌دارد. ماده ۱۰۱ ادارات ثبت و دادگاه‌ها را مکلف می‌نماید که تفکیک اراضی را براساس نقشه تصویب شده در شهرداری انجام دهند. همچنین مواد الحاقی دیگر در قانون نیز به نوعی مرتبط به طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی می‌باشند. اینکه این الزامات قانونی با گذشت نزدیک به ۳۷ سال از زمان تصویب، به چه میزان در به اجرا درآمدن طرح‌ها و برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی شده مؤثر بوده است نیاز به بررسی مجزا دارد که خارج از بحث این نوشته می‌باشد.

پیشینه ماده ۱۰۰ و روند تغییرات آن

ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها که به همراه مواد ۹۶ الی ۱۱۳ و به استناد قانون "مواد الحاقی به قانون شهرداری" (مصوب بهمن ۱۳۴۵) به قانون شهرداری‌ها افزوده شد در ابتدا دارای ۲ تبصره بوده که در طول اجرا تبصره‌های آن به صورت زیر تغییر نموده است:

در سال ۱۳۵۲ بدون اینکه تغییری در تبصره ۲ داده شود تبصره ۱ آن اصلاح می‌شود.

۱- در سال ۱۳۵۶ بدون اینکه تغییری در مفاد تبصره ۱ (جدید) و مفاد تبصره ۲ داده شود تبصره‌های ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ به آن افزوده می‌شود.

۲- در سال ۱۳۵۸ پس از پیروزی انقلاب اسلامی به استناد ماده واحده مصوب شورای انقلاب، بدون اینکه تغییری در مفاد تبصره ۱ (جدید) داده شود مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ اصلاح و تبصره‌های ۹ و ۱۰ و ۱۱ به آن افزوده می‌شود.

مطالعه مفاد ماده ۱۰۰ و تبصره‌های ذیل آن از زمان تصویب تاکنون بررسی و تغییرات به عمل آمده نشان می‌دهد که ماده مذکور و تبصره‌های ذیل، آن در سال ۱۳۴۵ و در راستای کنترل ساخت‌وسازهای شهری و الزام مالکان املاک و اراضی به رعایت مفاد طرح‌های توسعه و عمران شهری مصوب ضمن رعایت ضوابط و مقررات آنها بویژه طرح جامع شهری، به قانون شهرداری‌ها افزوده شده است. به استناد مفاد ماده مذکور که در سال ۱۳۴۵ دارای ۲ تبصره به شرح زیر بوده، مقرر شده است:

ماده ۱۰۰- مالکان اراضی و املاک واقع در حدود شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند. شهرداری می‌تواند از عملیات ساختمانی ساختمان‌های بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه بوسیله مأموران خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیرمحصور واقع باشد جلوگیری نماید.

تبصره ۱- در موارد فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای بدون پروانه یا خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد کمیسیون مرکب از فرماندار یا بخشدار نماینده دادگستری شهرستان آن حوزه و نماینده انجمن شهر تشکیل و به نفع ذینفع اعلام می‌شود که هر نوع توضیحاتی دارد ظرف ده روز کتیباً ارسال و کمیسیون تصمیم لازم را ضمن تعیین ضرب‌الاجل مناسب صادر می‌نماید و شهرداری مکلف است مراتب را به مالک ابلاغ نماید. هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام ننمود شهرداری رأساً اقدام و هزینه عملیات را طبق مقررات آیین‌نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت می‌نماید.

تبصره ۲- اقدامات شهرسازی خارج از محدوده شهرها باید با موافقت وزارت کشور باشد.

مفاد اولیه ماده ۱۰۰ با دو تبصره آن به شرح فوق علیرغم نقص محتوایی آن به مدت ۶ سال توسط شهرداری‌ها اعمال می‌شده است. ولیکن به دلیل برخی مشکلات اجرایی که ذیلاً اعلام خواهد شد در سال ۱۳۵۲ تبصره ۱ ماده ۱۰۰ به شرح زیر اصلاح گردید:

تبصره ۱- (اصلاحی سال ۵۲) در موارد فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری، ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیون‌هایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب انجمن مطرح می‌شود.

کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام می‌نماید که ظرف ده روز توضیحات خود را کتیباً ارسال دارد پس از انقضاء مدت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای ادای توضیح شرکت می‌کند (مطرح) و ظرف مدت یک ماه تصمیم مقتضی برحسب مورد اتخاذ نماید. در مواردی که شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری می‌کند مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح نماید، در غیر

مهندسان ناظر ساختمانی مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمانی که به مسؤلیت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن، مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه و محاسبات فنی را گواهی نمایند. هرگاه مهندس ناظر برخلاف واقع گواهی نماید و یا تخلف را به موقع به شهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی به طرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و صدور رأی بر جریمه یا تخریب ساختمان گردد شهرداری مکلف است مراتب را به نظام معماری و ساختمانی (سازمان نظام مهندسی ساختمان استان) منعکس نماید

این صورت کمیسیون به تقاضای ذینفع به موضوع رسیدگی خواهد کرد. در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه تجاوز کند تعیین می نماید. شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند. هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا ننماید، شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آیین نامه اجرایی وصول عوارض از مالک دریافت خواهد نمود.

برخی دلایل اصلاح تبصره ۱ ماده ۱۰۰ در سال ۵۲

از مسائل و مشکلات اجرایی که باعث اصلاح تبصره ۱ ماده ۱۰۰ در سال ۱۳۵۲ گردید می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- باتوجه به حجم ساخت و سازها در شهرهای بزرگ، کار رسیدگی به موضوع خلاف ها از عهده یک کمیسیون خارج بوده است.

۲- باتوجه به ترکیب اعضاء کمیسیون و جایگاه و نقش هر یک از آنها امر خطیر تصمیم گیری حصول به تصمیم معین توأم با مشکلات فراوان بوده است.

۳- باتوجه به لزوم حضور فرماندار یا بخشدار که خود مسؤول انجام وظایفی دیگر نیز بودند مدت زمان رسیدگی طولانی می گردید.

۴- پیش بینی لازم در خصوص حضور مدعی وقوع خلاف (شهرداری) جهت ارائه توضیحات در کمیسیون صورت نگرفته بود.

۵- هیچ گونه پیش بینی در خصوص الزام شهرداری به طرح پرونده های خلاف ساختمانی در کمیسیون صورت نگرفته بود.

۶- هیچ حقی به مالکان در خصوص طرح پرونده خلاف در کمیسیون منظور و اعطاء نشده و عملاً مالکان و ذینفعان املاک و اراضی دارای خلاف، پس از جلوگیری از عملیات ساختمانی خلاف توسط شهرداری در حالت بلا تکلیفی می ماندند.

۷- کمیسیون فاقد آیین نامه و شیوه نامه اجرایی مدون همانند آیین دادرسی دادگاه ها در خصوص چگونگی نحوه تشکیل جلسات و فعالیت و نحوه رسیدگی به انواع خلاف بوده است.

۸- بلا تکلیف ماندن خلاف هایی مانند تغییر کاربری یا تغییر نوع استفاده از تمام یا قسمتی از ساختمان باتوجه به مقررات استفاده از اراضی در طرح های جامع. (که در این مورد با افزودن یک تبصره به بند ۲۴

از ماده ۵۵ قانون شهرداری ها در سال ۱۳۵۲، کمیسیون های ماده ۱۰۰ مرجع تصمیم گیری در مورد خلاف های تغییر کاربری یا تغییر نوع استفاده می گردند).

۹- کلی بودن مفاهیم مربوط به اصول شهرسازی یا اصول فنی یا اصول بهداشتی که مبنای تشخیص ضرورت قلع بنا (و رفع تعرض در صورت عدم تشخیص ضرورت قلع بنا) می باشد با در نظر گرفتن اینکه

مشخص نیست که شهرداری ضرورت قلع بنا را تشخیص داده و موضوع را به کمیسیون اعلام می کند یا نه ضرورت قلع بنا یا عدم قلع را کمیسیون تشخیص می دهد و همچنین نداشتن استانداردهای مشخص برای

تصمیم گیری با توجه به اینکه ابزار کمیسیون (تصمیم گیر) برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم، قانون، قواعد حقوقی، آیین نامه ها و شیوه نامه ها و ضوابط و مقررات مصوب برای دو حالت تصمیم (قلع بنا یا رفع تعرض

و ابقای بنا) می باشد.

مقایسه مفاد تبصره ۱ مصوب سال ۱۳۴۵ با مفاد اصلاح شده آن در سال ۱۳۵۲ نشان می دهد که تنها بخشی از مشکلات مربوط، آن هم مشکلات ناشی از چگونگی اجرای تبصره ۱ ماده ۱۰۰ مرتفع گردیده و

نقص محتوایی آن همچنان رفع نشده باقی مانده بود. به همین منظور و در جهت رفع نقص مفاد ماده ۱۰۰

و با در نظر گرفتن اینکه اتخاذ تصمیم به صورت قلع و تخریب بنا (که عملاً هیچ‌گاه قابلیت اجرایی نداشته) موجب بروز تنش‌های اجتماعی - سیاسی در جامعه می‌گردد تبصره‌های ماده ۱۰۰ در سال ۱۳۵۵ مورد بازنگری قرار می‌گیرد.

به موجب قانون مصوب "قانون الحاق ۶ تبصره به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مورخ ۵۵/۱۱/۲۴" تغییری در تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۱۰۰ نسبت به مصوبه سال ۵۲ ایجاد نگردید. ولیکن به استناد تبصره‌های الحاقی ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ مقرر گردید که:

۱- مهندسان ناظر مکلف به نظارت مستمر بر عملیات اجرایی ساختمان و گواهی انطباق مشخصات ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی در کنار مأموران شهرداری گردیدند.

۲- شهرداری مکلف به صدور گواهی لازم در مدت زمان مشخص گردید.

۳- دفاتر اسناد رسمی ملزم به اخذ گواهی عدم خلاف برای ساختمان‌های ناتمام و گواهی پایان ساختمان در مورد ساختمان‌های به اتمام رسیده قبل از انجام هرگونه معامله قطعی و یا رهنی گردیدند.

۴- در خصوص تبدیل پارکینگ و زیرزمین به مسکونی در صورت تغییر مالکیت و یا ایجاد اضافه بنا امکان اخذ جریمه به قلع و یا تخریب پیش‌بینی گردید.

۵- عبارت حقوقی قانون عطف به ماسبق نمی‌شود رعایت و مقرر گردید که ساختمان‌هایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر باشد از شمول تبصره ۱ معاف باشد.

۶- مقرر شد که کار رسیدگی در ۲ مرحله صورت گیرد و حق اعتراض به رأی بدوی برای شهرداری/مالک قائم‌مقام او منظور گردید.

با اصلاحات به عمل آمده در سال ۱۳۵۶، که در نتیجه مجموعه عوامل مؤثر در ساخت و سازهای شهری بوده است، برای نخستین بار قانونی شدن قسمتی از تخلفات ساختمانی با پرداخت جریمه امکان‌پذیر شده و موجب صدور شکل جدیدی از رأی به غیر از اشکال قلع بنا یا تخریب و یا رفع تعرض (ابقای بنا) که تا آن زمان از سوی کمیسیون‌ها برای تخلفات ساختمانی صادر می‌شده است می‌گردد. افزایش جمعیت و رشد و توسعه شهرنشینی و افزایش محدوده شهرها و وجود بحران اجتماعی - سیاسی سال‌های ۵۶ و ۵۷ و علیرغم بخشی از نقص محتوایی مفاد ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها و تبصره‌های مصوب ذیل آن در سال‌های قبل شورای انقلاب اسلامی در سال ۵۸ طی ماده واحده‌ای ضمن بازنگری در ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها، تبصره‌های ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ معتبر تا آن سال را به شرح ذیل اصلاح و تبصره‌های ۹ و ۱۰ و ۱۱ را به آن اضافه می‌نماید.

(تبصره ۲ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی کمیسیون می‌تواند در صورت عدم ضرورت قلع بنا باتوجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابان‌های اصلی یا خیابان‌های فرعی و با کوچه بن‌باز یا بن‌بست) رأی به اخذ جریمه‌ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید. (جریمه نباید از حداقل یک‌دوم کمتر و از سه برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع بنای اضافی بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

(تبصره ۳ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی تجارتي و صنعتی و اداری کمیسیون می‌تواند در صورت عدم

ضرورت قلع بنا باتوجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابان‌های اصلی یا خیابان‌های فرعی و یا کوچه بن‌باز و یا بن‌بست) رأی به اخذ جریمه‌ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید. (جریمه نباید از حداقل دو برابر کمتر و از چهار برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

(تبصره ۴ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - در مورد احداث بنای بدون پروانه در حوزه استفاده از اراضی مربوط در صورتی که اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی رعایت شده باشد کمیسیون می‌تواند با صدور رأی بر اخذ جریمه به ازاء هر مترمربع بنای بدون مجوز یک‌دهم ارزش معاملاتی ساختمان یا یک‌پنجم ارزش سرقفلی ساختمان، در صورتی که ساختمان ارزش دریافت سرقفلی داشته باشد، هرکدام که مبلغ آن بیشتر است از ذینفع، بلامانع بودن صدور برگ پایان ساختمان را به شهرداری اعلام نماید. اضافه بنای زائد بر تراکم مجاز براساس مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ عمل خواهد شد.

(تبصره ۵ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - در مورد عدم احداث پارکینگ و یا غیرقابل استفاده بودن آن و عدم امکان اصلاح آن کمیسیون می‌تواند باتوجه به موقعیت محلی و نوع استفاده از فضای پارکینگ رأی به اخذ جریمه‌ای که حداقل یک برابر و حداکثر دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع فضای از بین رفته پارکینگ باشد صادر نماید (مساحت هر پارکینگ با احتساب گردش ۲۵ مترمربع می‌باشد) شهرداری مکلف به اخذ جریمه تعیین شده و صدور برگ پایان ساختمان می‌باشد.

(تبصره ۶ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکان موظف هستند در هنگام نوسازی براساس پروانه ساختمان و طرح‌های مصوب رعایت بره‌های اصلاحی را بنمایند. در صورتی که برخلاف پروانه و یا بدون پروانه، تجاوزی در این مورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پرونده امر را به کمیسیون ارسال نماید. در سایر موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ است.

(تبصره ۷ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - مهندسان ناظر ساختمانی مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمانی که به مسؤولیت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن، مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه و محاسبات فنی را گواهی نمایند. هرگاه مهندس ناظر برخلاف واقع گواهی نماید و یا تخلف را به موقع به شهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی به طرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و صدور رأی بر جریمه یا تخریب ساختمان گردد شهرداری مکلف است مراتب را به نظام معماری و ساختمانی (سازمان نظام مهندسی ساختمان استان) منعکس نماید.

شورای انتظامی نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام معماری و ساختمانی حسب مورد باتوجه به اهمیت موضوع به ۶ ماه تا سه سال محرومیت از کار و در صورتی که مجدداً مرتکب خلاف شود که منجر به صدور رأی تخریب بوسیله کمیسیون ماده ۱۰۰ گردد به حداکثر مجازات محکوم کند. مراتب محکومیت از طرف شورای انتظامی نظام معماری و ساختمانی در پروانه اشتغال درج و در یکی از جراید کثیرالانتشار اعلام می‌گردد. شهرداری مکلف است تا صدور رأی محکومیت به محض وقوف از تخلف مهندس ناظر و ارسال پرونده به کمیسیون ماده ۱۰۰ به مدت حداکثر ۶ ماه از اخذ گواهی امضاء مهندس ناظر مربوط برای ساختمان جهت پروانه ساختمان شهرداری خودداری نماید.

مأموران شهرداری نیز مکلفند در مورد ساختمان‌ها نظارت نمایند و هرگاه از موارد تخلف در پروانه به موقع جلوگیری نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی می‌شود و در صورتی که عمل ارتكابی مهندسان ناظر و مأموران شهرداری واجد جنبه جزایی هم باشد از این جهت نیز قابل تعقیب خواهند بود.

در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجرا نشود می‌تواند با استفاده مأموران اجرائیات خود و در صورت لزوم مأموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نماید.

(تبصره ۸ اصلاحی مصوب سال ۵۸) - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله قطعی در مورد ساختمان‌ها گواهی پایان کار ساختمان و در مورد ساختمان‌های ناتمام گواهی عدم خلاف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید نمایند.

در مورد ساختمان‌هایی که قبل از تصویب قانون ۶ تبصره الحاقی به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها (۵۵/۱۱/۲۴) معامله انجام گرفته و از ید مالک اولیه خارج شده باشد در صورتی که مورد معامله، کل پلاک را شامل نگردد گواهی عدم خلاف یا برگ پایان ساختمان الزامی نبوده و با ثبت و تصریح آن در سند انجام معامله بلامانع می‌باشد.

(تبصره ۹ الحاقی مصوب سال ۵۸) - ساختمان‌هایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر صادر شده است از شمول تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری معاف می‌باشند.

(تبصره ۱۰ الحاقی مصوب سال ۵۸) - در مورد آراء صادره از کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری هرگاه شهرداری یا مالک یا قائم مقام او اعتراض نماید، مرجع رسیدگی به این اعتراض کمیسیون دیگر ماده ۱۰۰ خواهد بود که اعضاء آن غیر از افرادی باشند که در صدور رأی قبلی شرکت داشته‌اند. رأی این کمیسیون قطعی است.

(تبصره ۱۱ الحاقی مصوب سال ۵۸) - آیین‌نامه ارزش معاملاتی ساختمانی پس از تهیه توسط شهرداری و تصویب انجمن شهر در مورد اخذ جرایم قابل اجراست و این ارزش معاملاتی سالی یک‌بار قابل تجدید نظر خواهد بود.

مفاد ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و تبصره‌های مصوب ذیل آن به شرح فوق، بالغ بر ۲۵ سال است که توسط کمیسیون‌های مندرج در تبصره ۱ جهت رسیدگی به تخلفات ساختمانی به همراه قوانین و مصوبات مرتبط جاری مورد استفاده قرار می‌گیرد. وجود تخلفات ساختمانی در مقیاس زیاد و افزایش روبه رشد آن در طول ۲۵ سال گذشته بیانگر این واقعیت است که از مفاد ماده مذکور و تبصره‌های ذیل آن به عنوان وسیله‌ای جهت رسمیت بخشیدن به خلاف‌های ساختمانی صورت گرفته در محدوده شهر و حریم آن استفاده شده و اهداف اصلی که زمینه‌ساز تصویب آن بوده حاصل نشده است.

دلایل ضروری بودن اصلاح ماده ۱۰۰ و تبصره‌های آن

۱- به استناد مفاد ماده ۱۰۰ چنانچه اقدام مالکان، عمران یا تفکیک و شروع ساختمان باشد الزام به اخذ پروانه از شهرداری دارند در حالی که در مورد عملیات مربوط به تغییر نوع استفاده، الزامی به اخذ پروانه مجوز ندارند و شهرداری که به استناد بند ۲۴ از ماده ۵۵ قانون شهرداری مکلف به قید نوع استفاده در پروانه ساختمانی است فقط در صورتی که در منطقه غیرتجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دایر شود مجاز به طرح موضوع خلاف در کمیسیون مقرر در تبصره ۱ ماده ۱۰۰ می‌باشد و در مورد انواع دیگر تغییر نوع استفاده (نه لزوماً تغییر کاربری) وظیفه‌ای بر عهده مالکان و یا شهرداری مقرر نشده است.

۲- در فراز اول تبصره ۱ ماده ۱۰۰، طرح موضوع در کمیسیون منوط به ضروری بودن قلع تأسیسات و بناهای خلاف ... به لحاظ (مغایرت با) اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی است که در اولین مورد به دلیل کلی بودن مفاهیم اصول شهرسازی، فنی، بهداشتی لازم است که مفاد فراز اول تبصره فوق به شکلی اصلاح گردد که ضروری بودن قلع تأسیسات و بناهای خلاف ... (آن هم به صورتی که مشخص نیست ضرورت قلع تأسیسات و بناهای خلاف را شهرداری تشخیص می‌دهد یا کمیسیون‌های ماده ۱۰۰) تنها دلیل ارجاع پرونده امر به کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ نباشد و نیز باتوجه به اینکه مصادیق اصول مذکور متن قوانین، قواعد حقوقی، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌ها و همچنین ضوابط و مقررات مصوب می‌باشد نقض مفاد قوانین، ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری موجبات ارجاع و رسیدگی کمیسیون را فراهم خواهد آورد.

۳- علیرغم اینکه در متن تبصره ۱ ماده ۱۰۰ جزئیات روش کار کمیسیون مشخص گردیده است ولیکن بوجود آمدن برخی از مسائل و مشکلات، ضروری بودن تدوین آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی همانند آیین‌نامه دادرسی دادگاه‌ها را برای کمیسیون که در آن چگونگی نحوه تشکیل جلسات و نحوه فعالیت کمیسیون و ... مشخص باشد الزامی می‌سازد. ذکر این مطلب ضروری است که در آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی می‌توان مشکلات مربوط به تفاوت‌های آشکار بین آراء صادره برای یک‌خلاف معلوم و مشخص را در کمیسیون‌های مختلف در انواع شهرهای کوچک یا بزرگ و یا کلان‌شهرها، با ارائه راه حل‌های مناسب به حداقل ممکن کاهش داد. مضاف بر اینکه در آیین‌نامه اجرایی می‌توان انواع خلاف‌های قابل طرح در کمیسیون و نیز صورت‌های مختلف آراء کمیسیون را تعریف کرد تا با رعایت آن در مراحل مختلف رسیدگی به خلاف‌های ساختمانی و صدور رأی لازم مانع از نقض آراء صادره توسط مراجع ذیصلاح مانند دیوان عدالت اداری گردید.

۴- به استناد تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۱۰۰، تکلیف اضافه بنای زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی-تجاری-صنعتی و اداری مشخص شده است ولیکن وضعیت اضافه بنای زائد بر مساحت پروانه ساختمانی املاک و اراضی واقع در دیگر حوزه با کاربری‌های مجاز طرح‌های جامع و تفصیلی از قبیل حوزه استفاده از اراضی آموزشی یا فرهنگی یا بهداشتی و ... نامشخص مانده است که لازم است در این خصوص مفاد تبصره‌ها تکمیل گردد.

۵- باتوجه به تغییر مبنای ارزش معاملاتی ساختمان موضوع تبصره‌های ۲ و ۳ و ۴ و ۵ ماده ۱۰۰ قانون و مرتبط شدن میزان جریمه مورد بازنگری قرار گیرد.

۶- ضمانت اجرای آراء صادره به استناد تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۱۰۰ مندرجات فراز آخر تبصره‌های مذکور ارجاع مجدد پرونده امر به کمیسیون جهت صدور رأی تخریب است در حالی که در مورد ساختمان‌های مشمول تبصره ۴ این ضمانت وجود ندارد و لازم است مفاد تبصره ۴ به نحو مقتضی اصلاح گردد.

۷- به استناد تبصره‌های ۲ و ۳ اضافه بنای زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه (و نه اضافه بنای زائد بر تراکم مجاز ساختمانی) در صورت عدم ضرورت قلع مشمول جریمه‌ای معادل یک‌دوم تا سه برابر ارزش معاملاتی ساختمان در ساختمان‌های مسکونی و یا دو تا چهار برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای ساختمان‌های غیرمسکونی حسب مورد می‌گردد. مفاد این تبصره‌ها در خصوص تعیین تکلیف املاک و اراضی دارای پروانه که اضافه بنای آنها بیش از مساحت مندرج در پروانه بوده ولیکن در حد تراکم مجاز ساختمانی در آنها احداث بنا شده است مبهم و غیرشفاف بوده بطوری که کمیسیون می‌تواند در این‌گونه موارد (اضافه بنای زائد بر مساحت مندرج در پروانه و در حد تراکم مجاز ساختمانی) مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ را اعمال کند.

سخن آخر

مطالعه مفاد ماده ۱۰۰ و تبصره‌های ذیل آن و روند تغییرات آنها در طول زمان نشان می‌دهد که اهداف زیر

در تصویب ماده مذکور و تبصره‌های آن مدنظر بوده است:

۱- الزام مالکان املاک و اراضی به اخذ پروانه قبل از هرگونه اقدام

۲- جلوگیری از عملیات ساخت‌وساز کسانی که از اجرای مفاد پروانه صادره عدول کرده و برخورد قانونی با

آنها

۳- برخورد قانونی با کسانی که بدون مجوز اقدام به عملیات ساختمانی در محدوده شهر و یا حریم

می‌کنند

۴- الزام سازندگان ساختمان‌ها به رعایت اصول شهرسازی، اصول فنی، اصول بهداشتی

۵- الزام سازندگان ساختمان‌ها به رعایت طرح‌های مصوب

۶- سر و سامان بخشیدن به استفاده صحیح از املاک و اراضی در جهت بهبود محیط شهری

۷- ایجاد فضای مناسب برای جلوگیری از بروز خلاف در ساختمان‌ها

۸- پیش‌گیری از ضرر و زیان وارده به منافع عمومی و شهر

نیل به اهداف مذکور و دیگر اهداف موردنظر در قوانین و مصوبات مرتبط با ساخت‌وسازهای شهری مستلزم وجود هماهنگی بین سیاست‌ها و روش‌های کاری و ابزارهای مورد استفاده با اهداف موردنظر می‌باشد. در حال حاضر برای رسیدگی به انواع خلاف‌های ساختمانی واقع در محدود و یا حریم شهرهای کشور، اعم از کلان‌شهری مانند تهران و دیگر شهرهای کوچک و بزرگ از مفاد ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها و تبصره‌های ذیل آن و همچنین مفاد ذیل بند ۲۴ از ماده ۵۵ قانون مذکور و مفاد قوانین مرتبط دیگر استفاده می‌گردد. به استناد مفاد ماده ۱۰۰ انجام هرگونه اقدام عمرانی توسط مالکان املاک و اراضی واقع در محدوده شهر و یا حریم، منوط به اخذ پروانه از شهرداری می‌باشد. در صورتی که به لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیون‌هایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری (قوه قضاییه) به انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضاء انجمن شهر (شورای اسلامی شهر) به انتخاب انجمن مطرح می‌شود. گذشت زمان نشان داده است که طرح موضوع مهمی مانند خلاف ساختمانی که با زیرساخت‌های نظام شهرسازی و معماری جامعه مرتبط است در کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ بدون داشتن تعریفی مشخص از انواع خلاف‌های ساختمانی و انواع آراء مورد انتظار برای خلاف‌های تعریف شده نیل به اهداف بالا را دشوار می‌سازد. بدون شک در غیاب قوانین، ضوابط و مقررات شفا شهرسازی و معماری و نیز نبود روش‌های استاندارد تشخیص و رسیدگی به خلاف‌های ساختمانی هرگونه فعالیت کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ کم‌اثر و یا بلااثر خواهد بود. به همین منظور بازنگری و اصلاح مفاد ماده ۱۰۰ قانون و تبصره‌های ذیل آن پس از گذشت ۲۵ سال از زمان آخرین اصلاح ضروری می‌نماید.

با در نظر گرفتن موارد عنوان شده بالا، به پیوست گزارش حاضر، متن پیشنهادی با عنوان «اصلاحی ماده ۱۰۰ و تبصره‌های ذیل آن» ارائه گردیده است که عمده‌ترین تغییر صورت گرفته در متن پیشنهادی مذکور، الزامی شدن اخذ پروانه برای تغییر نوع استفاده (نه لزوماً تغییر کاربری) و نیز پیش‌بینی تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی جهت کمیسیون‌های مندرج در تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها در خصوص تشکیل و ترتیب جلسات، نحوه فعالیت و کمیت و کیفیت تصمیم‌های کمیسیون‌ها و ... است که با وجود آن نظارت و کنترل ساخت‌وسازهای شهری به منظور تأمین اهداف موردنظر مؤثرتر می‌گردد و همچنین تغییر ناچیز در ضریب ارزش معاملاتی ساختمان می‌باشد. امید است گزارش و پیشنهاد حاضر قدمی در

جهت پیشبرد اهداف مورد نظر از تصویب ماده ۱۰۰ و تبصره های ذیل آن باشد.

پیشنهاد اصلاحی ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها و تبصره ذیل آن

ماده ۱۰۰- مالکان اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هرگونه اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی یا تغییر نوع استفاده و شروع عملیات از شهرداری پروانه اخذ نمایند. شهرداری می تواند از عملیات ساختمان های بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه بوسیله مأموران خود اعم از آنکه عملیات آنها در زمین محصور یا غیرمحصور واقع باشد جلوگیری نماید.

تبصره ۱- در موارد مذکور فوق که اقدامات عمرانی یا تفکیک یا تغییر نوع استفاده در ساختمان احداثی مخالف قوانین و ضوابط و مقررات و مفاد پروانه ساختمان باشد و یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیون هایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب رئیس قوه قضائیه و نماینده شورای اسلامی شهر به انتخاب شورای اسلامی شهر و نماینده فنی شهرداری که بدون حق رأی بوده و برای توضیح در جلسه شرکت می کند مطرح و اتخاذ تصمیم می گردد.

نحوه تشکیل و ترتیب جلسات و چگونگی فعالیت و کمیت و کیفیت تصمیم کمیسیون ها و نیز حق الزحمه اعضاء آن براساس آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب شورای اسلامی شهر و تأیید وزارت کشور رسیده باشد. در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از ۲ ماه تجاوز کند تعیین می نماید شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک یا ذینفع ابلاغ کند هرگاه مالک یا ذینفع در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا ننماید شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آیین نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت خواهد کرد.

وزارت کشور موظف است ظرف ۶ ماه با همکاری شوراهای اسلامی شهرها نسبت به تأیید و ابلاغ آیین نامه تبصره فوق اقدام نماید. این آیین نامه سالی یکبار توسط مراجع مذکور قابل تجدیدنظر می باشد.

تبصره ۲- در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی و زائد بر تراکم مجاز واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابان های اصلی یا خیابان های فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد بدهد و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید. (جریمه نباید از حداقل یک برابر کمتر و از دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع بنای اضافی بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید.

کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳- در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی و زائد بر تراکم مجاز واقع در حوزه استفاده از اراضی تجاری و صنعتی و اداری کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابان های اصلی یا خیابان های فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد بدهد و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید. (جریمه نباید از حداقل دو برابر کمتر و از چهار برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده

را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

در مورد اضافه بنای زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه در سایر حوزه‌های خدماتی طرح‌های جامع و تفصیلی که نوع استفاده آنها مطابق با کاربری مجاز می‌باشد کمیسیون می‌تواند در صورت عدم ضرورت قلع بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی رأی به اخذ جریمه‌ای که متناسب با نوع استفاده ساختمان باشد بدهد شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید (جریمه نباید از حداقل یک‌دوم کمتر و از دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید.

کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

تبصره ۴- در مورد احداث بنای بدون پروانه و یا مازاد بر مساحت پروانه و در حد تراکم در حوزه استفاده از اراضی مربوط در صورتی که اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی و ضوابط و مقررات مصوب رعایت شده باشد کمیسیون می‌تواند با صدور رأی بر اخذ جریمه به ازاء هر مترمربع بنای بدون مجوز یک‌دهم ارزش معاملاتی ساختمان یا یک‌پنجم ارزش سرقفلی ساختمان، در صورتی که ساختمان ارزش دریافت سرقفلی داشته باشد، هرکدام که مبلغ آن بیشتر است از ذینفع، بلامانع بودن صدور برگ پایان ساختمان را به شهرداری اعلام نماید. اضافه بنای زائد بر تراکم مجاز براساس مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ عمل خواهد شد و در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.

تبصره ۵- در مورد عدم احداث پارکینگ و یا غیر قابل استفاده بودن آن و عدم امکان اصلاح آن کمیسیون می‌تواند با توجه به موقعیت محلی و نوع استفاده از فضای پارکینگ رأی به اخذ جریمه‌ای که حداقل یک برابر و حداکثر دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع فضای از بین رفته پارکینگ باشد صادر نماید (مساحت هر پارکینگ با احتساب گردش ۲۵ مترمربع می‌باشد) شهرداری مکلف به اخذ جریمه تعیین شده و صدور برگ پایان ساختمان می‌باشد.

تبصره ۶- در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکان موظف هستند در هنگام نوسازی براساس پروانه ساختمان و طرح‌های مصوب رعایت بره‌های اصلاحی را بنمایند. در صورتی که برخلاف پروانه و یا بدون پروانه تجاوزی در این مورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پرونده امر را به کمیسیون ارسال نماید. در سایر موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی، عدم رعایت مفاد مقررات ملی ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ است.

تبصره ۷- مهندسان ناظر ساختمانی و شرکت‌های ذیربط و مسؤول مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمانی که به مسؤولیت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابق ساختمان با پروانه و نقشه و محاسبات فنی را گواهی نمایند. هرگاه مهندس ناظر برخلاف واقع گواهی نماید و یا تخلف را به موقع به شهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی به طرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و صدور رأی بر جریمه یا تخریب ساختمان گردد شهرداری مکلف است مراتب را به سازمان نظام مهندسی ساختمان منعکس نماید.

شورای انتظامی نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام

معماری و ساختمانی حسب مورد با توجه به اهمیت موضوع به ۶ ماه تا سه سال محرومیت از کار و در صورتی که مجدداً مرتکب تخلف شود که منجر به صدور رأی تخریب بوسیله کمیسیون ماده ۱۰۰ گردد به حداکثر مجازات محکوم کند. مراتب محکومیت از طرف شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان در پروانه اشتغال درج و در یکی از جراید کثیرالانتشار اعلام می‌گردد. شهرداری مکلف است تا صدور رأی محکومیت به محض وقوف از تخلف مهندس ناظر و ارسال پرونده به کمیسیون ماده ۱۰۰ به مدت حداکثر ۶ ماه از اخذ گواهی امضاء مهندس ناظر مربوط، برای ساختمان جهت پروانه ساختمان شهرداری خودداری نماید.

مأموران شهرداری نیز مکلفند در مورد ساختمان‌ها نظارت نمایند و هرگاه از موارد تخلف در پروانه به موقع جلوگیری نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی می‌شود و در صورتی که عمل ارتكابی مهندسان ناظر و مأموران شهرداری واجد جنبه جزائی هم باشد از این جهت نیز قابل تعقیب خواهند بود.

در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجرا نشود می‌تواند با استفاده مأموران اجرائیات خود و در صورت لزوم مأموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نماید.

تبصره ۸ - دفتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله قطعی در مورد ساختمان‌ها گواهی پایان ساختمان و در مورد ساختمان‌های ناتمام گواهی عدم خلاف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید نمایند.

تبصره ۹ - ساختمان‌هایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر صادر شده و ساخته و به اتمام رسیده باشند و یا ساختمان‌های بدون پروانه ساخته شده قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر از شمول تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری معاف می‌باشند.

تبصره ۱۰ - در مورد آراء صادره از کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری هرگاه شهرداری یا مالک یا قائم مقام او اعتراض نماید، مرجع رسیدگی به این اعتراض کمیسیون دیگر ماده ۱۰۰ خواهد بود که اعضاء آن غیر از افرادی باشند که در صدور رأی قبلی شرکت داشته‌اند. رأی این کمیسیون قطعی است.

تبصره ۱۱ - آیین‌نامه ارزش معاملاتی ساختمان پس از تهیه توسط شهرداری و تصویب شورای اسلامی شهر در مورد اخذ جرایم قابل اجراست و این ارزش معاملاتی سالی یک‌بار قابل تجدیدنظر خواهد بود.

ضرورت اصلاح ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها

تبصره‌های ذیل آن

من آنچه شرط بلاغ است با تومی گویم تو خواه از سختم پند گیر و خواه ملال

گشت و گذار غیر کارشناسانه در شهر و ...

آورده‌اند که سد (۱۰۰) در
آغاز سد (۱۰۰) بود، اما
بزرگان برای پیشگیری از
خطر اشتباه شدن با سد
(آب‌بند)، آن را صد کرده‌اند.
نیاورده‌اند که بزرگان با
شیر چه کرده‌اند! و با
شیر!

سد را صد نکنیم

و چنین شد که: بتن از کانکل و خشت، سست تر شد و آسفالت از زمین پاخورده، ضعیف‌تر
و عایق پیش ساخته از قیسروگونی سوراخ تر و آهن از چوب کم مقاوم تر و ...
دو هزار سال از عمر ایوان مداین می‌گذرد و یک هزار سال از عمر گنبد قابوس و نزدیک به
چهار صد سال از ساخت مجموعه کاخ و میدان و مسجد و بازار امام اصفهان و ...

تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل

تبصره ۲ ماده ۲۲

اینکه آدمی برای بدست آوردن روزی تا ابرقو هم می‌رود و اینکه این ابرقو ممکن است، در کشوری در افریقا
و یا در آن سوی کره خاکی باشد امری است پسندیده که همواره جاری بوده است و هیچ‌کس را نه می‌توان
و نه باید مانع شد.

اما اینکه، برای مثال، کسی بگوید که من می‌خواهم کارمند وزارت فلان در شهر تهران باشم و خدمات
مهندسی را، براساس تبصره ۲ ماده ۲۲، در همه شهرهای استان و بلکه در همه استان‌های کشور، به
مشتریان ارائه دهم، همه کس باید مانع بشود چراکه نه می‌تواند و نه امکان پذیر است، مگر ...

۱- پرنده باشد یا دست‌کم قالیچه حضرت سلیمان را مالک

۲- کسی را در وزارت ... داشته باشد که بجای او "کارت" بزند

۳- رئیسی داشته باشد که چشم بسته امور را رهبری کند

۴- یا اینکه (احتمالاً مهمترین علت‌ها) "خدمات مهندسی" را امری غیرجدی، غیرلازم و تنها موجبی برای جبران کسری حقوق ماهیانه نسبت به هزینه‌های بسیار بالای زندگی بدانند که، البته، آنچه می‌گذرد نشان از این دارد.

اما سخنی با طرفداران و مخالفان این تفسیر آن تبصره از آن ماده که (همگان می‌توانند در حین پرواز از استان خود به دیگر استان‌ها با ارسال ایمیل، به اطلاع آنها برسانند که من آمده‌ام...) دارم، شاید به مناقشه چندین ساله آنها پایان دهد.

الف: بی‌انصافی است اگر تصور کنیم صرف زدن ایمیل برای کار در استان دیگر کافی باشد. برای روشن شدن مطلب مثالی می‌آورم، در مثل هم که بحمد... مناقشه نیست.

فرض کنیم، یکی از موافقان آن تفسیر را، در حین بازگشت از کار روزانه به خانه، با دو یا سه تن از دوستان قدیم شهرستانی دیداری دست دهد و پس از رد و بدل کردن احوال‌پرسی و تعارفات اولیه و ثانویه، آنها را بصرف شام به منزل دعوت کند. (مهم نیست که این دعوت اجباری باشد یا از روی میل و اختیار)، قاعدتاً و از سر ترس و یا ضرورت، گوشی همراه را از جیب در آورده و به خانم خانه که برحسب اتفاق از مخالفان آن‌گونه تفسیر از این تبصره از آن ماده است اطلاع می‌دهد که با عرض سلام و پوزش فراوان، امشب مهمان داریم و... خداحافظ.

موافق و دوستان پس از صرف دو سه ساعت وقت در ترافیک و احیاناً برای خرید گل و شیرینی (توسط مهمانان) به خانه می‌رسند. زنگ در را می‌فشارد که... از پاسخ خبری نیست. با کلید همراه، در را باز می‌کند و وارد آپارتمان می‌شوند اما آنجا هم کسی به استقبال نمی‌آید، پس از مدتی فکر و حدس و گمان و جستجو و اندکی عصبانیت و استرس! یادداشتی از خانم می‌بینند که «حسن جان سلام، به خونه خوش آمدید با دوستان. من می‌رم خونه مامان»، جناب موافق سرخ می‌شود، سفید می‌شود، فشارش بالا می‌رود قندش پایین می‌آید، به زور لبخند می‌زند و... دوستان که به شکلی از موضوع باخبر شده‌اند، دل‌داریش می‌دهند که حالا طوری نشده، لابد کار داشته، مهم نیست، بیا بنشین از گذشته‌ها بگویم و...

اما آقای موافق که با این سخنان دوستان، بیشتر خود را شرمنده می‌بیند با حالی نیمه‌عصبی اعتراض می‌کند که، آخه درست نیست، من اطلاع داده بودم که مهمان داریم، حتی گفته بودم که چند نفر هستند، او هم گفته بود که قدمشان روی چشم... که یکی از دوستان به یاد تبصره ۲ ماده ۲۲ آیین‌نامه کذایی می‌افتد که بارها در نوشته‌های دوست میزبان، خوانده بود که صرف اطلاع مهندس پروازی برای کار در استان دیگر کافی است و به ذهنش رسید که اندکی سر به سر دوست میزبان بگذارد که: دوست عزیز احتمالاً خانم شما از تفسیر شما از تبصره ۲ ماده ۲۲ استفاده نموده است. همه خندیدند اما میزبان به زور لبخندی زد و پرسید منظورتان چیست؟ دوست مهمان با لبخند گفت بیا بنشین تا بگویم و بعد ادامه داد که: گاهی اوقات پشت سر هر واژه‌ای، داستانی نهفته است که، در بسیاری موارد، برای درک آن نیازی به گفتن آن داستان نیست چرا که بر اثر تکرار، سنتی ایجاد شده است که صرفاً با یک تک‌واژه موضوع به مخاطب انتقال داده می‌شود، مثلاً همین داستان امشب ما، شما به خانم اطلاع دادید که ما می‌آییم، در عرف این اطلاع به معنای درخواست از خانم برای آماده کردن شرایط خانه برای پذیرایی، از آن جمله آماده کردن چای، شام، جای خواب و بسیاری موارد دیگر است که احتیاجی به ذکر و گفتن آنها در زمان (دادن) اطلاع نیست، بلکه این موارد جملگی در واژه اطلاع یا عمل اطلاع دادن نهفته است.

و این همه، مواردی است که جنابعالی در تفسیرتان از آن تبصره از آن ماده در نظر نمی‌گیرید و خانم هم به احتمال قوی می‌خواسته این مورد را عملاً به شما نشان دهد. بدین معنا که اطلاع مهندس برای هدفی است و آن هدف چیزی جز تحقیق استان دیگر در احوال آن مهندس که آیا شرایط لازم برای ارائه خدمات مهندسی در این استان را دارد یا خیر، شرایطی چون، دفتر طراحی برای ارائه خدمات طراحی، دفتر اجرا برای ارائه

نقل کرده‌اند که: اگر در وقت اندود بام‌خانه، مشت گلی به دیوار کوجه بچسباند، شارع عام را به قدریک ناخن عصب و کوجه را تنگ کرده‌اید لذا، نزد حق تعالی مسؤل و ملخوذ خواهید بود

خدمات اجرا، ظرفیت برای انجام خدمات دیگر در این استان براساس تعریف این استان، انتظار در صف طولانی نوبت مهندسان ناظر و بسیاری موارد دیگر که نیاز به دانستن و آگاهی از آنها هست. از جمله ماده ۱۳ همان آیین نامه که می‌گوید "ظرفیت اشتغال دارندگان «پروانه اشتغال» در رشته‌های مختلف و در هر استان به پیشنهاد «نظام مهندسی استان» و تصویب وزارت مسکن و شهرسازی تعیین می‌شود." و حالا امید دارم که عصبانیت برطرف شده باشد و فشار فروکش و قند بالا... که، در همین حین در باز شد و سرکار خانم با بسته‌های غذای آماده وارد شد و...

اما ب: دعوی موجود بین موافقان و مخالفان تفسیر فوق از تبصره یاد شده از ماده مذکور، از زمانی آغاز شد که در شهری از شهرهای استان، مهندسان به منظور نظام‌مند نمودن امور حرفه‌ای خود تشکیلاتی براه انداخته و در خصوص ارجاع کار به مهندسان سایر شهرها اندکی سخت‌گیری می‌نمودند و از آنجا که وفور و فراوانی کار سبب در آمد خوبی برای مهندسان آن شهر، از قبیل نظم ایجاد شده، شده بود و از طرفی هرج و مرج و دلال‌بازی حاکم در شهرهای دیگر، بسیاری مهندسان را از رسیدن به در آمدی که حق خود می‌دانستند محروم نموده بود، اصرار از این سو و انکار از آن سو ادامه داشت و البته موجبات دلخوری نیز فراهم... از بد حادثه، کار ساخت‌وساز در آن شهر منظم، در اثر هجوم سازندگان محترم از شهرهای اطراف و ساخت‌وساز فراوان و بی حساب و کتاب، با فرمول معروف اقتصاددانان برخورد نمود و به کساد می‌انجامید. «عرضه ساختمانی» بیش از نیاز بی‌خانمانان و در نتیجه فروش نرفتن ساخته‌ها و بی‌سرمایه شدن سرمایه‌داران و سرانجام رکود ساخت‌وساز تا حد کمتر از بیست و پنج درصد سال‌های فراوانی و از سویی افزایش تعداد مهندسان شهر تا اندازه دوسه برابر گذشته» و البته از آنجا که حرف مرد یکی است دو گروه در حالی که علت مخالفت از بین رفته است، همچنان بر لجاجت خود، در دفاع و رد تفسیرگونه یاد شده پای می‌فشرند در حالی که دیگر؛ سودی برای گروه موافق در هجوم به شهر نظام‌مند، وجود ندارد و از سویی دیگر به نفع مهندسان شهر نظام‌مند است که به سبب رکود شدید کار در شهر خود، به شهرهای دیگر هجوم آورند.

اما همچنان حرف مرد یکی است.

آیا باز هم نیاز به آوردن دلیل می‌باشد؟ مثلاً دلایلی چون نظارت استمراری (براساس تبصره ۷ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری) و یا اجرای استمراری (براساس آیین نامه مجریان و...) و...؟ پس آتش بس! با اجرای آتش بس به آنها که به دنبال سوراخ و روزنه فرار از قانون و مسؤلیت خود می‌گردند، امکان شیطنت ندهیم.

با همه موظفیم

قرعه کار به نام من دیوانه زند

آسمان بار امانت نتوانست کشید

از همان روز که پا به عرصه انتخابات گذاشتیم، ما خود را موظف به انجام وظایف قانونی مندرج در مواد ۱۵ قانون و ۲۳ آیین نامه و... دانستیم و این تنها دلیلی بود که در انتخابات شرکت کردیم و به احتمال بسیار تنها دلیلی که رأی آوردیم. در آغاز کار با تجربه و شناختی که از استانها داشتیم و نیز آشنایی با عملکرد سه دوره هیأت مدیره استان تهران (یک دوره آزمایشی و دو دوره اول و دوم) در پاسخ مطلب نشریه ای نوشتیم که: (در دوره سوم باید به اندازه ۹ سال یا سه دوره، کار شود تا بتوانیم استان تهران را به موقعیت سایر استانها برسانیم)، اینک، دو سال و اندی پس از شروع مأموریت سه ساله هیأت مدیره دوره سوم، وقتی نامه شهردار شهر کوچکی در استان خوزستان، در سال ۷۱، که از سازمان نظام مهندسی آن استان کمک و یاری

می خواست، را با عملکرد شهردار مهندس عضو سازمان در فلان شهر استان تهران در سال ۸۴ (۱۳ سال بعد) که خود به جای سازمان عمل می کند، کار توزیع می کند، تعرفه تعیین می کند و سازمان مطبوع خود را به هیچ می انگارد، مقایسه می کنم بر هیأت مدیره دوره بعدی تأسف می خورم که باید به جای ۳ سال ۱۲ سال کار کند تا به آن موقعیت دست یابیم.

براین اساس و با آن شناخت اعتقاد داشتیم که هیأت مدیره باید به ۲۵ و بلکه به ۳۲ بخش، هر بخش با اختیار کامل، به کار پردازد و گوشه ای را در دست بگیرد و آباد کند و اگر تعدادی، به هر دلیل که نمی دانم می توان دلیل آورد یا نه، نتوانند در این تقسیم کار، شرکت کنند، نه تنها نباید مانع کار دیگران بشوند بلکه باید از دیگرانی که به جای وی نیز کار می کنند، متشکر باشند. (بخصوص وقتی که آن دیگران، به تعبیر برخی دوستان، به کارگل مشغول هستند).

بدیهی است که این تقسیم کار و اختیار و ایجاد امکان کارکردن به معنای کارمندی و حقوق بگیر نیست، هرچند منطقی، شرعاً، عرفاً مابه ازایی هم برای آن خدمت تعریف شده باشد، همان گونه که در همه جای دیگر نیز تعریف شده است و در سازمان استان تهران هم چنین بوده است.

این نگرانی که، عضو هیأت مدیره نباید کارمند سازمان باشد، ما را نیز مشمول می شود کما اینکه اجازه ندادیم حتی نمایندگان ما در دفاتر نمایندگی به کارمندی کشیده شوند تا درگیر مسائل اداری نشوند. اما این بدین معنا نیست که حقوقی به آنها پرداخت نشود. (هرچند متأسفانه و در نهایت قرارداد خوبی در خور شأن نمایندگان هیأت مدیره با آنان منعقد نشد).

اما هدف از آنچه آمد این است، اینک که وظایف بسیار سنگینی بر دوش سازمان، خواسته یا ناخواسته گذارده شده است.^۱

– اینک که زمزمه حضور در انتخابات دوره بعد شنیده می شود.

– اینک که، تمامی خرابی ها و نادرستی های حاضر در عرصه ساخت و ساز، بحق یا ناحق، متوجه مهندسان شده است!

– اینک که مهندسان، حتی، از شناخت سازمان بی بهره مانده اند یا چنین وانمود می کنند؛

تنها کسانی خود را نامزد حضور در انتخابات نمایند که، بتوانند سه سال در خدمت سازمان باشند. کار نخست و دغدغه حرفه ای آنها، سازمان و اهداف و مأموریت آن باشد. از بیکار و بیکاره خواندن نهراسند. نهایت اینکه باید آماده شوند تا به کار، هرکاری، بگویند که وقت من از ۸۵/۶/۱ تا ۸۸/۵/۳۱ در اختیار سازمان است.

زمان، هر دو هفته یک جلسه، براساس قانون یا آیین نامه، یا ۲ ساعت در هفته، حتی در صورتی که تلفن های همراه خاموش باشد، گذشته است.

سامان دادن به مهندسی کشور و نظام مند نمودن امور مهندسان، به کار شبانه روزی نیازمند است. این گوی و این میدان

مهندسان، می روند که معیشتشان، از راه ارائه خدمات مهندسی به نیازمندان، تأمین شود، چه بهتر که این خدمات نظام مند و به درستی ارائه شود و این کار میسر نمی شود جز با احساس وظیفه و انجام وظیفه و کار و کار و کار، مگر اینکه دوستان را این اعتقاد باشد که «بندگان خدای را خدایشان روزی دهد، هیأت مدیره را با فضولی چه کار.»

داستان: آورده اند که^۲ «وقتی یعقوب لیث بیمار بود و طبیبان او را معالجت می کردند و نیکو نمی شد. طبیبان گفتند: آنچه ما دانستیم کردیم و صحت نیافتی، اکنون به انفاس بزرگان تقرب کند، مگر که صحت یابی.»

۱- (در یک برآورد تقریبی سازمان برای انجام مأموریت خود در اجرای ماده ۳۳ و... نیاز به دستکم ۱۸۰۰-۱۶۰۰ نیرو اعم از کارمند و کارشناس، در سطح استان دارد.)

۲- جوامع الحکایات و لواعب الروایات. سدیدالدین محمد عوفی، به کوشش دکتر جعفر شعار، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران چاپ چهارم ۱۳۷۲

چگونه سر ز خجالت برآورم بر دوست
که خدمتی بسزا بر نیامد از دستم

شیخ سهل عبدالله تستری (شوشتری) را بخوانند و از وی درخواست تا دعایی کند. خواجه دست برداشت و گفت: "بار خدایا، ذل معصیت او بدو نمودی، عز طاعتی که کرده ام به وی نمای. " در حال، یعقوب شفا یافت و رنج از وی زایل شد. بفرمود تا هزار دینار بیاوردند و در پیش شیخ نهادند. شیخ در آن نگرینست و گفت: "ما این عزت، به قناعت و ناستدن یافته‌ایم، نه به حرص و گرفتن. " پس بفرمود تا عماری خاصه (کجاوه ویژه) بیاوردند و شیخ را در آن جا نشانند و به خانه فرستاد.

در راه خادم او را می گوید که، "اگر آن مال بستدی و به درویشان دادی نیک بودی. " گفت: "بندگان خدای، خدایشان روزی بدهد؛ سهل را با فضولی چه کار!"

هشدار دیگر

هنرمند از یک سوراخ چند بار، باید گزیده شود؟

پاکستان هم مرز و چسبیده به ماسات و فاصله مظفرآباد تا نزدیکترین شهر بزرگ ما، در چشم برهم زدنی می تواند توسط امواج زبانه لال، گوش شیطان کر، چشم بد دور، زمین لرزه (که ملایم تر از واژه زلزله است) در نور دیده شود. اگر ضربه هولناک (بم) می رود که به فراموشی سپرده شود، فاجعه مظفرآباد پاکستان که اخبار آن و بزرگی مصیبت آن، آنچنان که بود و هست به آگاهی جهانیان نرسید، هشدار دیگری است که، آن را که گوش شنوایی است به هوش دارد تا؛

اگر مهندس است، در ارائه خدمات مهندسی درست عمل کند.

اگر مالک است، تمام سرمایه و هست و نیست خود را فدای چند درصد به ظاهر صرفه جویی، نکند. اگر شهردار است، بناحق مسؤولیت سنگین ارائه خدمات درست مهندسی را، به هر دلیل، به دوش نگیرد و بداند که اگر در این جهان به علت مشغولیت های بسیار کسی را پاسخگو نیست، در روز حساب حتماً و قطعاً باید پاسخ بدهد.

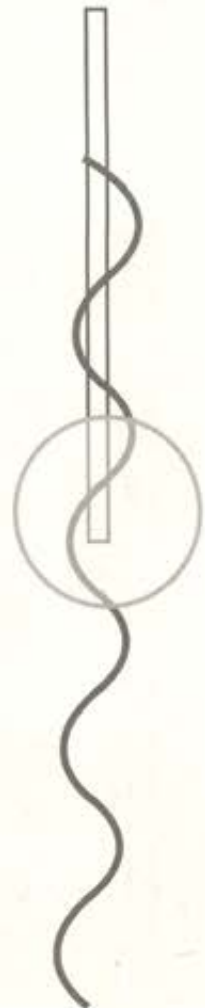
اگر عضو شورا است، نداری و وضع بد مالی مردم را، بهانه عدم استفاده از خدمات درست مهندسان نسازد که زیان آن صدها بار بیش از هزینه ناکرده است.

اگر عضو هیأت مدیره سازمان است، بداند که وظیفه سنگینی بر دوش دارد، چه در دفاع از مهندسی و چه در احقاق حق پایمال شده مهندسان.

اگر وزیر و وکیل است، بر مصوبات و ابلاغیه‌های خود پای فشارد و بر حقوق واقعی مردم، اصرار ورزد. ان شاء...

یکی داستان است پُر آب چشم
دلِ مردم از آدم آید به خشم
اندر حکایت مسؤولیت پذیری یا گرفتن عنوان و پست و سمت

آورده اند که در روستایی در سرزمینی صد (همان سد) بار بر زمین افتاده بود و خلق را از این بابت زیان‌ها اوفتاده و زحمت‌ها رفته، چاره را، بیست و پنج پهلوان به میدان فرستادند تا هر یک چهار بار، به عدالت، بردارند و به بارانداز برسانند. پهلوانان هجوم آوردند و به فراخور حال، بارها برداشتند، پهلوانکی در آن میان دو بار نصیب شد، برداشت و به راه افتاد. افتان و نالان همی رفت و از شرمندگی بار کم سر به زیر انداخته و با خود همی گفت که؛ «مرا سهم چهار بودی، دو برداشتمی و دو دیگر را دیگران جور من کشیدی و این خلاف انصاف و تعهد است. اندکی آهسته روم تا دیگران نیز همراه شوند.» پس اسب چهارنعل را به پورتمه فرمان داد و به آهستگی به سوی بارانداز همی رفتی و هر از گاه و بی‌گاه برمی‌گشتی و نگاهی می‌کردی تا

شاید از یاران خبری شدی، اما هیچ خبر از پس سر نمی‌رسید. پنداشت که؛ «نکند دوستان همراه، پرواز را، از شوق خدمت به هم‌نوع برگزیده باشند و بارها به مقصد رسانده باشند و من بی‌عرضه لاک‌پشت‌وار، طی طریق همی‌کنم». این می‌گفت و در میان تند رفتن و کند رفتن در مانده که ... صدایی از قفا، چرت وی را پاره همی‌کرد. پس برگشت و از دور غبار سواری بدید که به تندی به پیش همی‌تازد. پنداشت که "باید از یاران" باشد. ایستاد تا سوار برسید، از یاران بار بردار نبودی پس احوال یاران خود پرسید، از پهلوانان همراه و بارهای برجای مانده جو یا شد. مرد گفت: "غریبه‌ام از ماجرای خیر، در راه کس ندیدم اما در میدان شهر جمعی با ظاهر پهلوان، دیدم، افسرده و غمگین چیزهایی در کنار گذاشته که ندانستم چیست، و به خوردن چای و شیرینی و میوه مشغول بودند و از بی‌وفایی و قدر یاری سخن همی‌گفتند که دو سمت را برداشته و در رفته‌است. ماجرا بیشتر جو یا شدم، گفتند ما ۲۵ تن بودیم بار غار، سمت‌ها و پُست‌ها و عناوینی سد بر زمین مانده داشتیم که بین خود تقسیم همی‌کردیم، برخی ۱۰ برخی ۹ برخی ۸ به فراخور چستی و چالاکی سهم برداشتیم، اما از آن میان یکی دو برداشت و برفت و اینک در اندیشه‌ایم که از آن دو یکی باز گیریم تا ... چون ماجرا بشنیدم بر یار طرار نفرین فرستادم و از آنها جدا شدم و براه خود ادامه دادم، تا بدین جا رسیدم و اینک تو نیز اگر آن دغل دیدی به فراخور حال بروی چیزی درشت نثار کن تا از این پس اندازه نگاه دارد و با بزرگان هم‌کاسه نشود و آن دو سمت از وی برگیر و به پهلوانان رسان تا هشتشان ده گردیدی" و در حالی که سوار دور می‌شد و دور تر، پهلوانک که در اندیشه کار گِل بودی چون ... در گل بماندی و بر پهلوانان روستا، افسوس همی‌خوردی ...

* * *

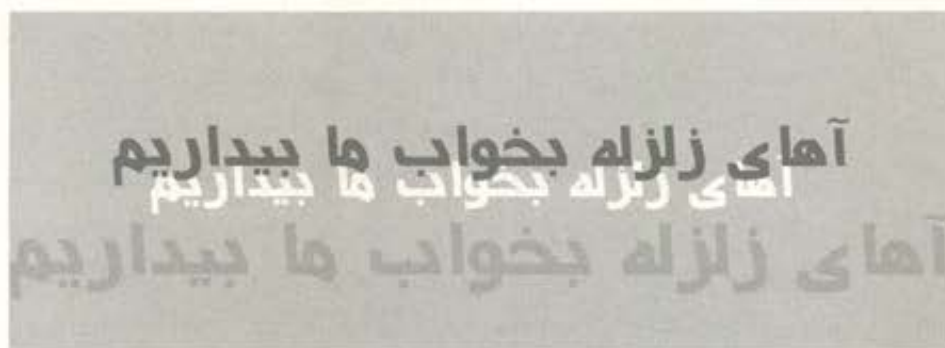
۸ آذر ماه، روز آمادگی دانش‌آموزان برای مقابله با زلزله

خبرگزاری میراث فرهنگی ۹ آذر
تأثر شهر در معرض تخریب کامل = شهرداری و شورای شهر سلامت باد
پاسارگاد در زیر آب = وزارت نیرو مستدام باد
چغازنبیل - یونسکو نگران = شرکت نفت نیازی به استعمال ندارد
شوشتر = شهر دستوا ۱۰۰۰۰ - ۶ سال = کشاورزان از مسوولان یاد بگیرید
شوشتر - قلعه‌های باستانی؛ بیشتر قلعه‌ها در حال تخریبند = کانال‌کشی‌های گسترده در کارون به جان
محوطه‌های باستانی شوشتر افتاده است
شوشتر و تونل ۳۰۰۰ ساله بلیتی در حال تخریب، تونل ۳۰۰۰ ساله بلیتی جان شوشتی‌ها را می‌گیرد = شهرداری
مردم را دریابد

کاروانسرای دوقلوی قاجار زباله‌دانی شد ...
قلعه سلاسل و قلعه رستم، نامی و خاطره‌ای ...

زلزله خواب در یاسالار پرتغالی را برآشت = دیوارهای قلعه پرتغالی‌ها بر اثر زمین لرزه ۵/۹ ریشتری فرو ریخت.

گو، زلزله را، ما خود زحمت شما کم کرده‌ایم

تأثر شهر ... پاسارگاد ... چغازنبیل ... شهر دستوا، قلعه‌های شوشتر، تونل ۳۰۰۰ ساله بلیتی شوشتر، آبشارهای شوشتر و ...

نمی‌دانم شوشتر را تا چه اندازه می‌شناسید. شوشتر از عجایب شهرهای ایران است. تمامی شهر موزه است. رو و زیر خاک. یکی از اهالی شوشتر که زمانی مسؤلیت میراث فرهنگی آنجا را داشت، می‌گفت با انگشت و بدون ابزار هم می‌توان در شوشتر از زیر خاک آثار با ارزش باستانی و تاریخی، بیرون آورد، خانه‌های چند صد ساله، بندها و پل بندهای ۲۰۰۰ ساله، آسیاب‌ها و آبشارها و تونل ۳۰۰۰ ساله و ...

در کاغذسازی شوشتر مسؤلیتی داشتم، مشاوران و پیمانکاران خارجی را به دیدن آثار دیدنی شوشتر می‌بردم، آنجا که به دستور شاپور، قیصر، برده هزار سرباز فرمان می‌راند تا پل‌ها و سدها ساخته شود، تخت قیصر، دژ سلاسل و تونل‌ها و کانال‌ها و راه‌های مخفی زیرزمینی، مسجد چندساله جامع و منبر زیبای یادگار مانده و تابلو اعلانات سنگی پادشاهان صفوی و ... همه مسحور آثار می‌شدند.

یکی از رؤسایشان زیر لب زمزمه‌ای کرد، پرسیدم ممکن است بفرمایید چه می‌گویید، انگلیسی بود، آوازه نفت و مسجد سلیمان را شنیده بود، پاسخ داد می‌گویم شما با این همه ثروت چه نیازی به فروش ذخایر خود دارید ... و تا پایان بازدید هیچ‌کس حرفی نزد، بویژه ما ایرانیان. چراکه در ذهن به شمار فراوان شهرهای همانند شوشتر فکر می‌کردند. شوش و هفت تپه، ایذه، شیراز، اصفهان، یزد، مشهد و نیشابور و کرمان و کجا و کجا و این پرسش که این چشم‌آبی‌ها و آن چشم‌بادهای ما و دیگران حاضرند چندبرابر قیمت نفت ما فقط بابت دیدن آثار باستانی با ارزش ما بپردازند، اقتصاد مملکت را به حرکت در آورند، بیکاری را سامان دهند و ... ما چرا ایستاده‌ایم.

میان دبیر

جمع‌آوری آب‌های سطحی

مهندس محمد حسین مجاهد

عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

مقدمه: منابع جمع‌آوری، سالم‌سازی و مصرف دوباره و چندباره آب‌های جاری و عمدتاً مخرب، از دو سو سودآور است.

نخست آنکه از زیان تخریب خیابان‌ها، در امر رفت‌وآمد شهروندان، خسارت احتمالی به پیادگان و خودروها و ... پیش‌گیری می‌کند و در نتیجه از انجام هزینه‌های بی‌موردی که می‌تواند در امور مهمتری بکار رود جلوگیری می‌کند و دوم، در دنیای بی‌آبی و کم‌آبی و بویژه در کشور ما که مشکل کمبود آب از دوران و سده‌های گذشته هم وجود داشته (و البته همین امر باعث حرکت و تلاش ذهن کنکاش‌گر نیاکان ما در یافتن و کشف و اختراع راه‌های مبارزه برای تأمین آن شده است) و در این راه به موفقیت‌های بسیار مهمی در گستره تمدن جهانی دست یافته‌اند. از هدر رفتن حجم و مقدار فراوانی آب (و چیزهای مفید دیگر) جلوگیری نموده در کشاورزی، آبیاری و فضاهای سبز شهری و ... استفاده می‌شود.

جدای از مسائل فوق که بسیار مهم و اصلی هستند، عدم انجام و اجرای یک طراحی مناسب و یا اجرای درست یک خیابان، که متأسفانه با عارضه و عوارض آن به شکل مستمر و روزانه مواجهیم و البته زیان‌های آن را نیز احساس می‌کنیم، باعث ایجاد زنجیروار، خسارت‌های گوناگونی می‌شود که، عقل سلیم از پذیرش آن معذور است. ضمن اینکه این امر به معنای عدم بکارگیری تخصص و دانش است که برای به دست آوردن و انتقال آن به قشری از جامعه، چه تلاش‌ها و چه دارایی‌ها که صرف نشده است.

آنچه که بدنبال می‌آید، یک تحقیق و پژوهش علمی و آکادمیک دانشگاهی نیست، بلکه مورد یا مواردی است که همه‌روزه آن را می‌بینیم، با آن سروکار داریم و خسارات ناشی از آن را با صبر و تحمل می‌پردازیم. امید که مسوولان، بویژه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، شهرداری‌ها و احیاناً وزارت مسکن و شهرسازی و صد البته سازمان نظام مهندسی ساختمان، خیابان‌سازی، سیستم جمع‌آوری آبهای سطحی و فاضلاب و هدایت آن، ایجاد بوستان‌ها و پارک‌ها و بطور کلی هر آنچه در شهر و برای رفاه حال شهروندان ساخته می‌شود را، در کنار ساخت‌وسازهای دیگر، از جمله مسکونی و اداری و ... اهمیت داده و با استفاده از توان و تخصص تمامی مهندسان کشور از جمله مهندسان راه، نقشه‌بردار، ترافیک و شهرساز به آن بپردازد تا از نتایج مثبت آن جامعه سود ببرد.

از نظر محاسباتی چنانکه سطح‌ها دارای شیب بین یک تا دو درصد باشند جریان آب مزاحمت بعدی ایجاد نمی‌کند. در واقع برای شیب‌های ۱٪ و کمتر در اثر کندی حرکت، ایجاد رسوب و انسداد مسیر مورد انتظار است. برای شیب‌های بالای ۲٪ به علت اینکه آب سرعت می‌گیرد و انرژی بیشتری ذخیره می‌کند، خود عامل تخریب همان سطحی می‌شود که در آن حرکت می‌کند. این سطح امکان دارد که همان جدار کانویو و یا جوی آب سیمانی کنار خیابان باشد و یا کانالی که ابعاد بزرگتری دارد، ممکن است، بستر رودخانه‌ای باشد که دائماً از آن عبور می‌کند. اما بدترین مسیر آن است که برای عبور آب در نظر گرفته نشده باشد. مثل کف یا سطح خیابان‌ها! توجه فنی تخریب سطح آسفالت خیابان‌ها در اثر بارندگی‌ها به غیر از عبور آب باران که با سرعت زیاد و در شیب تند حرکت و تخریب می‌کند. جمع شدن آب در بخشی از سطوح است که امکان جاری شدن در آنجا وجود ندارد یعنی در واقع آب جمع شده چون نمی‌تواند جاری شود، پرواز هم نمی‌تواند بکند، یا به ناچار در آسفالت نفوذ کرده و به لایه‌های زیر آسفالت می‌رسد. در اثر این نفوذ لایه‌هایی در فعل و انفعالات بعدی نشست‌ها و تخریب‌ها بصورت دست‌انداز و گودال و گاهی نیز بصورت سوراخ‌هایی ریز و درشت که در سطح آسفالت دیده می‌شود باعث می‌شود. همین نشست‌ها باعث ترک خوردگی سطحی و عمقی در آسفالت، اساس^۱ و زیراساس^۲ می‌شود که به راحتی در اثر عبور خودروها و ضربات چرخ‌ها خرد

1-Base

2-Subbase

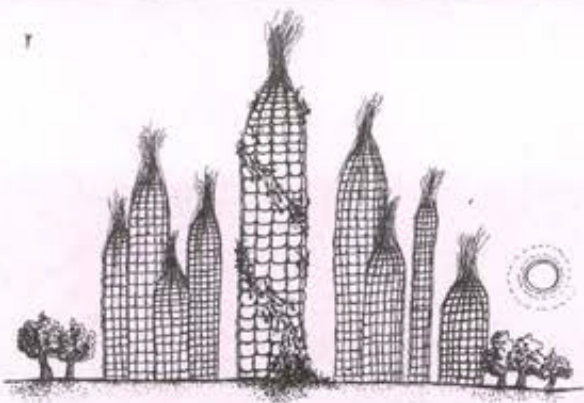
شده و تخریب می شود. هزینه های سنگینی که برای لکه گیری ها یا ترمیم صرف می شود از طریق مالیات و عوارض از مردم اخذ می شود، در حقیقت این هزینه ها از بارهای مالی اجباری است که بر دوش شهروندان ایرانی گذاشته می شود. حال برای کاهش هزینه های تعمیر و نگهداری راه ها و استفاده از آن هزینه ها در جاهای بهتر چه باید کرد؟ مهندسان و متخصصان در سطح مملکت به وفور یافت می شوند که توانایی طراحی و اجرا و نظارت در راه سازی درون و برون شهری را دارند که باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند چرا که رعایت اصولی زیرسازی و همچنین هدایت آب های سطحی از سطح راه ها در توان و تخصص آنهاست.

به اختصار و در چند جمله باید بیان کرد که در حال حاضر:

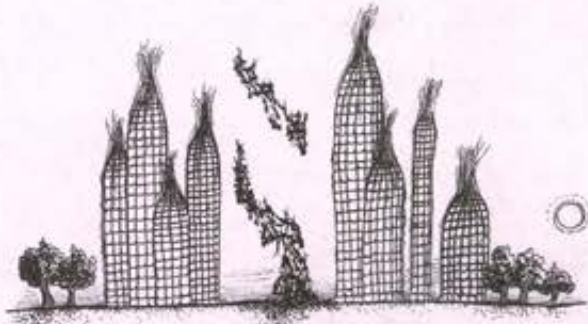
۱. زیرسازی راه های درون شهری نه تنها طراحی نمی شوند بلکه اجرای مناسبی نیز ندارند.
 ۲. روسازی راه ها نیز همانند زیرسازی درست اجرا نمی شود یعنی لایه آخری که باید ریزدانه تر بوده شفافیت و دارای طرح اختلاط مناسب محل و منطقه و ده ها فاکتور دیگر باشد اصلاً اجرا نمی شود!
 ۳. شیب های طولی و عرضی عمدتاً رعایت نمی شوند. در حالی که آب های سطحی باید از نزدیک ترین فاصله که برآیندی از شیب طولی و شیب عرضی است از سطح جاده به سمت کنار آن هدایت و به کانال یا جویی که در کنار جاده با اصول فنی تعبیه شده است هدایت و دفع شود.
- همانگونه که قبلاً نیز اشاره شد ابعاد جوی ها در حال حاضر پشتوانه محاسباتی نداشته و در اثر کوچک ترین اضافه بارانی مملو و سرریز می شوند. برای محاسبه ابعاد جوی آب نگاهی به آمارهای سازمان هواشناسی در خصوص میزان بارش در پنجاه سال اخیر اجتناب ناپذیر بوده و گسترش شبکه ای جوی ها که ارتباط تنگاتنگی با وضعیت توپوگرافی شهرها دارد تعیین کننده هستند. سفره های حوزه تغذیه کننده جوی ها قابل تعیین بوده و لذا بحث مهندسی آب در اینجا قابل طرح است. مهندس آب فردی است که رشته مهندسی وی در رابطه با جمع آوری، هدایت، پاک سازی، ذخیره و انتقال آب برای مصرف کنندگان است. آب جاری شده را نیز که فاضلاب سطحی می نامند باید جمع آوری، هدایت و تصفیه کرده و دوباره روانه چرخه بهره برداری کرد. در برخی از کشورها حتی ۵ بار این چرخه بازیافتی تکرار می شود که مراحل ثانویه به قصد شرب نبوده اما برای شست و شو و آبیاری مناسب هستند. سیستم های متنوعی در جمع آوری و هدایت آب های سطحی متداول است که متأسفانه نوع روباز آن در ایران مرسوم شده است و دلیل آن نیز کم هزینه و ساده بودن اجرای آن است. در صورتی که استفاده از کانال های زیرزمینی دفع فاضلاب در بیشتر کشورهایی که جمعیت متراکم تری دارند متداول تر است. البته در بعضی از شهرک های جدید الاحداث مانند زعفرانیه در تبریز نیز از همین روش استفاده شده و بازده مناسبی هم داشته است. اما به نظر متخصصان امر شهرسازی و ترافیک به دلیل اینکه سطح شهرها در حال گسترش و جمعیت در حال افزایش هست به تناسب افزایش جمعیت سطح مقطع خیابان ها نمی تواند توسعه پیدا کند، لذا استفاده از سطح جوی ها در امر تعریض مقطع ترافیک و یا در تعریض مقطع ترافیک و یا در تعریض پیاده روها می تواند کمک کند. در این راستا بهتر بود که طراحی سیستم فاضلاب منازل شهری که هم اکنون در بیشتر شهرها در حال اجراست به روش مختلط انجام می گرفت. روش مختلط روشی است که در آن فاضلاب منازل و دفع آب های سطحی از طریق یک سیستم هدایتی مشترک انجام می گیرد. سیستم مختلط در زمانی که بارندگی وجود ندارد، فقط برای فاضلاب منازل عمل می کند و به تصفیه خانه یا تصفیه خانه هایی منتهی می شود که عملیات مربوط به تصفیه را انجام داده و خروجی آن می تواند آب زراعی و فرآورده های کمپوستی باشد. در زمان بارش باران در ورودی تصفیه خانه می توان از ورود فاضلاب به تصفیه خانه جلوگیری و این آب را به دریاچه های مصنوعی هدایت کرد که بهره های اقتصاد فراوانی می توان از آن بدست آورد حال چه برای آبیاری و چه برای تصفیه پمپاژ به درون لوله های آب و یا پرورش ماهی و یا ایجاد تغییرات آب و هوایی و تفریحی و غیره.

I

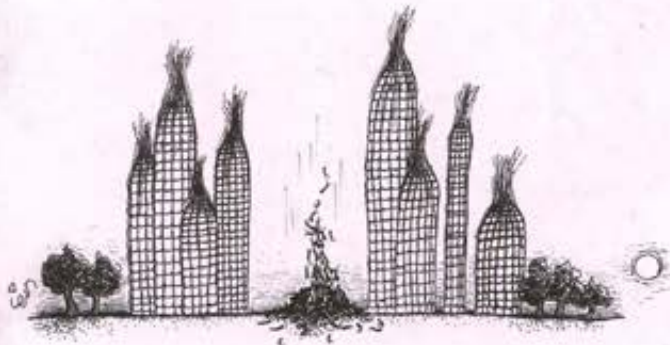

II

alborz.bambino@gmail.com

III

طراح کارتون: علیرضا صدیقی

خبر

در پی درخواست‌های مکرر هیأت نظارت و با همت جناب آقای مهندس سعیدی‌کیا وزیر محترم مسکن و شهرسازی و رئیس وقت سازمان، همایشی با حضور اکثریت شهرداران شهرهای استان، به جز شهر تهران، رؤسا و اعضاء برخی شوراهای اسلامی شهرها، به همراه مقاماتی از وزارت کشور، استانداری تهران، وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و رؤسا و مسوولان دفاتر نمایندگی در سالن وزارت مسکن در تاریخ ۸۴/۷/۹ برگزار گردید که در آن علاوه بر سخنرانی‌های انجام شده توسط نماینده شهرداران، نمایندگانی از سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران و وزارت مسکن و شهرسازی سخنانی در چگونگی هماهنگ شدن نهادهای دخیل در ساخت‌وساز شهری، ایراد نمودند.

در پایان جلسه پرسش و پاسخ برگزار گردید و مسوولان به پرسش‌های شهرداران و مدعوین پاسخ دادند.

خبر

در پی برگزاری همایش شهرداران استان به دعوت وزیر محترم مسکن و شهرسازی و به خواست ایشان کمیته‌ای چندجانبه با شرکت ۳ نماینده از سوی شهرداران شهرهای استان (به جز تهران)، ۳ نماینده از سوی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان، ۳ نماینده از سوی وزارت مسکن و شهرسازی و ۱ نماینده از سوی استانداری تهران تشکیل شد تا پیرامون نحوه اجرایی کردن آیین‌نامه ماده ۳۳ و مجموعه شیوه‌نامه‌های مصوب اردیبهشت ۸۴ (مبحث نظامات اداری) رایزنی شود. اعضاء این کمیته در سه جلسه تشکیل شده به توافق‌های خوبی نایل آمده‌اند.

خبر

دکتر حمید بهبهانی به عنوان ریاست سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران برگزیده شد. در هشتادونهمین جلسه هیأت مدیره پس از استعفای آقای مهندس سعیدی‌کیا از سمت ریاست و آقای دکتر رضا علی‌پور از سمت خزانه‌داری سازمان، دکتر حمید بهبهانی به عنوان رئیس سازمان و آقای مهندس حسن مجربی کرمانی به عنوان خزانه‌دار سازمان به اتفاق آرا انتخاب شدند. دکتر بهبهانی تا قبل از این در سمت معاونت حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران و هم‌اکنون به عنوان مشاور رئیس جمهوری در امر حمل‌ونقل و ترافیک مشغول به خدمت هستند.

خبر

ضرورت همکاری وزارت مسکن، شهرداری‌ها و نظام مهندسی برای بهبود ساخت‌وسازها برای ساخت‌وساز مطلوب و با کیفیت باید وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداری‌ها و سازمان نظام مهندسی به راهکار مشترک دست یابند. مهندس سعیدی کیا، وزیر مسکن و شهرسازی در مراسم گشایش چهارمین دفتر نظام مهندسی ساختمان در شرق تهران افزود: تا هویت مشترک میان وزارت مسکن، شهرداری و نظام مهندسی شکل نگیرد و مشکلات موجود بر سر تعامل این سه نهاد برطرف نشود دستیابی به ساخت‌وساز استاندارد و مطلوب امکان پذیر نخواهد بود.

وی با اشاره به اینکه ساختمان سرمایه ملی است، تصریح کرد: باید تلاش شود از ساخت‌وسازهای غیرفنی ممانعت به عمل آید و این هدف با کمک دفاتر نظام مهندسی و شهرداری‌ها قابل دستیابی است. مهندس سعیدی کیا بر ضرورت بیمه ساختمان اظهار امیدواری کرد با افزایش ارتقاء کیفی ساخت‌وساز، در کنار شناسنامه فنی و ملکی، بیمه ساختمان نیز رایج شود.

وی اظهار داشت: خانه خوب در شهر خوب معنا پیدا می‌کند و این هدفی است که باید به سمت آن گام برداریم که در این میان وظیفه وزارت مسکن سیاست‌گذاری است و کنترل نقشه بر عهده شهرداری و نظارت فنی بر عهده سازمان نظام مهندسی ساختمان است.

خبر

به دنبال ابراز نگرانی برخی اعضای شورای انتظامی استان و هیأت مدیره سازمان در خصوص دفاتر مهندسی حقوقی، کمیته‌ای با شرکت نمایندگان هیأت مدیره سازمان استان، نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی و شورای مرکزی تشکیل گردید تا به موضوع رسیدگی و حتی الامکان موارد نگران کننده را اصلاح نمایند. این کمیته در چند جلسه فشرده، تغییراتی را در جهت بهبود شرایط دفاتر مهندسی حقوقی و منطقی کردن شرایط و نحوه تشکیل آنها به شورای مرکزی، هیأت تدوین و بازنگری شیوه‌نامه پیشنهاد داده است که امید می‌رود مؤثر واقع شود.

یادآوری می‌نماید هیأت تدوین و بازنگری شیوه‌نامه آیین‌نامه ماده ۳۳ نیز طی جلساتی موضوع را مورد بررسی قرار داده و به نتایج خوبی رسیده است که به زودی برای ابلاغ در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی قرار خواهد گرفت.

خبر

جلسات منظم هیأت هماهنگی و نظارت بر دفاتر نمایندگی سازمان و رؤسای دفاتر نمایندگی هر ۱۵ روز یکبار تشکیل و به مسائل و مشکلات دفاتر می‌پردازد. در آخرین جلسه در تاریخ ۸۴/۹/۱ ریاست جدید سازمان، به منظور آشنایی با رؤسای دفاتر حضور داشتند. در این جلسه تعدادی از رؤسای دفاتر به نمایندگی از جمع ضمن تبریک به آقای دکتر بهبهانی مشکلات دفاتر را مطرح نمودند که در پایان ریاست سازمان در سخنان کوتاهی به موارد مطرح شده پرداختند و امیدواری دادند که مسائل یکی پس از دیگری حل شود. آقای دکتر بهبهانی ضمناً خواستار احترام به مهندس و مهندسی از سوی متولیان امر بویژه خود مهندسان شدند تا جامعه نیز از آنان پیروی کند.

افتتاح دفاتر نمایندگی سازمان

در تاریخ ۸۴/۷/۱۶ دفتر نمایندگی شماره ۴ تهران (میدان رسالت) با حضور رئیس وقت سازمان آقای مهندس سعیدی کیا، هیأت رئیسه، هیأت نظارت و جمعی از مقامات افتتاح شد. در این مراسم آقایان مهندس حسنی و مهندس قایوسی به عنوان رئیس و نایب رئیس دفتر معرفی شدند. اعضاء محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران که تمایل دارند خدمات مهندسی خود را در این منطقه ارائه دهند، برای هماهنگی و ثبت نام می توانند به دفتر فوق مراجعه نمایند.

آدرس دفتر: میدان رسالت، خیابان هنگام، نرسیده به فرجام، پلاک ۱۱۳، طبقه دوم

تلفن: ۷۷۴۹۴۲۵۴ - ۷۷۸۹۱۶۳۰

در تاریخ ۸۴/۸/۲۴ با حضور ریاست جدید سازمان آقای دکتر بهبهانی، هیأت رئیسه و هیأت نظارت و جمعی از مقامات مسؤول، دفاتر پردیس - بومهن و لواسان - رودبار قصران افتتاح شدند. در این مراسم آقایان مهندس عرفان و سلطانی به عنوان رئیس و نایب رئیس دفتر پردیس - بومهن و آقای مهندس رضا کاکاوند اسدی به عنوان رئیس دفتر نمایندگی لواسان - رودبار قصران معرفی گردیدند.

ضمن آرزوی توفیق برای مسؤولان دفاتر یاد شده از اعضاء محترم در این مناطق دعوت می شود در صورتی که تمایل دارند خدمات مهندسی خود را در این مناطق ارائه دهند برای هماهنگی و ثبت نام به این دفاتر مراجعه نمایند.

امید می رود با همکاری نهادهای مسؤول در این شهرها امور مهندسی و مهندسان دچار تحول گردد.

آدرس دفتر پردیس: شهر جدید پردیس، فاز ۲، میدان امام خمینی، مجتمع تجاری اداری کوه نور، طبقه سوم

تلفن: ۲۳۵۲۲۰۰ - ۲۲۱

تلفن: ۴۵۲۳۴۱۹ - ۲۲۱

آدرس دفتر لواسان: بلوار امام خمینی، روبروی بانک ملت

انجمن صنفی مهندسان عمران شهر تهران تأسیس شد:

این انجمن با اهداف اعتلاء مهندسی عمران و جایگاه مهندسان، دفاع از حقوق آنان و تلاش برای ارتقاء کیفیت خدمات مهندسی و به روز نمودن دانش مهندسی در چارچوب حمایت‌های صنفی با مشارکت جمعی از مهندسان عمران فعال در خدمات مهندسی شهر تهران پایه‌گذاری شده و مراحل ثبت قانونی آن به انجام رسیده است.

ضمن معرفی اعضای هیأت مدیره، این انجمن آمادگی خود را برای همکاری با آن سازمان در راستای وظایف و اهداف خود طبق قوانین و مقررات جاری اعلام می‌نماید. امید است همکاری‌های آتی، گامی مفید در جهت خدمت به جامعه مهندسی، توسعه و عمران کشور باشد.

اعضاء اصلی هیأت مدیره انجمن عبارتند از:

مهندس منوچهر شیبانی اصل (رئیس هیأت مدیره)، مهندس حمید ادیبی (نائب رئیس هیأت مدیره)، دکتر عباس اکبریور نیک‌قلب (خزانه‌دار)، مهندس مهدی لایق و مهندس حسن ارباب (عضو)

خبر

در پی ابلاغ مجموعه شیوه‌نامه‌های مصوب اردیبهشت ۸۴، مبحث دوم مقررات ملی یا نظامات اداری، کمیته‌ای سه جانبه با شرکت نمایندگان سازمان، وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری تهران، به منظور چگونگی اجرای شیوه‌نامه در تهران تشکیل گردید. این کمیته در پی نزدیک به ۱۷ جلسه به توافقاتی، در خصوص اجرایی کردن شیوه‌نامه دست یافته است که امید می‌رود به زودی عملی گردد.

تفاهم نامه خرید خودرو

تفاهم نامه تسهیلات خرید خودرو "پروتون" بین سازمان و شرکت زاگروس منعقد گردید. بر اساس این تفاهم نامه، شرکت مزبور، به تعداد مورد نیاز خودروهای پروتون مدل لیفت‌بک و یا اتوماتیک، دیفرانسیل جلو، دارای شیشه و آئینه برقی، کولر، فرمان هیدرولیک بر اساس رنگ‌های تولید شده موجود در کارخانه به شرح زیر به اعضای معرفی شده از سوی سازمان خواهد فروخت. مبلغ و نحوه‌دریافت هزینه خرید خودرو به شرح زیر می‌باشد.

بهای پایه هر دستگاه خودرو پروتون مدل ویرا تیپ صندوق دار یک صد و سی و چهار میلیون و پانصد هزار ریال (۱۳۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال) و بهای هر دستگاه خودرو پروتون مدل ویرا تیپ لیفت بک مبلغ یک صد و سی و چهار میلیون و پانصد هزار ریال (۱۳۹/۵۰۰/۰۰۰ ریال) مابه‌التفاوت دنده اتوماتیک مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به قیمت پایه هر مدل اضافه می‌گردد. ضمناً مبلغ پنج میلیون ریال تخفیف ویژه جهت خریدارانی که از وام بانکی استفاده نمی‌نمایند منظور خواهد شد. علاوه بر میزان تسهیلات (اجاره به شرط تملیک) حداکثر ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وام بانکی ۵ ساله با کارمزد ۱۹٪ از طریق بانک اقتصاد نوین می‌باشد. (۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسهیلات بانکی و ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسهیلات بیمه) خواهد بود.

تسهیلات به صورت پکیج ارائه می‌گردد لذا پرداخت هزینه بیمه بدنه ۵ ساله و بیمه ثالث و سرنشین یک ساله به صورت یک جا الزامی و جزء لاینفک توافق می‌باشد (پکیج بیمه اعتباری در جدول بازپرداخت اقساط مشخص شده است).

شرکت مبلغ سی میلیون ریال به عنوان تسهیلات در اختیار متقاضی قرار خواهد داد که بازپرداخت آن طی دوازده فقره چک بدون بهره ظرف مدت دوازده ماه خواهد بود و یک فقره چک به عنوان ضمانت معادل سی میلیون ریال دریافت می‌نماید. مدت این تفاهم نامه ۶ ماه می‌باشد و اعضای محترم برای کسب اطلاعات کامل می‌توانند به سایت سازمان مراجعه نمایند.

چهارمین مراسم سوگند کارشناسان

چهارمین مراسم سوگند کارشناسان ماده ۲۷ در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران برگزار شد. در این مراسم ۲۸ نفر از کارشناسان در حضور اعضای هیأت رئیسه مراسم ادای سوگند به جای آوردند. لازم به ذکر است مراسم اهداء پروانه و قرعه‌کشی ارجاع کار در وزارت مسکن و شهرسازی برگزار شد.

خدمات ارائه شده از سوی سایت سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

<http://Tehran-nezam.com>

ردیف	شرح سرویس	وضعیت
۱	عضویت در سایت	به زودی
۲	گروه‌های تخصصی	به زودی
۳	اخبار عمومی	در حال ارائه
۴	اطلاعیه‌های داخلی	در حال ارائه
۵	خبرنامه	به زودی
۶	ارسال نسخه الکترونیکی نشریه پیام	به زودی
۷	لیست و شرح تسهیلات رفاهی	در حال ارائه
۸	سیستم تماس با بخش‌های مختلف سازمان	در حال ارائه
۹	سمینارها	در حال ارائه
۱۰	تالارهای گفت‌وگو	به زودی
۱۱	قوانین و آیین‌نامه‌ها	در حال ارائه
۱۲	دفتر یادبود	به زودی
۱۳	گالری تصاویر	به زودی
۱۴	صفحه شخصی کاربران	به زودی
۱۵	یادداشت‌های روزانه مهندسان	به زودی
۱۶	سیستم آرشیو مطالب و اخبار	در حال ارائه
۱۷	سیستم پیغام خصوصی بین اعضا	به زودی

پایین بودن کیفیت سیمان، معضل فراروی صنعت بتن است

نبود مقررات مدون، کمبود مصالح استاندارد و پایین بودن کیفیت سیمان از مهمترین مشکلات فراروی صنعت بتن کشور است.

دکتر عباس اکبریور، رئیس کمیسیون عمران و آموزش سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران افزود: کیفیت سیمان موجود از استاندارد جهانی فاصله دارد و برای تولید بتن مرغوب به سیمان تیپ خاصی نیاز است که در حال حاضر در بازار موجود نیست. وی که در «کنفرانس های آماده و زلزله و برگرفته از تجربیات بیم» سخن می گفت، عمر اکثر ماشین آلات تولید بتن آماده را بیش از ۲۵ سال ذکر کرد و خاطرنشان ساخت: فرایند حمل بتن نیز مرحله حساسی است که مورد توجه قرار نمی گیرد ضمن آنکه آزمایشگاه هایی که باید در محل کارگاه های بتن آماده وجود داشته باشد یا ناقص هستند یا اصلاً وجود ندارند یا پرسنلی که بتواند با تجهیزات آزمایشگاهی به خوبی کار کنند به کار گرفته نمی شوند.

وی نبود بازرسی بتن در کشور را از دیگر معضلات موجود بر سرراه این صنعت دانست و گفت: باید فرایند بتن از تولید تا اجرا استاندارد شود و این هدف تنها با کمک های دولت در جهت تجهیز کارگاه ها و مشوق های گوناگون قابل دستیابی است.

همشهری ۸۴/۷/۴

اعطای «یارانه نقدی» تنها راه خانه دار شدن سنا کم در آمد جامعه است

رئیس شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان کشور در حالی سخن از اعطاء یارانه نقدی به اقشار آسیب پذیر کشور به عنوان تنها راه خانه دار شدن آنها به میان آورده است که آثار تورمی ارائه چنین یارانه هایی را نادیده می گیرد.

مهندس غرضی - رئیس شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان کشور در گفت و گوی اختصاصی با خبرنگار گروه عمران ابرار اقتصادی با بیان این مطلب، گفت: برای بالا بردن توانایی افرادی که توان خرید و یا اجاره ساختمان و سرپناهی برای خود ندارند، در تمام دنیا راه حل های بسیاری مطرح می شود که معمولاً جوابگو نیست. وی گفت: در این بین بهترین و منطقی ترین راه حل، باتوجه به وضع فعلی کشور، ارائه «یارانه نقدی» به اقشار کم درآمد جامعه است. به گزارش ابرار اقتصادی، به نظر می رسد در حال حاضر قشر آسیب پذیر جامعه ما از یارانه های اعطا شده دولت سهمی نمی برد و منافع حاصل از آن بیشتر عاید اقشار پر درآمد ایران می شود.

حال آنکه ارائه یارانه به اقشار کم درآمد جامعه در بخش مسکن تا چه اندازه می تواند به نفع آنها باشد و چگونه می توان تورم حاصل از آن را کنترل کرد سوالی بی پاسخ است. آنچه مشخص است اختصاص هر میزان یارانه در این بخش به دنبال خود افزایش

قیمت‌ها را به دنبال دارد.

مهندس غرضی در ادامه در خصوص بحث امضا فروشی و سهم سازمان نظام مهندسی کشور در کاهش تخلفات این بخش گفت: بحث تخلفات ساختمانی و امضا فروشی در حال حاضر شناخته شده نیست و تعریف درستی از آن در دست نمی‌باشد، بعضاً گفته می‌شود معضلاتی در این زمینه وجود دارد که ما نیز آن را قبول داریم.

وی افزود: در مقوله ساختمان سازی، برخی مهندسان ناظر و طراح به وظایف قانونی خود عمل نمی‌کنند. در بخش طراحی و نظارت باید کار را به عوامل عام واگذار کنیم و هم در بخش خصوصی. در مورد جریان مجری ذیصلاح نیز امور را تنها به افرادی واگذار کنیم که در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند.

مهندس غرضی گفت: در این بخش طرح‌ها و برنامه‌های دیگری نیز در دستور کار قرار دارد که به تدریج وارد میدان عمل می‌شوند. از ۱۰ سال گذشته تا به امروز قوانین و مقررات حاکم بر بخش ساختمان سازی از استحکام بیشتری برخوردار شده است و تمام عوامل اجرایی ساخت‌وساز بر این نکته مقررند که اجرای قانون نظام مهندسی به ساماندهی روند اجرایی ساختمان سازی کمک شایانی کرده است.

ابزار اقتصادی ۸۴/۸/۱

انبوه سازی در ایران پاسخگوی نیازهای روز نیست و ورود سرمایه‌های خارجی به شرط ورود تکنولوژی‌های نوین ساخت‌وساز باعث ساخت واحدهای مسکونی ارزان قیمت در کشور می‌شود.

منوچهر شیبانی اصل، عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه نظام ساخت‌وساز در کشور نیازمند تجدیدنظر کلی در زمینه تأمین مسکن است، افزود: تغییر در تکنولوژی و فناوری ساخت مسکن ضروری بوده، چراکه روش‌های فعلی ساخت در کشور بسیار قدیمی و زمان‌بر است.

وی گفت: روش ساخت فعلی در کشور نمی‌تواند پاسخگوی تأمین نیازهای فعلی و کیفی و ساخت‌وسازهای روز دنیا باشد، لذا سرمایه‌گذاری‌های خارجی باید به صورت موردی در بخش فناوری‌های ساخت به کار گرفته شوند.

مهندس شیبانی اصل بیان کرد: ورود سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل افزایش سرعت ساخت‌وساز، مسکن ارزان قیمت را به همراه خود خواهد آورد که با این وجود هم سود مناسب برای سازندگان را نیز تأمین کرده و موجب جذب سرمایه‌های داخلی در این بخش می‌شود.

وی اظهار کرد: سرمایه‌گذاری خارجی نیز در جایی اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کند که مشکلات گردش سرمایه وجود نداشته باشد و سود مورد انتظارش تأمین شود. عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران خواستار جذب سرمایه‌های ایرانیان خارج از کشور در بخش مسکن شد و تصریح کرد: ابتدا باید اقدام به جذب این‌گونه سرمایه‌ها کرد که این کار با به کارگیری از روش‌های تشویقی امکان‌پذیر است. وی با بیان اینکه تولید انبوه مسکن باید به جایگاه واقعی خود سوق داده شود، گفت: تجمع سرمایه‌های انبوه‌سازان فعلی بسیار بیشتر برای کشور مؤثر است که این سرمایه‌ها بتوانند پروژه‌هایی همچون شهرک اکیاتان را بسازند، نه اینکه توان خود را برای ساخت ۱۰ تا ۲۰ واحد مصرف کنند. شیبانی اصل افزود: انجام انبوه‌سازی‌های واقعی می‌تواند به دنبال خود صنایع جانبی و احداث کارخانه‌ها را برای تأمین نیازهای خود به دنبال داشته باشد، اما انبوه‌سازی که در ایران صورت می‌گیرد نمی‌تواند پاسخگوی تأمین نیازهای امروز باشد و نمی‌توان هیچ انتظاری را داشت که این نحوه انبوه‌سازی مشکلاتی را برای آینده به دنبال نداشته باشد.

عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی تصریح کرد: لذا قبل از اینکه به فکر جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در بخش مسکن باشیم باید به فکر هدایت سرمایه و چگونگی بهره‌گیری بهینه از سرمایه در این بخش باشیم. در حال حاضر بسیاری تولیدات انبوه‌سازی خالی از سکنه بوده و به فروش نرسیده و به صورت سرمایه راکد باقی مانده است، در حالی که می‌توان این سرمایه راکد را دوباره وارد بازار و تولید مسکن در کشور کرد.

ابزار اقتصادی ۸۴/۷/۱۷

ساخت‌وساز در تهران

نظارت بر حسن اجرا در ساخت‌وساز با مشکل مواجه

است. مدیرکل معماری و شهرسازی شهرداری تهران با اشاره به اینکه در سال گذشته ۱۶۸۸۶ فقره پروانه ساختمان با متراژ ۱۵۱۱۶۰۵۵ متر در تهران صادر شده افزود: این آمار نشان از سیر نزولی ساخت و ساز در پایتخت دارد و براین اساس میزان ساخت و ساز در پایتخت نسبت به گذشته ۳۰ درصد کاهش داشته است و این روند همچنان ادامه دارد. به گفته وی، چرخه ساخت و ساز در حال حاضر از نظر نظارت بر حسن اجرا با مشکل مواجه است و متقاضیان مسکن برای خرید براساس پایان کار اقدام می‌کنند و از آنجا که از کم و کیف ساخت و ساز بی‌اطلاع هستند با طیب خاطر خرید نمی‌کنند.

همشهری ۸۴/۷/۱۷

آیین‌نامه‌های مقاوم‌سازی درست اجرا نمی‌شوند اگر روند ساخت و ساز در کشور ما به لحاظ کیفیت فضایی افت و حشتناکی داشته است، نمی‌توان گفت معماران و طراحان در این باره نتوانسته‌اند به ایده‌ها و تکنولوژی‌های نوین دست پیدا کنند. نمود هزارویک مسأله مختلف که بر روند ساخت و ساز کشورمان تأثیر می‌گذارد بیشتر از هر چیز در شیوه اجرای ساختمان‌ها به چشم می‌آید. در زمان حاضر افراد و سازمان‌های متعددی در امر ساخت و ساز در شهرها دخالت دارند، ممکن است تغییر این ساختار با تشکیل یک سازمان بالادست و هماهنگ کننده امکان‌پذیر باشد یا اینکه به نحو دیگری از ظرفیت و پتانسیل‌های موجود با تعریف مجدد قانون و مشخص شدن وظیفه هر نهادی برای ایجاد ساختار جدید اقدام کرد.

دکتر سیمین خنچی، مدیرکل دفتر عمران و توسعه شهری سازمان شهرداری‌ها در این مورد معتقد است: در زمان حاضر ممکن است همه سازمان‌های مسؤول با علاقه و احساس مسؤولیت به اجرای وظایف قانونی خود بپردازند، اما نبود یک ساختار کلی و نهادینه شده و ناهماهنگی میان آنان باعث شده در عمل امکان تخلف از ضوابط و ساخت و سازهای غیرمقاوم و غیرمجاز فراهم باشد. مسلماً ایجاد سازمان‌های جدید هم نمی‌تواند مشکل ناهماهنگی میان دستگاه‌های مسؤول در امر ساخت و ساز را حل کند و باید به راهکار دیگری در این باره اندیشید. به علت نبود یک ساختار مشخص و تعریف شده در زمینه نظارت و کنترل

ساخت و سازها، آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوط به مقاوم‌سازی ساختمان‌های کشور به درستی اجرا نمی‌شود، به همین علت باید ساختار جدیدی برای این‌کار تعریف شود تا مالکان، مهندسان و مجریان ساخت و ساز در کشور در اجرای مسؤولیت خود کوتاهی نکنند. تنها راه‌حل ممکن ایجاد هماهنگی و مشخص شدن مسؤولیت هرکس در یک فرایند مشخص اجرایی است.

دنیای اقتصاد ۸۴/۸/۱۴

خانه‌های احتکاری مال برج‌سازان است نه تک‌سازان اغلب خانه‌های احتکاری در تهران توسط برج‌سازان ساخته شده است که بالا بودن سود ساخت این نوع واحدهای مسکونی باعث خالی ماندن آنها شده است. مهندس بیات ماکو، دبیر اول سازمان نظام مهندسی ساختمان، در گفت‌وگو با خبرنگار مسکن ایسنا، با اشاره به وجود واحدهای مسکونی خالی در سطح گسترده در تهران افزود: پدیده وجود خانه‌های خالی از سکنه سه سال است که گریبانگیر تهران است، اما با این وجود تاکنون مسؤولان هیچ اقدام مؤثری برای رفع مشکل انجام نداده‌اند. او با بیان اینکه آمار دقیقی از وجود خانه‌های احتکاری در کشور وجود ندارد گفت: سازندگان این واحدهای مسکونی سود حداقل ۵۰ درصدی را از متقاضیان طلب می‌کنند که میزان سود بستگی به زمان خرید زمین توسط سرمایه‌گذار دارد، چراکه در گذشته قیمت زمین با قیمت تمام شده واحدهای مسکونی برابری می‌کرد، اما امروزه قیمت زمین بیش از قیمت بنا و قیمت تمام شده واحدهای مسکونی است. بیات ماکو کاهش خرید و گرایش بیشتر متقاضیان به اجاره واحدهای مسکونی را از دیگر عوامل احتکار مسکن در تهران دانست و بیان کرد: رقابتی شدن بازار اجاره و افزایش میزان اجاره‌بها باعث شده است که برخی از سازندگان اقدام به فروش واحدهای مسکونی خود نکنند. او با بیان اینکه واحدهای مسکونی احتکاری توسط برج‌سازان ساخته می‌شود تصریح کرد: تک‌سازان، ساخته‌های خود را برای مصارف شخصی می‌سازند و توان مالی آنها به گونه‌ای نیست که بتوانند اقدام به احتکار واحدهای مسکونی خود کنند، لذا واحدهای مسکونی خود را به سرعت به فروش می‌رسانند.

آسیا ۸۴/۸/۱۵

همیشه‌های

اطلاعات

اطلاعات

اقتصادی
Economic News

عصر

جهان اقتصاد

نیفت

اطلاعات اقتصادی

دخالت افراد فاقد صلاحیت در ساخت وسازها باید متوقف شود

دخالت افراد فاقد صلاحیت در ساخت وسازها، باعث اتلاف منابع ملی شده است. مهندس منوچهر شببانی اصل، دبیر انجمن مهندسی زلزله ایران، در گفت و گو با خبرنگار ما افزود: هنوز تعریف مشخصی برای انبوه سازی در کشور وجود ندارد و تعاریفی که تاکنون از انبوه سازی شده یا کلی است یا بر مبنای تعداد اندک واحدها با ظرفیت ۵ الی ۱۰ واحد شکل گرفته است در صورتی که تعریفی علمی و ضابطه مند از انبوه سازی بدست دهیم راه رسیدن به انبوه سازی مطلوب را تبیین کرده ایم.

شببانی اصل خاطر نشان ساخت: برای بدست آوردن تعریفی از انبوه سازی باید ابعاد کمی و کیفی آن را در نظر بگیریم. در بعد کمی بطور طبیعی نمی توان گفت ۵ یا ۲۰ واحد یک فرایند خاص تولید ساختمان است چرا که تا همین اواخر که اجرای ساختمان توسط افراد متخصص و ذیصلاح اجباری نشده بود هر کس به صرف داشتن پول یا زمین می توانست بسازد بنابراین نمی توان ساخت وساز واحدهای کم طبقه و کم واحد را در چار چوب یک حالت روش مند قرار داد و آنرا انبوه سازی نامید. افزون بر این، اگر از نظر کیفی به قضیه نگاه شود تنها مجموعه هایی مانند اکیاتان چه از نظر کمی و چه کیفی در چار چوب انبوه سازی می گنجد. بر این اساس باید به سمتی گام برداریم که انبوه سازی به شکل شهرک سازی یا نزدیک به آن انجام شود.

وی با اشاره به اینکه در انبوه سازی نباید تنها به رشد آن توجه شود بلکه کیفیت نیز باید مورد توجه قرار گیرد خاطر نشان ساخت: در بخش کیفی هم باید اولاً اصول فنی و ضوابط لازم الاجرای مهندسی در احداث ساختمان های انبوه مورد توجه قرار بگیرد، ثانیاً تأثیر اجتماعی و اقتصادی انبوه سازی در منطقه و حتی سطح کشور و پیامدهای آن و چگونگی تعامل اجتماعی و اقتصادی انبوه سازی و واحدهای تولید شده با جامعه نیز مدنظر واقع شود و در کنار همه این موارد ضروری است انبوه سازی با فناوری های روز و پیشرفته و توسط متخصصان انجام گیرد.

به گفته عضو هیأت مدیره انجمن مهندسان راه و ساختمان ایران، نباید در انبوه سازی از صنعتی سازی

و تولید ساختمان بر مبنای فناوری های نوین غافل بشویم، چرا که اگر بخواهیم انبوه سازی را با همان روش های سنتی و قدیمی اجرا کنیم این نه برای انبوه سازی بازده اقتصادی دارد، نه برای بهره بردار و بطور کلی با روش های قدیمی چرخه صحیح فنی در ساخت وساز بدست نمی آید.

وی ادامه داد ساخت وساز در حد یک پلاک یا ساختمان کار مهندسی نیست زیرا در کار مهندسی اصول فنی فراوانی دخیل است. بر همین اساس در حال حاضر عمر مفید ساختمان در کشور ما ۳۰ الی ۴۰ سال است و اگر ۵ سال ارتقا پیدا کند باعث شادمانی می شود در حالی که در کشورهای توسعه یافته این میزان بالای ۱۰۰ سال است. بدیهی است فردی که فاقد اطلاعات است حتی اگر به انبوه سازی علاقه مند هم باشد در پروژه های انبوه سازی بهره دهی مناسب نخواهد داشت و در واقع دخالت افراد فاقد صلاحیت در بخش های مهندسی و مدیریت پروژه باید حذف شود ولی می شود ترتیباتی داد که این افراد با سرمایه گذاری در امر انبوه سازی سهیم باشند.

همشهری ۸۴/۸/۱

تأسیس دادسرای ویژه رسیدگی به تخلفات ساختمانی ضروری است

عضو هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران گفت: به منظور کاهش تخلفات ناشی از ساخت وساز و شناسایی مقصر واقعی این گونه تخلفات، تأسیس دادسرای ویژه رسیدگی به تخلفات ساختمانی ضروری است.

مهندس فریبرز خواجه برج سفیدی با اشاره به ارجاع پرونده تخلفات ساختمانی به شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ها، افزود: این تخلفات از طرف مالک، شهرداری، سازمان های نظام مهندسی یا مهندس ناظر گزارش می شود. وی خاطر نشان کرد: در رسیدگی به این پرونده ها اگر مهندس ناظر متخلف باشد، طبق قانون و بسته به نوع تخلف به یکی از بندهای پیش بینی شده در قانون محکوم می شود و اگر تخلفی از سوی او صورت نگرفته باشد، مهندس مربوط تیرنه شده و دیگر علتی برای ادامه بررسی وجود نخواهد داشت و پرونده مختومه می شود.

همشهری ۸۴/۶/۲۳

در پی اعلام نارضایتی برخی اعضا محترم سازمان از استفاده نادرست و منفی از "مهندس" در تعدادی سریال‌های تلویزیونی، ریاست محترم سازمان طی نامه‌ای به ریاست محترم صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، خواهان رسیدگی به موضوع و حفظ شأن و منزلت متخصصان و مهندسان کشور در برنامه‌ها و سریال‌های تلویزیونی و رادیویی شدند که عین نامه جهت اطلاع اعضا محترم چاپ می‌شود.

ریاست محترم صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

با عرض سلام و احترام؛ نظر عالی را به موارد زیر که در طی هفته‌های جاری به کرات توسط مهندسان عضو این سازمان، به سازمان انعکاس یافته است، جلب می‌نماید:

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک دانشگاه عمومی نقش و مسؤلیت مهمی در فرهنگ‌سازی و ارتقاء فرهنگ عمومی و به تبع آن حفظ شأن و جایگاه تخصص‌های مختلف دارد. گرچه هیچ فرد حرفه‌مند و متخصصی ادعا ندارد که حرفه و تخصص وی عاری از عیب و نقص و احیاناً افراد هنجارشکن است و مهندسی نیز از این مقوله جدا نیست، لکن دادن عناوین مهندسی به شخصیت‌های منفی در سریال‌ها و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی یا قراردادن اقدامات مجرمانه و مغایر قانون و اصول و نظم جامعه در شخصیت‌هایی که به عنوان مهندس معرفی می‌شوند، نتایج بسیار نامناسب در شکستن حرمت متخصصان مملکت و خدشه‌دار نمودن اعتماد و اعتبار عمومی به این افراد دارد. در شرایطی که کشور ما نیازمند ارتقاء آگاهی عمومی در خصوص مهندسی ساختمان، افزایش کیفیت ساختمان‌ها و مقابله با خطرات زلزله است، پخش برنامه‌هایی که در آنها مهندسان به مسخره گرفته می‌شوند یا هر فردی به صورت پیش پا افتاده، مهندس خطاب می‌شود یا متهمان و مجرمان داستان‌های سریال‌ها مهندس نامیده می‌شوند، از جمله برخی از سریال‌های اخیر پخش شده در ماه مبارک رمضان، آسیب‌های غیرقابل جبران به شأن و حیثیت مهندسان وارد می‌نماید و این در شرایطی است که در قبال این شرایط، تقریباً در هیچ برنامه و سریالی به معرفی نقش و تلاش مهندسان در توسعه و عمران و آبادی کشور پرداخته نمی‌شود. بنابراین ابتدا خدمات این رشته معرفی شود، سپس اگر انتقادی نیز باشد، مطرح شود. لذا ضمن اعلام مراتب نارضایتی قاطبه مهندسان عضو این سازمان از چنین برنامه‌هایی، مصرانه خواهشمند است ترتیبی معمول فرمایند تا حفظ شأن و منزلت مهندسان کشور و سایر متخصصان به نحو مقتضی در برنامه‌ها و سریال‌های رادیویی و تلویزیونی مدنظر قرار گیرد و به عنوان یکی از ملاک‌های اصلی پذیرش و پخش این نوع برنامه‌ها قرار گیرد.

ضمناً ترتیبی اتخاذ فرمایند تا ضمن ارائه برنامه‌های مداوم نسبت به معرفی فعالیت‌های مهندسی بویژه بخش ساخت و ساز به عامه مردم و اعتلای فرهنگ شناخت مهندسی در جامعه اقدام نمایند. این سازمان در این خصوص آمادگی همکاری‌های لازم را اعلام می‌دارد.

دکتر حمید بهبهانی

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند اولین همایش ملی بحران زلزله در شهرهای دارای بافت تاریخی در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه مورخ ۹ و ۱۰ اسفند سال ۸۴ در یزد برگزار می‌گردد.

مسئله زلزله‌خیز بودن اکثر مناطق کشور و تهدیدات متوجه شهرها بخصوص کلان شهرها و فرسودگی اکثر بناهای موجود در آنها از یک‌سو و نیاز حال و آینده به مسکن و افزایش روزافزون آنها با توجه به آمارهای موجود از سوی دیگر ضرورت هدایت سرمایه‌گذاری و حفظ سرمایه ملی و تضمین امنیت اجتماعی و توجه عمومی به ارتقاء ایمنی و محیط سالم در بافت را ایجاب می‌نماید. بافتی که به دلیل فرسودگی کالبدی و فقدان استانداردهای ایمنی و استحکام و خدمات و زیرساخت‌های شهری علیرغم برخورداری از ارزش‌های هویتی از منزلت مکانی و سکونتی پایینی برخوردار است و تمامی این مباحث ضرورت توجه و دخالت در سازمندی بافت را می‌طلبد.

بنابراین با توجه به فرصت ایجاد شده جهت ارائه نقطه‌نظرات سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان خواهشمند است عنایت فرموده نسبت به اعلام تجربیات و نقطه‌نظرات ترجیحاً به صورت مقاله به دبیرخانه همایش به آدرس دانشگاه یزد اقدام فرمایید.

عباس دره زرشکی

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد

اطلاعیه مهم مالیاتی

قابل توجه اعضا محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

۱- براساس ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن مهندسان محترم مکلفند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت مهندسی خود را در یک سال مالیاتی طبق نمونه‌ای که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌گردد تنظیم و تا آخر تیر ماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل سکونت خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم پرداخت نمایند.

۲- به موجب ماده ۱۰۱ قانون یاد شده در آمد سالانه مشمول مالیات مهندسان که اظهارنامه مالیاتی خود را طبق مقررات مربوط در موعد مقرر تسلیم نمایند تا میزان معافیت موضوع ماده ۸۴ (در سال ۱۳۸۴ مبلغ ۲۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال) از پرداخت مالیات معاف و مازاد آن به نرخ‌های مذکور در ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم مشمول مالیات خواهد بود. شرط، تسلیم اظهارنامه برای استفاده از معافیت فوق می‌باشد. به عبارت دیگر در صورت تسلیم اظهارنامه در سررسید مقرر موجب بخشودگی به مبلغ ۲۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال خواهد بود.

۳- به موجب بند «ب» ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم مهندسان مکلف به ثبت فعالیت‌های شغلی خود در دفاتر درآمد و هزینه می‌باشند. لازم به ذکر است مهندسان محترم قبل از آغاز سال جدید می‌باید دفتر درآمد و هزینه را تهیه و به اداره امور مالیاتی ذیربط جهت ثبت و امضا ارائه نمایند و از ابتدای سال بعد کلیه فعالیت‌های خود را اعم از هزینه‌ها و دریافت‌های مربوط را به تاریخ روز در آن ثبت و تحریر فرمایند. عدم نگهداری دفتر درآمد و هزینه و عدم تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان براساس ماده ۱۹۳ قانون مالیات‌های مستقیم مشمول ۴۰٪ جریمه می‌باشد و در صورت رد دفتر مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد ۱۰٪ مالیات مربوط خواهد بود.

۴- مشاور مالیاتی هر هفته روزهای دوشنبه از ساعت ۹ الی ۱۵ در دفتر سازمان آماده پاسخگویی به سوالات مالیاتی اعضا محترم می‌باشد.

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

مثلث یک تفاهم نامه جدید

و

آماده باش مهندسان برق!

محمد رحیم خانی
هیأت رئیسه گروه تخصصی برق

جستارگشایی: اکنون که با سپری شدن بیش از ده سال از زمان تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و پشت سر نهادن بسیاری از موانع و مشکلات پیش روی، مقدمات برای اهداف قانون فراهم آمده و شیوه اجرای بناها منطبق با مقررات ملی ساختمان و اصول مهندسی فراروی ما می باشد، تلاش و کوشش، جدیت و ممارست، مدیریت و مسؤلیت پذیری و پیگیری همه جانبه سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان های کشور در اجرای مفاد آن است که می تواند ساخت و سازها را در مسیر صحیح قرار داده و آب رفته را به جوی باز آورد. باید گامی در جهت حفظ منافع کلی و ایمنی جان مردم برداشت و افقی روشن را فراروی آنان قرار داد، اگرچه کاری است بس دشوار و ناهمواری ها در راه اما ابزار کار فراهم است، پایمردی می طلبد. زمان آن فرا رسیده که اختیارات کارهای ساختمانی به صاحبان و مسؤلان فنی آن سپرده شود. اختیارات قانونی گاه گرفتنی است و باید در این راه تلاش بسیار نمود.

مطالب فوق از مقاله ای چاپ شده در نشریه شمس (شماره ۹ و ۱۰) به قلم رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان (شورای مرکزی) تحت عنوان "ساختمان سرمایه ملی و ضرورت مقررات ساختمانی" نقل شده است.

نظرات راهبردی نویسنده محترم با نگاهی فرارشته ای و شامل همه رشته های هفت گانه سازمان می باشد ولی این شانس و فرصت خوب برای مهندسان برق فراهم آمده است که بطور مضاعف از نظریات و حمایت های ایشان بهره مند شوند. از جمله گام بسیار بلند و حساس که از ۷ سال قبل از سوی ایشان و با حمایت از؛ هیأت رئیسه گروه تخصصی برق، مجدداً پیگیری شده است. انعقاد تفاهم نامه ای قابل اجرا از ۸۴/۳/۱ می باشد که در ۶ ماده و یک تبصره به تصویب وزارت نیرو، وزارت مسکن و شهرسازی و نظام مهندسی ساختمان کشور رسیده است و این مثلث تفاهم نامه که قطعاً به اطلاع مهندسان برق شاغل در ساخت و ساز خواهد رسید با شیوه نامه ای که به زودی تنظیم خواهد شد، همکاران رشته تأسیسات برق را موظف می کند که با احساس مسؤلیت بیشتر تلاش کنند تا نسبت به اجرای روح تفاهم نامه موفق گردند که همانا اجرای مبحث سیزدهم از مقررات ملی ساختمان می باشد.

تفاهم نامه بسیار پربار است و نکات بسیار ارزنده و فراموش شده را یادآور است. در این مقاله به یکی از بارزترین نکته ها اشاره شده که جلوگیری از خطرات برق گرفتگی و بروز حریق های خسارت بار می باشد.

قبل از ورود به مقوله حفاظت و ایمنی از این انرژی حیاتی ناچاراً گزیده مختصری از ماده ۴ و ۶ تفاهم نامه نقل

می شود؛

● شرکت توانیر و شرکت های زیرمجموعه آن برق مشترکین را که رعایت اصول ایمنی را ننموده باشند و تأییدیه

مهندس برق ذیصلاح را ارائه ننمایند وصل نمی کند.

● مسوولیت وزارت نیرو و شرکت های برق منطقه ای تا کنکور نصب شده و مسوولیت وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی ساختمان از خروجی کنکور به بعد می باشد!

با عنایت به مطالب فوق، بحث ویژه مقاله به تأسیسات برقی پرداخته و قصد ورود به مباحث توزیع نیروی برق را نداشته تا روشن شود. محل ختم توزیع برق و شروع تأسیسات برقی کجاست؟

از دیدگاه حقوقی جواب این سؤال خیلی ساده است. محل ختم توزیع و شروع تأسیسات کنکور برق است و در مواردی که پست ترانسفورماتور فشار متوسط در بین باشد، این محل تابلوی اصلی ساختمان می باشد.

سؤال: واقعاً می توان بین توزیع نیرو و، تأسیسات برق مرزی را مشخص کرد؟

مرزبندی های ذکر شده از نظر مشخص کردن حوزه های مسوولیت مفید هستند اما از نظر فیزیکی مفهومی ندارند، چون تأسیسات ادامه طبیعی سیستم های توزیع برق می باشد و همه مشخصات توزیع به هر حال بر تأسیسات نیز حاکمند و همه اتفاقاتی که در تأسیسات حادث می شود واکنشی را در سیستم توزیع پدید می آورد یعنی، به لحاظ فیزیکی مرزی بین توزیع و تأسیسات برق وجود ندارد.

تأسیسات بدون شک تابع توزیع است و فقط می تواند در محدوده اندکی از قلمرو خود مؤثر باشد و سرآغاز استانداردهای ذریع این چنین است. در سال ۱۹۶۹ میلادی مسوولیت تهیه آیین نامه تأسیسات الکتریکی ساختمان ها برعهده کمیته فنی شماره ۶۴ از کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC TC ۶۴) واگذار گردید که یکی از کارهای مهم این کمیته نظم دادن به سیستم موجود برق در آن زمان بود که برای اولین بار در سال ۱۹۷۷ منتشر شد.

از آن تاریخ به بعد معرفی سیستم های برقی به روش IEC چنان توسعه یافت و مورد استفاده کلیه دست اندرکاران برق قرار گرفت که منجر به ظهور سیستم های توزیع و تأسیسات قانون مند گردید.

لازم به ذکر است که استفاده از سیستم به ظاهر ساده و بدون اتصال زمینی تنها حسنی که دارد این است که در صورت سالم بودن عایق بندی، تماس مستقیم با هر یک از هادی های فلز انسان را دچار برق گرفتگی نمی کند! زیرا مسیری که شامل بخشی از بدن انسان باشد برای بسته شدن مدار وجود ندارد. اما اگر یکی از فازها به زمین متصل شود تماس انسان با یکی از دو فاز دیگر مانند حالت قبلی بی خطر نبوده، بسیار هم خطرناک است. از طرفی دیگر وصل یکی از فازها به زمین سبب می شود که در عایق بندی سیستم تنش ولتاژ بین نقطه خنثی و زمین و فازهای سالم و زمین بوجود آید که در درازمدت سبب از بین رفتن عایق بندی می شود و همچنین ممکن است سبب بروز جرقه شود، بویژه اگر بین خازن های سیستم و بقیه اجزای راکتیو آن رزونانس (تشدید) ایجاد شود، بر اثر جرقه آن، آتش سوزی خواهد شد.

در حال حاضر متأسفانه در ساختمان های موجود در ابرشهر تهران (یا کشور - شهر تهران) به علت عدم نظارت مهندسان برق در اجرا، مقررات مبحث سیزدهم رعایت نمی شود. لذا باتوجه به متن تفاهم نامه یاد شده با اجباری شدن نظارت بر تأسیسات برقی از این انرژی حیاتی بدون ایجاد آتش سوزی و یا برق گرفتگی بهره مند خواهیم شد و باز براساس مفاد تفاهم نامه و باز آموزی و آموزش های حرفه ای ضروری، پیش بینی شده است که خود عامل ارتقاء دانش مهندسان خواهد بود.

مسئلاً همکاران محترم شاغل در تأسیسات برقی ساختمان با مقررات مندرج در مبحث سیزدهم آشنایی کافی دارند و از بابت اهمیت حیات انسان ها و جلوگیری از رخداد هرگونه آتش سوزی که گاهی منجر به خسارات مالی جبران ناپذیر می شود، در اینجا مختصراً روش های جلوگیری از خطرات برق را متذکر می شویم. مشروح سیستم های حفاظتی متداول در مقالات بعدی به آگاهی خواهد رسید.

● خطرات برق گرفتگی در بدن انسان و روش جلوگیری آن

زندگی بشر امروزی بدون استفاده از انرژی الکتریکی غیرممکن است. تولید انرژی الکتریکی و تبدیل آن به سایر انرژی ها به سادگی امکان پذیر است، اما روش بهره برداری درست از آن همیشه و در همه جا با مشکلاتی

مواجهه بوده است. اهم این مشکلات، برق‌گرفتگی و خطرات ناشی از آن می‌باشد که سبب از دست رفتن جان انسان‌ها و سایر موجودات زنده می‌گردد. علاوه بر آن با اتصال کوتاهی که در مسیر جریان رخ می‌دهد باعث قطع شدن شبکه و سوختن لوازم الکتریکی و آتش‌سوزی می‌شود.

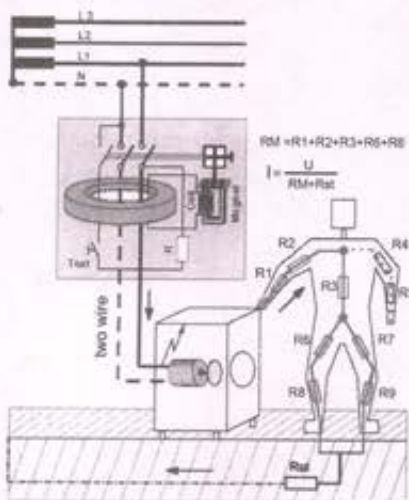
اقتصادی بودن تولید انرژی الکتریکی و مناسب بودن آن برای حفظ محیط زیست استفاده از این انرژی را همواره پایدار خواهد کرد ولی اثر خطرات بر روی بدن موجودات زنده هرگز تغییر نخواهد کرد.

اعتماد به سیم‌کشی و کابل‌کشی و استفاده از هرگونه ماشین‌آلات بویژه پمپ‌ها، روشنایی پارک‌ها، استخرها، پایه چراغ‌های معابر عمومی، مدارس، باشگاه‌های ورزشی و بیمارستان‌ها و کلیه لوازم برقی و فلزی به خصوص کولرهای آبی در منازل و کارخانجات به معنای اعتماد به طریقه درست ساخت و نصب و استفاده از این انرژی در ولتاژهای پایین می‌باشد.

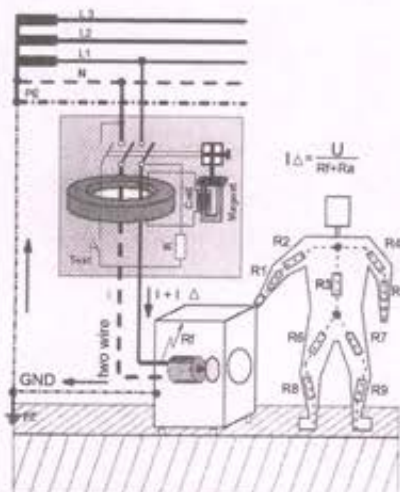
حصول به این اعتماد برای حفظ جان انسان‌ها و حیوانات اهلی و جلوگیری از خطرات آتش‌سوزی و انفجارهای عظیم در معادن، انبارهای بزرگ و بویژه پالایشگاه‌های نفت و گاز و غیره بسیار مهم و با ارزش می‌باشد. با افزایش مصرف انرژی الکتریکی و توسعه صنعت در همه کشورهای جهان امکان چند برابر شدن خطرات آن خواهد بود. اقتصاد یک جامعه بستگی به صنعت آن جامعه دارد، صنعت آن جامعه نیز بستگی به توان تولید و مصرف دقیق انرژی الکتریکی آن جامعه دارد. تحقیقات و بررسی‌ها و مطالعات آمار پزشکی قانونی در ایران و سایر کشورهای جهان ثابت می‌کند که ۵۰ درصد خطرات برق‌گرفتگی منجر به فوت در اثر تماس مستقیم یا سیم حامل برق در حمام، استخر، زیرزمین، پارک‌ها و یا جاهای مرطوب بوده که جریان برق مستقیماً از بدن انسان به زمین برقرار شده است و بقیه نیز در اثر فرسودگی کابل‌ها و یا عایق نبودن درست لوازم صنعتی و خانگی و دستگاه‌های برقی و یا سیم‌کشی غلط و غیراستاندارد و یا استفاده از لوله‌های فلزی و سیم افشان اتفاق افتاده است.

سیستم توزیع انرژی برق که ارت آن در کلیه نقاط شبکه به خصوص در فضاهای مرطوب چندین مرتبه به سیستم حفاظتی زمین متصل گردیده است این اعتماد را به دست می‌دهد که ولتاژهای ایجاد شده در شبکه و بویژه در کلیه قطعات فلزی در صنایع و ساختمان و برق‌گیرها طبق قوانین و استانداردهای بین‌المللی ناچیز و بی‌خطر می‌باشد.

از آنجایی‌که آتش‌سوزی یکی از خطرات بزرگ برق است باید چاره‌ای اندیشیده شود و از سیستم‌های حفاظتی مطمئن استفاده گردد. مثلاً در شکل (۱) ماشین رخت‌شویی فقط با سیم فاز و نول به برق شهر وصل شده است. چنانچه در اثر فرسودگی ایزولاسیون الکتروموتور و یا قسمت‌های دیگر نواقصی رخ دهد و انسانی با آن تماس یابد امکان برق‌گرفتگی وجود خواهد داشت. در شکل (۲) بخاطر وجود ارت هیچ‌گونه جریانی از بدن انسان عبور نخواهد کرد و هرگونه جریان نشستی به زمین توسط رله حفاظتی سبب قطع جریان برق خواهد شد. شرح کامل سیستم‌های حفاظتی بار عایت مقررات ملی ساختمان و روش‌های استاندارد در مقالات بعدی نویسنده خواهد آمد.

(شکل ۲)

(شکل ۱)

مباحث ویژه و کاربردی مهندسی سواحل مکانیک خاک

تألیف: مهندس پرویز پارسیراد

ناشر: مؤلف

نوبت چاپ: اول

بها: ۷۰/۰۰۰ ریال

فهرست مطالب:

فصل ۱- تیر خمشی روی بستر الاستیک (فنر)

فصل ۲- پی سازی عمیق

فصل ۳- شمع بر روی زمین صخره‌ای

فصل ۴- مبحث نشست

فصل ۵- سپرها

فصل ۶- مباحث ویژه مکانیک خاک

فصل ۷- روش‌های ویژه در پی‌سازی - بهسازی زمین

فصل ۸- حوض خشک

صفحات پای ستون (کف ستون‌ها) طرح، محاسبه، اجرا

تألیف: پروفسور ولفرام کلوزه

ترجمه: مهندس پرویز پارسیراد

تهیه و آماده‌سازی: مؤسسه خدمات

فرهنگی فدک

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۳۰۰ نسخه

بها: ۱۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب:

طرح و محاسبه پای ستون‌ها

پیچ‌های استاندارد شده (Bdt)

صفحات پای ستون‌ها

مقایسه استانداردهای اولیه

کنترل‌های ایمنی باربری برای میله‌های تک‌عضوی طبق روش میله

جایگزین

صفحات با تکیه‌گاه سه طرفه

جدول‌های طراحی مقاطع مستطیل بتن مسلح

جدول‌های صفحات با تکیه‌گاه سه و چهار طرفه

روش نوین محاسبات و مبنای طراحی تأسیسات

تألیف: مهندس فرزاد منصوری یزدی
ناشر: مؤلف
نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

فهرست مطالب:
فصل اول - آبرسانی
فصل دوم - فاضلاب

مجموعه سه درس عمران ۱

تألیف: مهندس امید امیربدری
ناشر: اسرا
نوبت چاپ: دوم
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
بها: ۳۶۰۰۰ ریال

فهرست مطالب:
استاتیک
مقاومت مصالح
تحلیل سازه‌ها

اتوکد ۲۰۰۶ بدون نیاز به مهارت پیشین

تألیف: دیوید فری
مترجم: آزاده کفاش
ناشر: صانعی
نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه
بها: ۳۲۰۰۰ ریال

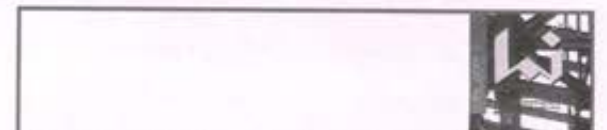
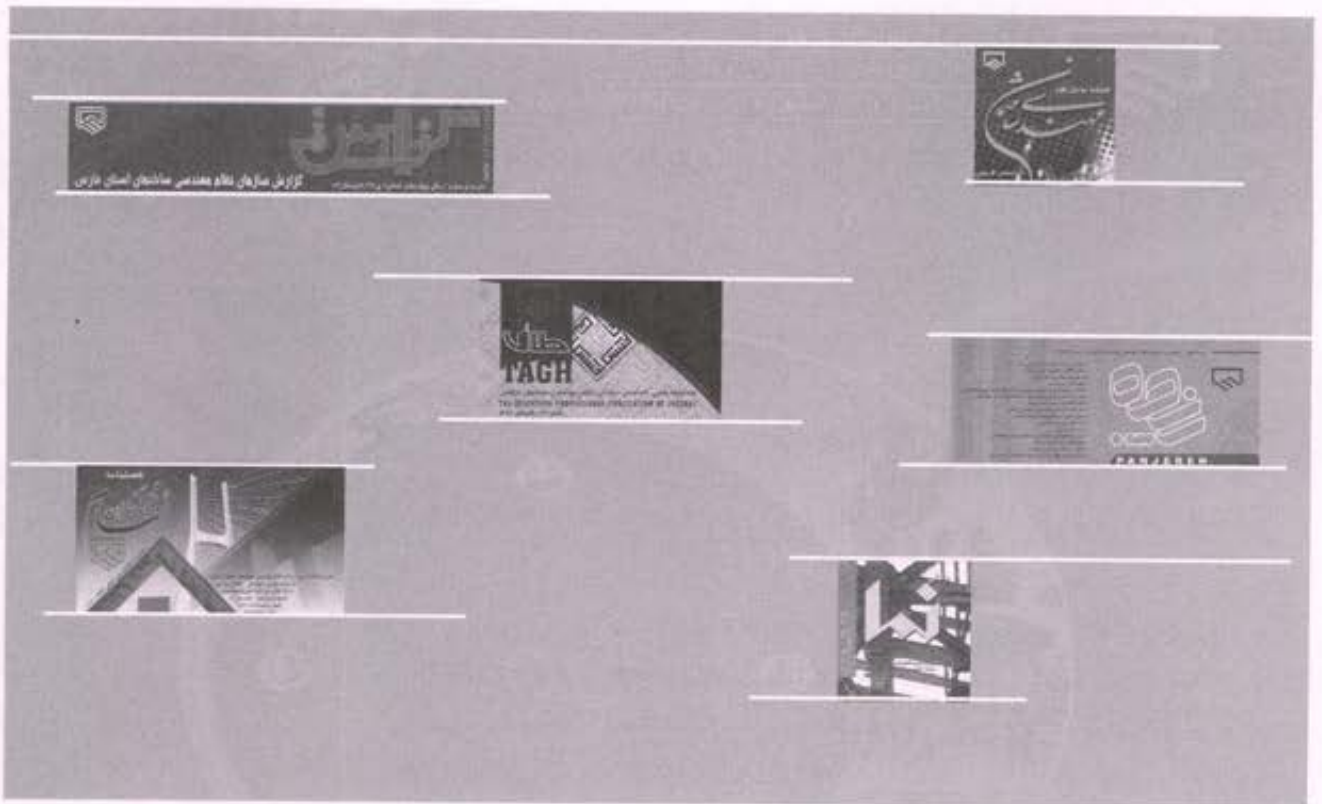
فهرست مطالب:
آشنایی با اتوکد
دستورات ابتدایی
آماده کردن محیط نقشه‌کشی
روش‌های ترسیم نقشه
استفاده از لایه‌ها برای سازماندهی طراحی
گروه‌بندی اشیا و تشکیل بلوک‌ها

نشریه‌های رسیده

- ۱۸- شهرداری‌ها، شماره ۷۲/ اردیبهشت ۸۴/ صاحب امتیاز؛ وزارت کشور، سازمان شهرداری‌ها
- ۱۹- صنعت تأسیسات، شماره ۶۹/ مهر ۸۴/ صاحب امتیاز؛ مهندس سید مجتبی طباطبایی
- ۲۰- صنعت ساختمان داریس، شماره ۳۵/ شهریور ۸۴/ صاحب امتیاز؛ محمدرضا بامادیان
- ۲۱- طاق، شماره ۲۲/ تابستان ۱۳۸۴/ صاحب امتیاز، سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خراسان
- ۲۲- فولاد، شماره ۱۲۸/ آبان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان
- ۲۳- فصلنامه، شماره ۱۲/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قزوین
- ۲۴- فصلنامه فناوری حمل و نقل، شماره ۴/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ وزارت راه و ترابری
- ۲۵- کار آفرینان، شماره ۵/ شهریور ۸۴/ صاحب امتیاز؛ شجاع‌الدین امامی رنوف
- ۲۶- کارشناس، شماره ۵۵/ مهر و آبان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری
- ۲۷- گزارش، شماره ۴۵/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس
- ۲۸- گسترش، شماره ۲/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سید حسن آزرمی
- ۲۹- نامه مکانیک شریف، شماره ۲۵/ پاییز ۸۴/ صاحب امتیاز؛ دانشگاه صنعتی شریف- دانشکده مهندسی مکانیک
- ۳۰- نقشه‌برداری، شماره ۷۲/ مهر ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان نقشه‌برداری کشور
- ۳۱- نمایه، شماره ۱۶۹-۱۶۸/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور
- ۳۲- مسکن و انقلاب، شماره ۱۰۹/ بهار ۸۴/ صاحب امتیاز؛ بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- ۳۳- یادمان، شماره ۳۷/ مهر و آبان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ شرکت یادمان سازه
- ۱- آبادی، شماره ۴۵/ سال چهاردهم/ صاحب امتیاز؛ معاونت شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی
- ۲- آبادگران همدان، شماره ۴/ خرداد ۸۴/ صاحب امتیاز؛ انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی استان همدان
- ۳- آباد بوم، شماره ۲۹/ مهر ۸۴/ صاحب امتیاز؛ کانون مهندسان ساختمان شهرستان کرج
- ۴- انجمن بتن، شماره ۱۸/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ انجمن بتن ایران
- ۵- انبوه سازان مسکن، شماره ۱۴/ بهار ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان ملی زمین و مسکن
- ۶- اتاق بازرگانی، شماره ۸/ آبان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ اتاق بازرگانی و صنایع و معادن
- ۷- پیام پیارک، شماره ۹/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ وزارت راه و ترابری- معاونت آموزش تحقیقات و فناوری
- ۸- پنجره، تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قم
- ۹- پیام آبادگران اصفهان، شماره ۳۲ و ۳۳/ بهار و تابستان ۱۳۸۴/ صاحب امتیاز؛ انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی استان اصفهان
- ۱۰- پژوهشنامه، شماره ۲/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ پژوهشکده حمل و نقل
- ۱۱- خبرنامه، شماره ۱۵/ تابستان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ کانون مهندسان بابل
- ۱۲- خبرنامه انجمن، شماره ۳۹-۳۸/ صاحب امتیاز؛ انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی خراسان رضوی
- ۱۳- دانش نما، ۱۲۷ و ۱۲۶/ مرداد و شهریور ۸۴/ صاحب امتیاز؛ سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اصفهان
- ۱۴- رایانه و معماری و ساختمان، شماره ۷/ پاییز ۸۴/ صاحب امتیاز؛ مهندس احمد زهادی
- ۱۵- ساختمان و کامپیوتر، شماره ۹/ مهر و آبان ۸۴/ صاحب امتیاز؛ مهندس حمیدرضا فریدونی
- ۱۶- شمس، شماره ۸ و ۹/ بهار و تابستان ۸۳/ صاحب امتیاز؛ شورای مرکزی
- ۱۷- شهر و ساختمان، شماره ۱۳ و ۱۴/ تیر و مرداد ۸۴/ صاحب امتیاز؛ مهندس علیرضا سرحدی

پیام و نشریات سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها

دانش نما / شماره ۱۲۶-۱۲۵ / مرداد و شهریور ۱۳۸۴ / استان اصفهان

نوید بازنگری در روابط وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی ساختمان
گزینش جناب آقای مهندس سعیدی‌کیا به عنوان وزیر جدید مسکن و شهرسازی، آن هم با بالاترین رأی در جمع
اعضاء کابینه جناب آقای دکتر احمدی نژاد، در جوامع تخصصی و حرفه‌ای به دلایل زیر بسیار مثبت ارزیابی گردیده
و امیدواری‌های فراوانی را ایجاد نموده است: اول اینکه آقای مهندس سعیدی‌کیا در چند کابینه گذشته حضور داشته
و از تجربه مدیریتی فراوان در مقیاس کلان برخوردار می‌باشند. دوم اینکه ایشان تا قبل از تصدی وزارت مسکن
و شهرسازی به مدت چهار سال مسؤلیت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی را به عنوان یکی از مجموعه‌های مرتبط با
وزارت مسکن و شهرسازی برعهده داشته‌اند و لذا تا حدود بسیار زیادی با وظایف، مأموریت‌ها و ساختار کلی وزارت
مسکن و شهرسازی آشنا می‌باشند؛ و از همه مهمتر اینکه آقای مهندس سعیدی‌کیا از حدود یک سال قبل ریاست
سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران را به عنوان پر جمعیت‌ترین نظام مهندسی کشور بر عهده داشته و به
دلیل حضور در جمع اعضای شورای مرکزی سازمان (در دوره سوم)، کاملاً از وضعیت سازمان نظام مهندسی ساختمان
کشور مطلع هستند.

یکی از خواسته‌های اساسی جامعه مهندسی کشور از جناب آقای مهندس سعیدی‌کیا، ارائه تعریفی جدی و تنظیم رابطه‌ای کاملاً منطقی بین وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی کشور می‌باشد. از بعد از تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در سال ۱۳۷۴، پیوسته این "رابطه" مورد اعتراض اعضاء سازمان نظام مهندسی کشور بوده است. عده زیادی از اعضاء سازمان معتقدند که رابطه یک طرفه و تا حدود سلطه‌آمیزی که در قانون تعریف شده، جایگاه سازمان نظام مهندسی کشور را در حد یکی از زیرمجموعه‌های وزارت مسکن و شهرسازی تقلیل داده و این سازمان از جایگاه واقعی خود به عنوان یک تشکل صنفی دارای استقلال دور مانده است. با عنایت به مراتب فوق، از جناب آقای مهندس سعیدی‌کیا درخواست داریم موضوع بازنگری در روابط سازمان نظام مهندسی ساختمان و وزارت مسکن و شهرسازی را به صورت جدی در دستور برنامه‌های وزارتی خود قرار داده و با اتخاذ تمهیدات لازم، این رابطه و تعامل را به سمت و سویی منطقی‌تر و اصولی‌تر هدایت نمایند. بدون تردید یک سازمان نظام مهندسی مستقل، توانا و مورد حمایت اعضاء می‌تواند به عنوان یک بازوی فنی بسیار قوی، وزارت مسکن و شهرسازی را در انجام مأموریت‌های محوله یاری نماید.

نظام آبادگران / شماره ۱۲ / تابستان ۱۳۸۴ / استان اردبیل

خداوند را سپاسگزاریم که توفیق انتشار مجدد فصلنامه را برای ما ارزانی داشت. اینک که نشریه فوق را پیش روی خود دارید مراتب حاصل زحمات همکاران گرامی در نشریه می‌باشد. اگرچه وقفه کوتاهی در امر انتشار نشریه به دلایل مختلف پدید آمد لکن انتشار ویژه‌نامه از اولویت‌های آتی کمیته انتشارات می‌باشد که اولین شماره آن تحت عنوان خبرنامه منتشر و جهت اطلاع عموم اعضاء توزیع گردید. از آنجایی که نشریه یکی از وسایل مهم اطلاع‌رسانی برای اعضاء می‌باشد و یکی از اهداف مهم انتشار نشریه نظام آبادگران به عنوان یک وسیله ارتباط جمعی مکتوب، آگاه‌سازی اعضاء از وجود اخبار و اطلاعات سازمان نظام مهندسی، بخشنامه‌ها، مصوبات هیأت مدیره و دیگر ضوابط و مقررات موردنیاز اعضاء است لذا انتشار فصلنامه به علت وجود فاصله زمانی سه ماهه، دست‌اندرکاران نشریه را از جهت اطلاع‌رسانی به موقع اعضاء به دور می‌داشت به همین جهت کمیته انتشارات برای دستیابی به اهداف و در راستای سیاست‌گذاری‌های خود علاوه بر نشر فصلنامه، تصمیم به انتشار خبرنامه به صورت ویژه‌نامه نیز دارد.

طاق / شماره ۲۲ / تابستان ۱۳۸۴ / استان خراسان

اندیشه ساخت‌وساز و تدابیر قابل تحسین بازسازی و بهسازی بافت قدیمی شهر به منظور دسترسی آسان و سریع به حریم آستان قدس رضوی و بهره‌مندی از فضیلت زیارت امری ستودنی است. هنوز از آن زمان که زائر مشتاق زیارت از کیلومترها راه و از فاصله زیاد به تدریج خود را در فضای ملکوتی هشتمین بارگاه امامت حس می‌کرد زیاد نگذشته است. خیابان‌های منتهی به چهارگوشه حریم رضوی و ساختمان‌های اطراف، گویای اندیشه اسلامی و بیانگر روح معنویت در این دیار بود. اگرچه هنوز جلوه‌های زیبایی از فرهنگ اصیل اسلامی به چشم می‌خورد اما متأسفانه به وضوح مشاهده می‌کنیم که همین آثار فرهنگی، بافت فرسوده نامیده می‌شود، واژه‌ای که ضرورت تخریب را تداعی می‌کند و مرمت و بهسازی را از یاد می‌برد. فضاهای شهری و معماری در دومین کلان‌شهر مذهبی جهان، نشانه‌ای از خواسته‌ها و شعور برگرفته از اندیشه متخصصانی است که در ساخت آن نقش دارند. وقتی که دهها اثر تاریخی ماندگار همچون موزه‌ای از تلفیق هنرهای

منحصربه فرد اسلامی، سیمای شهر مشهد را مزین کرده است جای شک و تردید است که چرا اینک در بازسازی اماکن قدیمی و تجدید بناهای جدید، هنوز هویت ملی و اسلامی خود را باز نیافته ایم آنچه امروزه در برخی طرح های اطراف حرم به چشم می خورد، ملغمه ای از سبک های بی نام و نشانی است که زیبایی بصری و تناسب فرهنگی را دچار حیرت کرده است. آشفتگی و سرگردانی اندیشه ها، بی نظمی و بی هویتی ناپایدار، ترکیب نامتجانس ساختار و مصالح، ترکیب آشفته سنگ و شیشه و آهن و فقدان هویت معماری اصیل بینانگر استحاله پیش رونده فرهنگی است که بر پیکره سیمای شهر افتاده است. به راستی طراحان چنین پدیده هایی چه کسانی هستند؟! در تمامی فرهنگ ها بیان مفاهیم پیچیده از طریق الگوهای معماری قابل درک است. آیا برای نسل های آینده قابل تحمل خواهد بود که در دوران حکومت سرافراز اسلامی شاهد ساخت و سازهای بی اصل و ریشه ای باشیم که شبه مدرنیسم هم در قبال آنها به اصالت تاریخی خود می بالد؟! آیا وقت آن نرسیده است که حرم مطهر، قبله گاه عاشقان، مرقد منور هشتمین اختر تابناک امامت را همچون نگینی، در فضایی برگرفته از وجاهت اسلامی، احاطه کنیم؟!

گزارش / شماره ۴۵ / تابستان ۱۳۸۴ / استان فارس

«سازمان نظام مهندسی ساختمان» باتوجه به وظایف قانونی خود می تواند و باید با استفاده از توان کارشناسان موجود در زیرمجموعه های خود وزیر محترم را در زمینه های فنی مرتبط از جمله موارد زیر یاری رساند: اجرای مقررات ملی و کنترل ساختمان در تمامی مراحل ساخت و ساز، مقاوم سازی ساختمان ها در برابر زلزله و سایر سوانح طبیعی، انجام طرح های پژوهشی، مطالعاتی و کارشناسی در امور تخصصی مربوط، صدور خدمات فنی و مهندسی، مشاوره در برنامه ریزی و تدوین طرح های خود و کلان مسکن و شهرسازی و بالاخره همکاری و همفکری در تدوین و اصلاح دستور العمل ها و آیین نامه های مرتبط که بعضاً به دلیل عدم انجام هماهنگی های موردنیاز و یک جانبه نگری و مغایرت آشکار با سایر دستور العمل ها و آیین نامه ها، غیرقابل اجرا بوده و مشکلات زیادی را نیز بوجود آورده است. در این رابطه می توان به آیین نامه ماده ۲۳ قانون، مجریان ساختمان، مجریان حقوقی، انبوه سازان و تشکیل دفاتر مهندسی اشاره نمود که با ضوابط سازمان مدیریت و برنامه ریزی در تعیین صلاحیت مشاوران و پیمانکاران همخوانی ندارد و علاوه بر آن انبوه سازان را در تقابل با مجریان ذیصلاح و نه در کنار آنان و به عنوان مکمل یکدیگر قرار داده است. بازنگری در این دستور العمل ها و شیوه نامه های اجرایی و همچنین بازنگری در مفاد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین نامه اجرایی آن می تواند در دستور کار قرار گیرد.

کمیته های کاری شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان در این موارد کارهای کارشناسی فراوانی را انجام داده اند که می تواند برای مسؤولان ذیربط راهگشا باشد. براساس شنیده ها طرحی تحت عنوان «نظام جامع مهندسی کشور» تدوین و در هیأت دولت در دست بررسی است. تا جایی که اطلاع داریم از صاحب نظران حرقه و سازمان های نظام مهندسی در این باره بطور بایسته نظرخواهی نشده است در حالی که در صورت تصویب، ساختار سازمان ها را به کلی دگرگون خواهد نمود. آیا سازمان ها و صاحبان حرقه همچنان در امور مربوط به خود نامحرم هستند؟ و سرنوشت آنها باید در پشت درهای بسته تعیین گردد؟ روش سعی و خطا تا کجا ادامه خواهد داشت؟

مشارکت ضروری است!

هیأت مدیره جدید سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قزوین با نیرویی مضاعف، پراثری و جوان به میدان آمده تا سرنوشت این تشکیلات تخصصی را آنگونه رقم زند که در خور شایستگی های وجودی آن باشد.

اعضاء هیأت مدیره که منتخب اصلی تک تک اعضاء این خانواده بزرگ می باشند، برای تحقق این مهم و در آغاز کار با ارائه برنامه ها و طرح های مختلف نسبت به جلب آرا و نظرات همگان اقدام نمودند تا مصوبات نهایی هیأت، عصاره خواسته ها و نیازهای اصلی اعضا باشد.

قطعاً این مهم همچنان ادامه داشته و خواهد داشت که در همین راستا و برای تحقق اهداف مربوط، حضور و مشارکت همه اعضا در تصمیم گیری ها و ارائه نظرات و پیشنهادهای مطروحه، بسیار ضروری و بعضاً اجتناب ناپذیر می باشد. اکنون که نمایندگان شما در سازمان برآندند که برای هر مصوبه ای خواسته های به حق و منطقی اعضا در نظر گرفته شود، بر اعضاء سازمان در سراسر استان نیز فرض است که با حضور مستمر و مفید خود، به معنای واقعی مشارکت عمومی، جامه تحقق پوشانده و همواره یار و مددکار نمایندگان خود در تحقق اهداف سازمان باشند.

پنجره / تابستان ۱۳۸۴ / استان قم

تصور کنید نه ایران را می شناسید نه قم را. اگر شما را یک باره در قم رها کنند و از شما بخواهند حدس بزنید که در کجای دنیای پهناور هستید، آیا حدس می زنید در قم باشید یا جایی را شبیه شهرهای هند و پاکستان و یا عراق در ذهن تداعی می کنید؟ آیا احساس می کنید در مرکز جهان تشیع و پایتخت فرهنگی جهان اسلام حضور دارید؟ آیا فکر می کنید این همان شهری است که باید الگوی جهان اسلام باشد؟ مسلماً شهری مانند قم باید از همه جهت الگو باشد، زیرا الگو شدن آن هم در یک جهت کار خیلی مهمی نیست و خیلی هم مشکل نخواهد بود، ولی الگو شدن در همه ابعاد فکر و کار می خواهد. فراموش نکنیم که الگو بودن فقط در معروف هایی چون نماز، روزه و ... نیست، بلکه زیباسازی، موزون بودن، میدین و فضاهاى سبز زیبا، خیابان های اصولی طراحی شده، ترافیک روان و ... نیز می تواند برای الگو شدن مدنظر قرار گیرد. راستی چرا شهری که مرکز توجه جهان اسلام و حتی دنیای مدرن امروز است به این حال و روز افتاده است؟ متخصص در این شهر پیدا نمی شود یا کسی به نظرات آنها اهمیت نمی دهد یا شاید ...

معلولیت محدودیت است ، محرومیت نیست .

مجمع آموزشی نیکوکاری زهد کرج
به مناسبت ۱۲ آذر ماه، روز جهانی معلولین

معرفی مقاله های منتشر شده

درباره امور مهندسی در روزنامه ها و مجلات

برگرفته از ماهنامه نمایه

ارگان دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور

هدف از انتشار این مجله آرا و نظرات مختلف مهندسان و متخصصان در زمینه های مختلف مهندسی است. این مجله به منظور آشنایی مهندسان و متخصصان با آخرین دستاوردهای علمی و فنی در زمینه های مختلف مهندسی و همچنین به منظور تبادل نظر و گفتگو بین مهندسان و متخصصان در زمینه های مختلف مهندسی منتشر می شود.

این مجله به منظور آشنایی مهندسان و متخصصان با آخرین دستاوردهای علمی و فنی در زمینه های مختلف مهندسی و همچنین به منظور تبادل نظر و گفتگو بین مهندسان و متخصصان در زمینه های مختلف مهندسی منتشر می شود.

این مجله به منظور آشنایی مهندسان و متخصصان با آخرین دستاوردهای علمی و فنی در زمینه های مختلف مهندسی و همچنین به منظور تبادل نظر و گفتگو بین مهندسان و متخصصان در زمینه های مختلف مهندسی منتشر می شود.

* جوشکاری

لیزر دنیای جوشکاری را متحول می کند / ترجمه و

تألیف کیوان بنی هاشمی، نوآور ۱۰

* برنامه ریزی منطقه ای (هنر طراحی شهر)

طراحی محیط پیرامون شهر / رضا مرتضایی، فرهنگ

و پژوهش، ۱۸۴

* مهندسی

نظام مهندسی یا معضل مهندسی / مهدی وجودی،

شرق ۸۴/۴/۴

* مهندسی برق

نگرشی بر کیفیت کلیدهای مینیاتوری از نظر

استاندارد / حسین عبدالهی، استاندارد ۱۶۵

* مهندسی راه و ساختمان

کیفیت فدای سود بیشتر / پوریا مهدوی، جهان

صنعت، ۸۴/۴/۵

نبود مدیریت واحد شهری، شهرهای جدید را تهدید

می کند / جهان صنعت، ۸۴/۴/۲۰

دعای مرتبط با مهندسی عمران / فرامرز زمانی،

کارشناس ۵۳

* سیمان و صنایع وابسته

بررسی روش های اندازه گیری یون کلرید در بتن های

سخت شده / فاطمه جمعق پور، سیمان ۹۴

عمر مفید احتمالی و طراحی براساس دوام سازه های

بتن مسطح / علی اکبر رمضانیان پور، سیمان ۹۴

* ساختمان و ساختمان سازی

سیستم های کاداستر در کشورهای در حال توسعه /

ترجمه حمید برنج کار، کارشناس ۵۲

۸ میلیون ساختمان بی دوام: تهدید جان شهروندان با

ساختمان های ناامن / فرهاد اسماعیلی، اعتماد

۸۴/۵/۱۹

* مهندسی سازه و ساختمان های زیرزمینی

قالب های خارج از مرکز از مرکز Braced Frame

Eccentric / نویسنده حسن محرری، استاندارد ۱۶۵

بها ۸۰۰۰ ریال

FRP و کاربرد آن در مقاوم سازی سازه های بتنی در

برگردان محمدرضا نیکخواه، تهویه مطبوع ۲۶

برابر زلزله / محمد مسعود علیزاده، کارشناس ۵۳

* شهرسازی

بیابانی به نام شهر جدید! گزارش قدس از وضعیت

پروژه ایجاد شهرهای جدید در کشور / قدس ۸۴/۴/۳۰

غربی ها نهادهای مشترک شهری ایجاد کرده اند

و تجربه ناموفق شهرداری سازی در کشورهای در حال

توسعه / جهان صنعت ۸۴/۴/۱۶

فرهنگ و ضد فرهنگ شهری / بهرام فرید صدیقی،

جهان صنعت ۸۴/۴/۷

پیاده نظام شهری، شهرها برای عابران پیاده هزینه

نمی کند / حیات نو اقتصادی ۸۴/۵/۱۸

خانه های کلنگی، دیوارهای فرهنگی؛ نگاهی

فرهنگی به صنعت شهرسازی و معماری شهری /

جهان صنعت ۸۴/۵/۲۶

ردپای تاریخ در چاله های تهران / ایران ۸۴/۵/۱

شهر تلویزیونی: طرح شهرداری تهران برای نصب

تلویزیون های بزرگ / حیات نو اقتصادی ۸۴/۵/۲۵

میراث رفته بر باد: نگاهی به جایگاه معماری در

شهرهای امروز / اکرم محمدی، خراسان ۸۴/۵/۹

* معماری

آنجا که چون خیال، لغزان است / داود شهیدی، شرق

۸۴/۴/۸

جهان و تلاش برای خلق معماری پایدار / پول ۲ و ۴

۸۴/۴/۵

روزی از روزها [روز ممار] / مانی مهر، شرق ۸۴/۴/۱

بنایی بر اساس تابلو نقاشی / ترجمه مریم یستانیان،

شرق ۸۴/۵/۲۳

* معماری ایرانی

از معماری به فضا: درباره هوشنگ اعتضاد / محمد

شمخانی، ایران ۸۴/۴/۷

ساختمان شماره ۹- آغاز معماری مدرن ایرانی / پول،

۱۱ و ۱۲ و ۱۳ / ۸۴/۴/۱۴

نقطه عزیمتی برای معماری مذهبی ایران: نگاهی به

معماری طرح و توسعه حرم مطهر حضرت معصومه

(س) محمد شمخانی / ایران ۸۴/۴/۱۱

ویژگی های معماری ایران و تأثیر آن در پیدایش

معماری اسلامی / بیژن تلیسانی، اسرار ۸۴/۵/۶

* مصالح ساختمانی

کف های بتنی / ترجمه مزده نصیری نسب، صنعت

تأسیسات ۶۵

بهره وری انرژی، مقاومت و امنیت بیشتر: بتن

عایق بندی شده فناوری جدید صنعت ساختمان /

نوشین دیبانی، پیام آبادگران ۲۱۵ و ۲۱۶

* تأسیسات ساختمانی

الکتروسیسته در تأسیسات به زبان ساده / صنعت

تأسیسات ۶۵

انواع لوله گیرها در تأسیسات / ترجمه و اقتباس مجتبی

طباطبایی، صنعت تأسیسات ۶۵

نکته هایی عملی در مورد تصفیه آب سیستم های

HVAC-R / برگردان مصطفی طباطبایی، تهویه

مطبوع ۲۶

* حرارت، تهویه

استفاده از آبگرمکن برای گرمایش تابشی / برگردان

علی اکبر موسوی، تهویه مطبوع ۲۵

بایدها و نبایدهای شیرهای ترموستاتیک سه راهه،

صنعت تأسیسات ۶۵

برج خنک کننده و بیماری لژیونر / بابک کاربری، تهویه

مطبوع ۲۵

خنک کردن خانه با فن و تهویه / برگردان محمدرضا

رزاقی، تهویه مطبوع ۲۵

تاریخچه تولید همزمان برق، حرارت و برودت /

علیرضا راشدی، رضا رسولی، تهویه مطبوع ۲۶

ساختمان سبز راهی برای سوددهی / برگردان فرزین

قیصری، تهویه مطبوع ۲۶

* تهویه و تهویه مطبوع

تهویه مطبوع بی دردسر! چگونگی بهره برداری،

نگهداری، بهینه سازی و بازسازی تجهیزات تهویه

مطبوع / ترجمه و اقتباس مجتبی طباطبایی، صنعت

تأسیسات ۶۵ و ۶۶

عیب یابی و تنظیم هواسازها / صنعت تأسیسات ۶۶

جلوگیری از نفوذ هوا در ساختمان های کم طبقه /

فهرست مقالات نقد آثار گفتگوها تحلیلها و گزارش های مندرج بر روزنامه ها و نشریات علمی و فرهنگی ایران

بها ۸۰۰ ریال

ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران

با سلام و احترام

اینجانب ... به شماره عضویت ... دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی پایه ۱ در رشته عمران / نظارت می‌باشم. در حال حاضر نظارت پلاک ثبتی ... به مالکیت آقای ... واقع در شهرداری منطقه ... به آدرس ... به عهده اینجانب می‌باشد.

در تاریخ ۸۴/۷/۵ پس از بازدید از ملک مذکور و مشاهده تخلف به شهرداری منطقه مراجعه و ضمن ارائه گزارش به شماره ... خواستار جلوگیری از عملیات اجرایی شدم. در هنگام خروج از شهرداری با اعتراض پیمانکار ساختمان مواجه و سپس در مقابل مردم مورد هتاک و ضرب و شتم شدید جسمی واقع شدم. از آنجا که چنین حرکت شرورانه‌ای در سطح کلان و ملی قابل تأمل و تعمق است استدعا دارم از طریق دفتر حقوقی آن سازمان حمایت لازم از اینجانب بعمل آید.

شرارت یاد شده از طریق مراجع قضایی در حال پیگیری است. اینجانب نیز خواستار جلوگیری از عملیات اجرایی شده و استعفای خود را اعلام نموده‌ام که به پیوست مدارک موجود ایفاد می‌گردد.

ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

آقای مهندس عبدالعلی واعظزاده اسدی طی یادداشتی ضمن تشکر از شورای مالیاتی در حل مشکل ایشان پیشنهاد داده‌اند که به مسائل مالیاتی در پیماه بیشتر توجه شود. لذا پیماه از شورای محترم مالیاتی درخواست دارد موارد مورد نیاز در مسائل مالیاتی را به هر طریق که صلاح می‌داند جهت نشر در اختیار قرار دهد.

با تشکر

نظارت بر؟

آنچه طی حدود ۲۰ سال اخیر بر ساخت و ساز در شهر تهران حاکم بوده و هست بر این منوال می‌باشد که برای تمام ساختمان‌های مسکونی احداثی در سطح تهران در پایان کار برگ سبز صادر می‌شود و مهندسان ناظر باید آن را امضا کنند که ساختمان با رعایت ضوابط و مقررات و کلیه اصول فنی و معماری (عبارت باتوجه به نقشه‌های اجرایی تأیید شده شهرداری وجود ندارد) به پایان رسیده و مسؤلیت هرگونه نقص فنی ناشی از عدم رعایت ضوابط و مقررات و اصول فنی و ساختمانی را عهده‌دار می‌باشم. در غیر این صورت مالک نمی‌تواند برگ پایان‌کار از شهرداری بگیرد.

این امر بدون توجه به موارد زیر از چه میزان وجاهت حقوقی یا عقلی برخوردار است؟

۱- آیا پیمانکار ساختمان صلاحیت لازم جهت اجرای آن را داشته است و اینکه آیا اصولاً پیمانکار، مهندس یا شرکت ساختمانی رتبه‌بندی شده بوده است یا خیر؟

۲- آیا پیمانکار حداقل نفرات لازم و مجرب را در اجرای ساختمان در استخدام داشته است یا خیر؟

۳- آیا اکیپ‌های اجرایی مخصوصاً بتن‌ریزی و جوشکاری (مجریان واقعی اسکلت ساختمان) مهارت لازم را داشته و اصولاً دارای گواهی‌نامه مهارت از طرف نهاد یا سازمانی مثل وزارت مسکن و شهرسازی بوده‌اند یا خیر؟

۴- شرایط کارگاهی چگونه بوده و میزان همکاری مالک با مهندس ناظر تا چه اندازه بوده است؟

آیا ایجاد اجبار قانونی در بکارگیری پیمانکار رتبه‌بندی شده در اجرای ساختمان توسط مالک، مهمتر از گماردن مهندس ناظر رتبه‌بندی شده، نیست؟ و آیا پیمانکار نباید تعهدی کتبی دال بر حسن اجرا به شهرداری بدهد؟ ممکن است ذکر شود که ناظر قدرت جلوگیری از کار دارد، وقتی اجبار نباشد که پیمانکار و اکیپ اجرایی با صلاحیت مشغول به کار شوند، ناظر چندبار می‌تواند دستور توقف کار را بدهد و آیا با توقف‌های متوالی

مشکل حل می شود. سؤال این است که چرا اصل قضیه سپردن کار به پیمانکار صلاحیت دار فراموش شده است.

بهتر و بجا نیست که مهندس ناظر به جای امضای مفاد برگ سبز فعلی، جواب سؤالات مطرح شده در بالا را، در برگه یا دفترچه ای به نام شناسنامه فنی ساختمان، با توجه به آنچه شاهد و ناظر آن بوده است بدهد و امضاء نماید و درصدهایی برای آنها در نهایت ذکر کند که نشان میزان رعایت ضوابط و استانداردها باشد. مگر ساختمان هایی که طی ۲۰ سال گذشته برگ سبز با مفاد یکسان دریافت کرده اند همه از مقاومت و استحکام یکسان بهره مند هستند.

به نظر می رسد روال فعلی این است که زنگوله را به گردن فردی بیندازند و رفع تکلیف شود و گرنه روشن است بعد از اهمیت نقشه ها و محاسبات، صلاحیت پیمانکار و اکیپ های اجرایی رکن اساسی را در اجرای خوب ساختمان بازی می کند و ناظر فقط می تواند خطا و اشتباهات عمدی یا سهوی آن پیمانکار را تذکر دهد و یا گزارش نماید و نظارت بر پیمانکاری که صلاحیت لازم را ندارد بی معناست و مثل این می ماند که عمل جراحی را به دست پرستاری بسپارند و دل خوش دارند که دکتر جراح بر آن عمل نظارت دارد.

حتی در روال جدید که چیزی به نام مهندس مجری تعریف شده است، اگر اجبار بر این نباشد که مالک با مهندس مجری قرارداد اجرا و پیمانکاری منعقد کند و دوباره این سمت نیز فقط جنبه سرکشی به ساختمان را داشته باشد و پیمانکار نیز فرد دیگری باشد، باز این مشکل همچنان پابرجاست.
ابراهیم فایض

بسمه تعالی

اداره کل شهر سازی و معماری
برگ اعلام اتمام عملیات ساختمانی

شماره سریال :
تاریخ :
پایه :

شماره شهرسازی :
شماره نظام مهندسی :
پروانه اشتغال :

فرزند :

اینجانب :

صادر از :

شماره شناسنامه :

محل کار :

دارای پروانه اشتغال به کار شماره :

معتبر تا تاریخ :

صادر از وزارت مسکن و شهرسازی که بر اساس برگ تعهد نظارت شماره :

نظارت بر اجرای ساختمان خانم/آقای :

ملک شماره شناسایی :

به بیلگ ثبتی (اصلی : فرعی : تفکیکی : بخش :)
را تعهد نموده ام.

بدین وسیله اعلام می دارم که عملیات ساختمانی ملک مذکور مطابق مشخصات مندرج در

پروانه ساختمانی صادره و با رعایت ضوابط و مقررات و کلیه اصول فنی و معماری در

تاریخ : تحت نظارت اینجانب به اتمام رسیده و به استناد تبصره ۷ لایحه

فناونی اصلاح تبصره های ماده صد قانون شهرداری مسئولیت هر گونه نقی فنی ناشی از

عدم رعایت ضوابط و مقررات و اصول فنی و ساختمانی را عهده دار می باشم.

امضاء مهندس ناظر

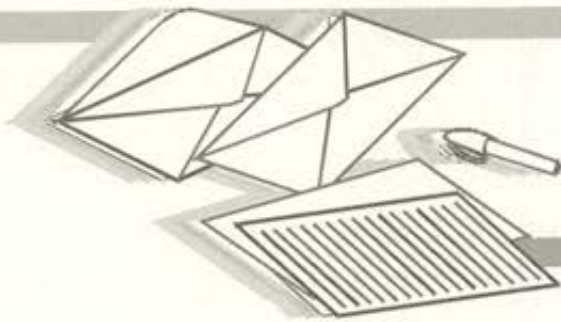
م.ر. و است. مسئول امور مهندسی ناظر

جهت درج در پرونده شهرداری

محل امضاء مالک

امضاء مهندس و مالک در دفاتر اسناد رسمی گواهی گردد.

آغاز کارها را با نام یار باید

بی نام حق تعالی کاری سوار ناید

هر کوششی که در آن بی اعتقاد باشی

یا بی اساس گردد یا استوار ناید

ماهنامه وزین و پرتیراژ پیمان نظام مهندسی

سردبیر محترم

اینجانب با مطالعه شیوه نامه تشخیص صلاحیت حرفه ای برای اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی در پایه ارشد که در پیمان شماره ۴، خرداد ۱۳۸۴ چاپ گردیده بود، به یک نکته و یک پیشنهاد رسیدم که تقدیم می کنم. ان شاء... مفید واقع شود.

۱. نکته: چاپ هر از گاه، قسمتی از قانون، آیین نامه ها و جدیداً شیوه نامه در ماهنامه پیمان نظام مهندسی یکی از کارهای ارزنده و مفید است. زیرا از ما مهندسان (قدیم ها پرمشغله و این روزها بیکار) بر نمی آید که مرتباً برای دانستن چندی چون راهکارها و قوانین به کتاب قانون و یا آیین نامه ها رجوع کنیم چرا که بیشتر مواقع در دسترس ما نیست و گاهی هم باید برای پیدا کردن آن آنقدر بگردیم تا خسته شده و منصرف شویم. این کار باعث می شود که در هر شماره دستکم بخشی از آن را مرور کنیم. اگر به این کار ادامه دهید باعث خوشحالی است.

۲. و اما پیشنهادم، در مورد اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی در پایه ارشد است. این پایه ارشد که هنوز هیچ اقدامی برای آن نشده و هیچ پروانه ای هم صادر نشده آنقدر سنگین و گسترده طراحی شده که به این راحتی ها نمی توان آن را از جای تکان داد. من فکر می کنم یک بازنگری در مورد خود (درجه پایه ارشد) به شرح زیر بتواند از سنگینی آن کاسته و آن را دست یافتنی تر گرداند.

طبق ماده ۱۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین نامه اجرایی آن مصوب بهمن ماه ۱۳۵۷ اشتغال به کار مهندسی به چهار پایه (۳ و ۲ و ۱ و ارشد) تقسیم و برای احراز آنها شرایطی در نظر گرفته شده است. همچنین برای ارتقاء از یک پایه به پایه ای دیگر نیز شرایطی پیش بینی شده است. از جمله ارتقاء از پایه ۱ به ارشد ۶ سال سابقه کار حرفه ای در پایه یک و موفقیت در آزمون تخصصی ضروری گردیده است. در تصمیمات بعدی، وزارت مسکن و شهرسازی در قالب شیوه نامه تشخیص صلاحیت حرفه ای مهندسان برای اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی در پایه "ارشد" شرایط بی شماری را با توجه به گرایش های طراحی معماری، طراحی و محاسبات و گرایش نظارت و اجراء در نظر گرفته است. به هر یک از موارد و شرایط که نگاه می کنی در آن مطالعه، تفکر، علم، تجربه، تخصص، آینده نگری و رعایت همه نوع موازین، حتی اخلاق و رفتار و کردار متقاضی شده و می توان اذعان داشت که برای مهندس ارشد واقعاً جایگاه رفیع و شامخی را در نظر گرفته اند و اگر کمی بیشتر به فکرمان فشار بیاوریم به این نتیجه می رسیم که طراح و تعیین کننده موقعیت مهندس ارشد با نحوه تنظیم شیوه نامه می خواسته در سطح کشور فقط به اندازه تعداد انگشتان دو دست مهندس ارشد داشته باشیم نه بیشتر.

نکته مهم این است که نه من و نه کس دیگری به هیچ یک از موارد عذیده ای که بر سر راه مهندس پایه یک تا رسیدن به پایه ارشد قرار داده شده ایراد نداریم، بلکه معتقدیم از هر سو به آن هوشمندانه و با چشمان باز نگریسته شده است و اگر هم نکاتی جا مانده و یا نادیده گرفته شده باشد به باری حق و کسانی که آن را به محک تجربه می آریند اصلاح خواهد شد. بحث این است که چون تعداد خوان ها زیاد و شرایط سخت و دشوار و راه پر پیچ و خم است تقریباً می شود گفت که این قله دست نیافتنی است. و دلیلش را از آمار تعداد پروانه اشتغال در پایه ارشد بباییم که در این چند سال از طرف وزارت مسکن و شهرسازی صادر شده است.

در گستره کشور، با این رشد جمعیت و پیشرفت علم، ما فقط به تعداد قلیل مهندس پایه ارشد نیاز نداریم، بلکه در هر استان اگر به تعداد شهرهای مهم آن حتی یک نفر داشته باشیم (که این بسیار کم است) عدد قابل ملاحظه ای خواهد شد و شرایط مقرر شده برای انتخاب مهندس پایه ارشد زیاد بلکه هم خیلی زیاد است تا آنجا که بیشتر مهندسان پایه یک حتی جرأت پا پیش گذاشتن و تقاضای پروانه ارشد نمودن را در خود ندیده اند و نمی بینند. اگر مطالب فوق (که مدتی است فکر مرا به خود مشغول داشته) حتی ۵۱٪ [آن] مورد قبول ۵۱٪ از مهندسان این مرزوبوم قرار

گیرد، پیشنهاد می‌کنم پایه ارشد و شرایط احراز آن را سرشکن کرده به سه پایه ارشد (ارشد ۳، ارشد ۲ و ارشد ۱) تبدیل کنیم. با این نیت که دیگر پایه ارشد با شکل و شمایل قبلی نداشته باشیم و این "ارشد ۱" باشد که جای مهندس پایه "ارشد" را بگیرد و تمام شرایط مندرج در آیین نامه اجرایی فعلی برای پایه ارشد را داشته باشد، این پیشنهاد، محدود شدن پایه ارشد را به حدود صفر از بین برده و "ارشدی" دست‌یافتنی‌تر می‌شود و تعداد بیشتری از مهندسان پایه یک به میدان می‌آیند و روی نردبان ارتقاء قرار می‌گیرند، به عبارتی مسیر را خالی نمی‌گذارند و راه را پر مسافر می‌کنند و پر رونق. ضمن اینکه خود تجربه می‌آموزند، به عقب سری‌ها هم آموزش می‌دهند. پس از ارتقاء به یک پایه بالاتر، به چشم می‌بینند که از پشت سر کسانی هستند که راهشان را ادامه می‌دهند. پیرمردهای مثل من می‌روند و حتماً باید جوان‌ترها جایشان را بگیرند و این حکم طبیعت است و بس.

ای آن که کارها را به نام یار داری بسیار از دل و جان باقی چه کار داری
او قادر است و مطلق، انجام کار داند بهتر از آنچه خواهی، یا انتظار داری

سیاوش فروزنده

مهندس عمران

عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

نامه پنجم

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید

هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند

از مدت‌ها قبل شایع بود که دکتر بهبهانی در دولت جدید کاندیدای پستی در وزارت راه یا مسکن و شهرسازی است. * حقیقت آن است که خیلی خوشحال نبودم، چون وزارتخانه‌های موردنظر را چندان خوش قدم و نیک‌فرجام نمی‌دانستم، هفته قبل که باخبر شدم سرپرستی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران را پذیرفته است شادمان شدم و خاطرات پنجاه سال دوستی و وداد از کرسی و کلاس درس تا صحنهٔ پرچوش و خروش اجتماع در فکر و ذهنم جان گرفت و آشوب یادها مرا به همراه خویش به سال‌های دههٔ سی کشانید.

شاید قبل از بیان مطلب، ذکر این نکته برای همکاران ارجمند و خوانندگان فرزانه و فرهیخته نشریه پیام ضروری باشد که راقم این سطور پیرتر از آن است که به مصلحتی به تعریف و تمجید از کسی بنشیند و بی‌نیازتر از آن است که به امید چشمداشتی به مدح و ثنای کسی برخیزد. انگیزهٔ تقدیم این عریضه در عین ابراز مسرت از این انتخاب و عرض تبریک به همکاران و اعضای محترم سازمان نظام مهندسی، بیان بخشی از تاریخچه و سابقهٔ پنجاه سال قبل دو مؤسسه بزرگ و معتبر تعلیمات فنی و حرفه‌ای است «دبیرستان حرفه‌ای نمازی شیراز - دانشگاه علم و صنعت ایران» که در آنها دوران خوش هنرجویی و دانشجویی را گذراندیم و یادآوری خاطرات دل‌انگیز و فراموش‌نشدهٔ هزاران دانشجویی که طی پنجاه سال گذشته از این دو مؤسسه فارغ‌التحصیل شدند و هم‌اکنون اندیشهٔ پویا و بازوی توانای آنان نیروی محرکهٔ چرخ‌های عظیم صنعتی کشور است. در تابستان ۱۳۳۶ شمسی، مدرسه‌ای در شیراز افتتاح شد که هیچ‌گونه شباهتی با مدارس موجود آن زمان نداشت، ساختمان آن نه مثل دبیرستان حیات و سلطانی، قبلاً منزل مسکونی و حسینیهٔ سلطان‌الحاجیه بود و نه مثل دبیرستان شاپور و حاج قوام، در قبرستان‌های متروکه و زمین‌های بایر از خارج شهر، ساخته شده بود.

در گوشه‌ای دنج از کاخ سلطنتی کریمخان زند، ساختمانی زیبا، محکم و مناسب که فضاهای آموزشی موردنیاز در آن لحاظ شده بود احداث کرده بودند، نخستین ساختمان آموزشی شیراز بود که دارای سیستم حرارت مرکزی و برق اختصاصی بود، اسمش ظاهرأ دبیرستان ولی شش کارگاه بسیار بزرگ و مجهز به آخرین نوع ماشین‌آلات فنی و صنعتی در رشته‌های تراشکاری و ماشین ابزار، لوله‌کشی و جوشکاری، اتومکانیک، برق، معماری و ساختمان و بخاری و درودگری بود.

* این نامه قبل از قبول مسئولیت معاونت وزارت راه و ترابری توسط جناب آقای دکتر بهبهانی تنظیم شده است.

هر کارگاه سرپرستی آمریکایی و دستیاری ایرانی داشت و دو مدیر فنی آمریکایی و ایرانی بر نحوه آموزش کارگاه‌ها نظارت می‌کردند. شادروان مصطفی قلی ذوالقدر خواهر زاده دکتر لطیف صورتگر آزمایشگاه فیزیک و مکانیک مؤسسه را اداره می‌کرد.

ریاست مدرسه با جناب علی نقی خدابنده و سرپرستی عالیه مؤسسه با یکی از رجال برجسته و مشایخ فرهنگی فارس به نام شادروان ابوالقاسم برهان بود.

ساعات تحصیلی در این مدرسه با سایر دبیرستان‌ها متفاوت بود و جالب آنکه برای ثبت نام علاوه بر قبولی در کنکور ورودی نیاز به مصاحبه حضوری به منظور تشخیص استعداد فنی و اطلاع از رغبت‌های فنی و حرفه‌ای داوطلب داشت و جالب‌تر آنکه به استناد محدودیت کارگاه‌ها و کلاس نقشه‌کشی، حداکثر پذیرش برای هر رشته تحصیلی ۱۵ نفر بود ولی در مورد حداقل، حساسیتی وجود نداشت و اگر تشخیص می‌دادند که داوطلبان رشته‌ای استعداد لازم و رغبت کافی ندارند از پذیرش آنان خودداری می‌شد بطوری‌که در سال نخست، رشته ساختمان و معماری ۸ نفر و رشته نجاری و درودگری سه نفر هنرجو بیشتر نداشت.

این اختلاف‌ها و تفاوت‌ها با سایر دبیرستان‌ها و سایر مقررات و ضوابطی که این مدرسه جدیدالتأسیس داشت سبب گردید که استقبال خانواده‌ها برای ثبت نام فرزندان‌شان در این مؤسسه نوبنیاد متفاوت باشد بطوری‌که به صراحت می‌توان گفت که نخستین شاگردان این مدرسه هیچ‌کدام از طبقات متوسط جامعه نبودند، یا فرزندان خانواده‌های متمکن و متجدد بودند و یا از خانواده‌های کمتر از متوسط.

فضلی، حق جو، احمدی، کمالی و من در رشته لوله‌کشی و جوشکاری پذیرفته شدیم و بهیمنی و اصل مجرد، موسوی، طاهرزاده و پورفتح در رشته ساختمان و معماری قبول شدند. در این رشته متأسفانه استاد و معلم چندان شایسته‌ای وجود نداشت در عوض استادکاری کاردان، خلیق و مهربان به نام شادروان استاد محمدحسین در آن کارگاه بود که بهیمنی نکات و ظرایفی از معماری سنتی ایران را از او فرا گرفت. در آن سال‌ها بهیمنی جوانی محبوب و درس خوان بود که از حشر و نشر با دیگران پرهیز داشت و همین امر سبب پیشرفت‌های تحصیلی و شاگرد اولی او تا زمان فارغ التحصیلی گردید.

جایزه شاگرد اولی بهیمنی، استخدام در دبیرستان حرفه‌ای نمازی بود و به معلمی کلاس و کارگاهی برگزیده شد که تا سال قبل شاگرد اول آنجا بود. پنج سال صادقانه خدمت کرد و شاگردانش احترامی دوستانه نسبت به وی داشتند. شهریور ۱۳۴۴ در کنکور هنر برای عالی سابق قبول شدیم، انتقالی از شیراز به تهران برای کارمندی که می‌خواست ضمن خدمت تحصیل کند با مشکلاتی همراه بود. بهیمنی در این راه سختی‌ها کشید و حتی زمانی که وزارت فرهنگ با انتقالش به تهران موافقت کرد، مسؤولان کارشکن کارگزینی که می‌دانستند محل تحصیل او در نارمک و شرق تهران است، طی حکمی او را به هنرستانی در غرب تهران فرستادند، سالی با صبوری تحمل کرد و در پایان سال، که با تلاش و کوشش شاگرد اولی رشته ساختمان شد، رئیس وقت هنر سرا برای انتقالش به کارگاه ساختمان دانشکده اقدام کرد. انتقالش به دانشگاه، آسایش خاطر برایش فراهم کرد و مجال یافت که به یادگیری زبان‌های خارجه و آموختن مبانی علمی موسیقی بپردازد و در ساعات فراغت به تعدادی از دوستان و هم‌دوره‌ای‌ها کمک درسی و غیردرسی کند. بهیمنی چه در دوران جوانی و چه در دوران پختگی و کمال هرگز اهل افراط و تفریط نبود و با آنکه در رشته‌هایی از هنرهای ظریف استاد و صاحب نظر است حساس و زودرنج و احساساتی نیست.

جمعی از دوستان او را محافظه‌کار و درون‌گرا می‌دانند در حالی‌که به گمان من سیاست و واقع بین است خاطرات فراوانی از واقع‌گرایی و عاقبت‌اندیشی او دارم که هم ذکر آنها در این مقال نمی‌گنجد و هم بیان آنها اعتراض بعضی از دوستان مشترک را به دنبال خواهد داشت و تصادفاً همین تضاد عقیده را من دال بر مدیریت معقول و واقع بینانه می‌دانم مگر نه آن است که هر مدیر شایسته‌ای باید هم موافق داشته باشد و هم منتقد و مخالف؟! یکی از بزرگترین جامعه‌شناسان معاصر گفته است: "اگر از مدیری همه تعریف می‌کنند در صداقت او شک کنید و اگر از مدیری همه بد می‌گویند در صمیمیت اطرافیان‌ش تردید روا دارید."

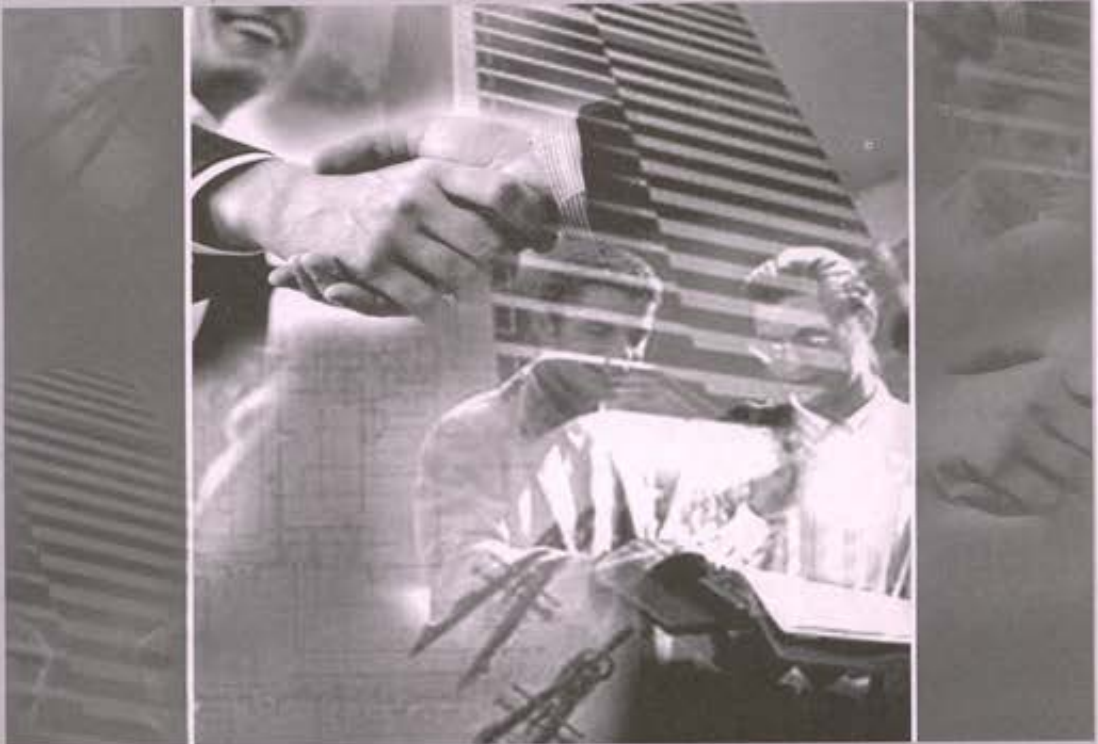
ایام سعادت مستدام باد

امضا محفوظ

شیوه نامه اجرا، طراحی، نظارت و بازرسی لوله کشی تفاهم نامه مورخ ۸۲/۵/۱۳

وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت ملی گاز ایران*

مقدمه

در اجرای مواد ۴ و ۲۲ الی ۳۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و در اجرای مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان (تأسیسات لوله‌کشی و تجهیزات گاز طبیعی ساختمان‌ها)، شیوه نامه شماره ۴۰۰/۲۰۴۲ مورخ ۸۱/۷/۲۹ (شیوه نامه اجرای تفاهم نامه شماره ۴۰۰/۹۵۰ مورخ ۸۲/۵/۱۳ وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت ملی گاز ایران) به شرح زیر اعلام و از تاریخ ابلاغ (۸۴/۹/۱) برای کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی شاغل و عوامل مرتبط در بخش لوله‌کشی گاز ساختمان‌های حوزه شمول مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان با شرایط ایجاد تمهیدات لازم از جانب وزارت مسکن و شهرسازی لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۱- ارکان اصلی این شیوه نامه وزارت مسکن و شهرسازی، شرکت ملی گاز، سازمان نظام مهندسی ساختمان استان، مهندس ناظر، مجری لوله‌کشی گاز و کارفرما هستند که وظایف و تعهدات هر یک در ارتباط با لوله‌کشی گاز داخلی ساختمان به شرح زیر تعیین و فرایند ارتباط آنها طبق فرم‌های پیوست از شماره ۱ تا ۸ تعریف شده است.

الف - وزارت مسکن و شهرسازی

- ۱- برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی، انتقال دانش فنی و تخصصی و تدوین مقررات آموزشی و ایمنی در ارتباط با معیارها و استانداردهای فنی طراحی، اجرا و نظارت لوله‌کشی گاز داخلی ساختمان.
- ۲- تهیه دوره‌های آموزشی و تعیین توانایی فنی و حرفه‌ای مجریان لوله‌کشی گاز و همچنین تعیین عناوین آموزشی موردنیاز برای آنها.
- ۳- صدور و تمدید «پروانه اشتغال به کار» برای مجریان و مهندسان ناظر لوله‌کشی گاز و تعیین رتبه‌بندی آنها (توسط سازمان مسکن و شهرسازی استان).
- ۴- تهیه و تنظیم کتابچه راهنمای حاوی مقررات، مشخصات مجریان لوله‌کشی گاز و قراردادهای تیپ با لحاظ نمودن حقوق و مسؤولیت‌های طرف‌های قرارداد.
- ۵- اعلام لیست مجریان تعیین صلاحیت شده که برای آنها پروانه اشتغال به کار لوله‌کشی گاز صادر شده به سازمان نظام مهندسی استان و شرکت گاز (توسط سازمان مسکن و شهرسازی).
- ۶- نظارت عالی بر عملکرد اشخاص حقیقی و حقوقی شاغل در بخش نظارت، طراحی و اجرای لوله‌کشی گاز داخلی ساختمان (توسط سازمان مسکن و شهرسازی استان).
- ۷- تهیه و ابلاغ تعرفه‌های حق الزحمه مهندسان ناظر گاز در مورد طراحی نظارت و اجرا.
- ۸- تهیه و ابلاغ نظام‌نامه تخلفات حرفه‌ای و جریمه‌های مربوط مهندسان ناظر و مجریان لوله‌کشی گاز داخلی ساختمان و استفاده از همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و شرکت گاز استان.

ب- سازمان نظام مهندسی ساختمان استان:

- ۱- تهیه و برگزاری دوره‌های آموزشی علمی و عملی لوله‌کشی گاز ساختمان در قالب مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان برای مهندسان ناظر واجد شرایط و برگزاری آزمون‌های لازم و اعلام لیست قبول‌شدگان به سازمان مسکن و شهرسازی استان جهت درج در پروانه اشتغال به کار آنها.
- ۲- همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در اجرای برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی، انتقال دانش فنی و تخصصی و تدوین مقررات ایمنی و آموزشی در ارتباط با معیارها و استانداردهای فنی و ایمنی طراحی، اجرا و نظارت لوله‌کشی گاز ساختمان.
- ۳- همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی جهت تهیه محتوای دوره‌های آموزشی و تعیین توانایی فنی و حرفه‌ای مجریان لوله‌کشی گاز ساختمان.
- ۴- همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در تهیه و تنظیم کتابچه راهنمای حاوی مقررات و استانداردهای فنی و مشخصات و اسامی مجریان لوله‌کشی گاز و همچنین تهیه قراردادهای تیپ بین مجری و کارفرما و لحاظ نمودن حقوق و مسؤولیت‌های طرفین قرارداد.
- ۵- تهیه فهرست اقلام انواع مصالح استاندارد لوله‌کشی گاز ساختمان و سایر موارد مرتبط و اضافه نمودن مصالح استاندارد جدید که شرکت گاز اعلام می‌نماید در فهرست مذکور.
- ۶- کنترل و نظارت بر عملکرد مهندسان ناظر در بررسی و تأیید نقشه‌های مراحل مختلف لوله‌کشی گاز ساختمان، مصالح مصرفی، نظارت بر اجرای لوله‌کشی و آزمایش آن برای کلیه متقاضیان اعم از جزء و عمده، صرفاً با فشار ضعیف (psi ۱/۴) و نهایتاً نصب تجهیزات گازرسانی که به وسیله مجری در چارچوب مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان انجام شده است.
- ۷- معرفی مهندس ناظر به مجری لوله‌کشی گاز ساختمان و کارفرما و دریافت و بررسی گزارش‌های مهندسان ناظر.
- ۸- نظارت بر مسیر عبور ایمن و استاندارد لوله‌کشی‌های گاز همانند سایر تأسیسات (مانند برق، فاضلاب

- و ...) در طراحی ساختمان به وسیله مجری پیش بینی می‌گردد.
- بدیهی است راهنمای ایمنی پیوست مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان تهیه و به مجریان لوله‌کشی گاز ساختمان ارائه خواهد شد.
- ۹- کنترل کار مجریان گاز ساختمان جهت بکارگیری و استفاده از مصالح استاندارد با کیفیت مرغوب و رعایت مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان و این شیوه‌نامه.
- ۱۰- تأیید و نگهداری نقشه نهایی کار اجرا شده که بوسیله مجری تهیه شده و به تأیید ناظر رسیده است جهت درج در شناسنامه فنی و ملکی ساختمان و تحویل یک نسخه به کارفرما.
- ۱۱- ثبت و بررسی شکایات واصله علیه مجری یا ناظر لوله‌کشی گاز ساختمان و اقدام جهت رفع اختلافات ایجاد شده و در صورت لزوم، تشکیل پرونده و ارسال به شورای انتظامی استان و پیگیری تا نتایج نهایی.
- ۱۲- آموزش و الزام مهندسان طراح و ناظر ساختمانی و تأسیساتی جهت طراحی و اجرای دودکش‌های استاندارد ساختمان‌های جدیدالاحداث.
- ۱۳- ایجاد راهکارهای اندازه‌گیری رضایت مشترکان (از طریق نظرسنجی) و تهیه نمودار آن جهت بهبود و بالابردن کیفیت کار و لحاظ نمودن مباحث تکریم ارباب رجوع و بهبود کیفیت مشتری‌مداری.
- ۱۴- برگزاری جلسات کمیته عالی امور بازرسی با حضور نمایندگان شرکت گاز استان هر سه ماه یک‌بار جهت بررسی و یا بازنگری مقررات قبلی.
- ۱۵- اعلام فوری گزارش حوادث مربوط به گاز توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان به شرکت گاز استان.

پ- شرکت گاز استان:

- ۱- راهنمایی مجریان لوله‌کشی گاز و یا متقاضیان جدید به وزارت مسکن و شهرسازی جهت رتبه‌بندی.
- ۲- همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در اجرای برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی، انتقال دانش فنی تخصصی و مقررات ایمنی و آموزشی در ارتباط با معیارها و استانداردهای فنی و ایمنی طراحی، اجرا و نظارت لوله‌کشی گاز ساختمان.
- ۳- همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در زمینه تهیه و تنظیم کتابچه راهنما حاوی مقررات، مشخصات مجریان لوله‌کشی گاز ساختمان و جزئیات قراردادهای تیب لوله‌کشی گاز بین مجری و کارفرما با لحاظ نمودن حقوق و مسؤلیت‌های طرفین قرارداد.
- ۴- اعلام مناطقی که در آنجا امکان واگذاری اشتراک گاز وجود دارد به سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.
- ۵- قطع گاز مشترکینی که مجریان و یا مهندسان ناظر رعایت اصول ایمنی مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان را ننموده باشند، در صورت اعلام سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و با اطلاع قبلی.
- بدیهی است چنانچه هرگونه کوتاهی از سوی مجریان، مهندسان ناظر و یا مشترکان در رعایت اصول ایمنی در اجرای لوله‌کشی گاز از سوی بازرسان شرکت گاز استان مشاهده گردد، شرکت گاز استان رأساً در صورت لزوم نسبت به قطع جریان گاز مشترکان اقدام و موضوع جهت بررسی و رفع موارد تخلف به سازمان نظام مهندسی و وزارت مسکن و شهرسازی ارجاع می‌گردد.
- تبصره: وصل مجدد گاز منوط به رفع معایب فنی و تأیید مجدد سازمان مسکن و شهرسازی استان می‌باشد.

۶- همکاری با سازمان نظام مهندسی ساختمان استان جهت تهیه فهرست اقلام انواع مصالح استاندارد لوله‌کشی گاز ساختمان و سایر موارد مرتبط و اعلام کالاهای استاندارد جدید به سازمان نظام مهندسی ساختمان استان جهت اضافه نمودن به فهرست مزبور.

۷- ارسال مقررات، استانداردها و توصیه‌های فنی و ایمنی جدید گازرسانی ساختمان به وزارت مسکن و شهرسازی جهت تصویب و ابلاغ به سازمان‌ها، ارگان‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی که با گازرسانی ساختمان سروکار دارند.

۸- تحویل کنتور و سایر تجهیزات انشعاب گاز به مجری یا پیمانکار تحت پوشش شرکت گاز استان پس از اعلام پایان کار لوله‌کشی گاز از سوی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

۹- اعزام نماینده شرکت گاز استان جهت نظارت بر نصب کنتور و رگولاتور و ملحقات مربوط و همچنین وصل و تحویل جریان گاز به مشترک.

ت- مجری لوله‌کشی گاز:

در این شیوه‌نامه مجری لوله‌کشی گاز، کلیه اشخاص حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار موقت یا دائم در زمینه اجرای لوله‌کشی گاز ساختمان از طرف سازمان مسکن و شهرسازی استان می‌باشد که متناسب با درجه پروانه اشتغال به کار دارای صلاحیت انجام محاسبات، طراحی و تهیه نقشه‌های چون ساخت (Asbuilt) (در صورت تأیید مهندس ناظر پروژه) و اجرای لوله‌کشی گاز ساختمان و انجام آزمایش‌ها و در نهایت راه‌اندازی و نصب تجهیزات گازرسانی مربوط و وظایف مشروح زیر است.

۱- انعقاد قرارداد با کارفرما (طبق کاربرگ شماره ۳)

۲- مراجعه به دفتر وزارت مسکن و شهرسازی استان برای اخذ مشخصات مهندس ناظر که بر کار نظارت می‌نماید و اعلام زمان شروع عملیات لوله‌کشی به ایشان و هماهنگی جهت بازدید از کار.

۳- پیش‌بینی مسیر عبور ایمن و استاندارد لوله‌کشی‌های گاز همانند سایر تأسیسات (مانند برق، فاضلاب و...) در طراحی ساختمان و اخذ راهنمای ایمنی پیوست مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان از نظام مهندسی ساختمان استان و تحویل آن به متقاضی.

۴- طراحی و اجرای لوله‌کشی گاز برای کلیه متقاضیان اعم از جزء و عمده صرفاً با فشار (1/4 psi) طبق مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان و تهیه مصالح با کیفیت مرغوب و استاندارد (در صورتی که تهیه مصالح به عهده مجری باشد) و چنانچه تهیه مصالح با کارفرما باشد تعیین کیفیت مصالح مصرفی کماکان به عهده مجری است.

۵- نصب کنتور و رگولاتور و ملحقات مربوط پس از اعلام پایان لوله‌کشی و تأیید آن از سوی سازمان نظام مهندسی و مراحل اشتراک‌پذیری توسط مجری یا پیمانکار تحت پوشش شرکت گاز استان انجام پذیرد.

۶- آزمایش لوله‌کشی گاز با فشار ۱۰ پوند بر اینچ مربع برای مدت ۲۴ ساعت و اعلام به ناظر پروژه جهت بازدید و بازرسی کار و گرفتن تأییدیه ایشان.

۷- بررسی نوع، محل و اندازه دودکش‌های وسایل گازسوز و امتناع از لوله‌کشی گاز برای وسایل گازسوز فاقد دودکش مناسب (دودکش‌ها باید مطابق مشخصات ذکر شده در مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان باشد).

۸- تحویل یک نسخه از راهنمای ایمنی (پیوست یک مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان) به کارفرما، پس از اتمام لوله‌کشی گاز ساختمان.

۹- تعداد کلیه وسایل گاز سوز مورد نیاز (اعم از موتورخانه‌ها- بخاری- آبگرمکن- سونا- پکیج و ...) همزمان با نقشه‌های طراحی ساختمان مشخص و مصارف آنها دقیقاً برآورد شده و محل قرار گرفتن هر یک از وسایل فوق‌الذکر در نقشه‌ها کاملاً معین گردد (پلان میلمان وسایل گازسوز) و بر همین اساس دودکش‌های مرتبط طراحی شده و ضخامت دیوارهای مربوط که دودکش در آن قرار می‌گیرد (منطبق با قطر دودکش) پیش‌بینی گردد.

تبصره (۱): شرکت‌های مجری لوله‌کشی گاز ساختمان حق هیچ‌گونه دخالت یا دست‌کاری یا جابجایی تأسیسات انحصاری شرکت ملی گاز اعم از عملکرد انشعاب گاز (علمک) کنتور و رگولاتور را بدون هماهنگی با شرکت گاز و همچنین حق واگذاری کار به عوامل غیر را ندارند.

تبصره (۲): بعد از اتمام لوله‌کشی گاز ساختمان و تهیه نقشه‌های چون ساخت و تأیید مهندس ناظر و اعلام پایان کار به دفتر وزارت مسکن و شهرسازی استان و در نهایت اعلام به شرکت گاز، مجری حق هیچ‌گونه تغییر یا توسعه گاز را بدون هماهنگی با سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ندارد.

ث- مهندس ناظر

در این شیوه‌نامه مهندسان مکانیک عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان که دوره‌های آموزشی علمی و عملی نظارت بر لوله‌کشی گاز را در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان با موفقیت به پایان رسانده و صلاحیت امور مربوط به نظارت را از وزارت مسکن و شهرسازی اخذ نموده‌اند، وظایف زیر را طبق مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان برعهده خواهند داشت:

۱- بررسی و تأیید طراحی نقشه‌های لوله‌کشی گاز که به وسیله مجری در قالب مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان و این شیوه‌نامه تهیه شده است.

۲- نظارت بر کار مجریان گاز و تأیید نهایی کار.

۳- بازدید از مصالح مصرفی و تهیه و تأیید چک‌لیست مصالح مصرفی (ناظر مکلف است برای تعیین مسیر و راهنمایی اجرای لوله‌کشی گاز و بررسی و آزمایش لوله‌کشی گاز توسط مجری و تأیید نهایی کار حداقل در سه مقطع از محل مورد تقاضا بازدید به عمل آورد).

تبصره: در صورتی که مهندسان مکانیک به تعداد کافی موجود نباشند، می‌توان به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و با تأیید سازمان مسکن و شهرسازی استان از کاردان‌های رشته مکانیک و یا از مهندسان شاغل در رشته‌های مرتبط دارای پروانه اشتغال، پس از گذراندن دوره‌های آموزشی لازم و اخذ صلاحیت به عنوان ناظر یا طراح لوله‌کشی گاز استفاده نمود.

۴- نظارت بر نصب کنتور و رگولاتور و ملحقات مربوط انشعاب گاز با هماهنگی از پیش تعیین شده با شرکت گاز استان به منظور اعزام نماینده جهت وصل و تحویل جریان گاز به مشترک.

۵- اعلام مشخصات فنی مصالح و تجهیزات مورد نیاز لوله‌کشی گاز داخلی ساختمان جهت تهیه به مجری یا کارفرما و بررسی و تأیید آن پس از حمل به محل پروژه.

۶- نظارت بر نصب وسایل گازسوز در صورتی که کارفرما حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از نصب کنتور و برقراری جریان گاز وسایل مزبور را تهیه و به مهندس ناظر جهت نظارت بر نصب آنها اعلام نماید.

۷- بررسی و تأیید قطر و محل مناسب دودکش‌های وسایل گازسوز.

۸- بررسی و تأیید پروانه مهارت فنی عوامل اجرایی (جوشکار، لوله‌کش و نصاب) شرکت مجری

لوله‌کشی گاز ساختمان.

۹- نظارت بر تعداد کلیه وسایل گازسوز مورد نیاز (اعم از موتورخانه‌ها- بخاری- آبگرمکن سونا-

پکیج و ...) همزمان با نقشه‌های طراحی ساختمان مشخص و مصارف آنها دقیقاً برآورده شده و محل قرار گرفتن هریک از وسایل فوق‌الذکر در نقشه‌ها کاملاً معین گردد (پلان مبلمان وسایل گازسوز) و بر همین اساس دودکش‌های مرتبط طراحی شده و ضخامت دیوارهای مربوط که دودکش در آن قرار می‌گیرد (منطبق با قطر دودکش) صورت پذیرد.

ح- کارفرما (متقاضی)

در این شیوه‌نامه کارفرما، مالک یا نماینده مالک یا مالکان می‌باشد که به عنوان متقاضی دارای حق درخواست اشتراک انشعاب گاز، پرداخت هزینه اشتراک، هزینه لوله‌کشی گاز و نظارت بر اجرای آن و سایر پرداخت‌ها و امضاها و وظایف زیر است.

۱- انتخاب مجری لوله‌کشی گاز دارای پروانه اشتغال به کار از آخرین لیست اعلام شده وزارت مسکن و شهرسازی.

۲- انعقاد قرارداد با مجری لوله‌کشی گاز و پرداخت هزینه مربوط طبق کاربرگ شماره ۳.

۳- انعقاد قرارداد با مهندس ناظر لوله‌کشی گاز طبق کاربرگ شماره ۴ و پرداخت هزینه نظارت طبق کاربرگ شماره ۱.

۴- تهیه و تحویل مصالح گازرسانی با کیفیت استاندارد و مرغوب طبق نظر ناظر پروژه و راهنمایی مجری در صورتی که با مجری قرارداد بدون تهیه مصالح منعقد نموده باشد.

۵- پرداخت حق اشتراک و بهای کنتور و رگولاتور و سایر تجهیزات انشعاب گاز.

۶- رعایت راهنمای ایمنی استفاده از وسایل گاز طبق پیوست شماره یک مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان یا سایر مقرراتی که بعداً در این خصوص اعلام گردد و تکثیر و تحویل آن به بهره‌برداران.

ماده ۲- ضوابط صدور «پروانه اشتغال به کار» برای مجریان لوله‌کشی گاز

برای تعیین صلاحیت و صدور پروانه اشتغال، مجریان لوله‌کشی گاز باید دارای شرایط زیر و ماده ۳ این شیوه‌نامه باشند و اصل و تصویر مدارک لازم طبق ماده ۱۰ را به سازمان مسکن و شهرسازی استان تحویل نمایند.

الف- مجریان شرکت‌هایی هستند که در اداره ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده و طبق اساس نامه، لوله‌کشی گاز جزء فعالیت‌های اصلی آنها باشد.

تبصره: مجری لوله‌کشی گاز می‌تواند در همان استان محل دریافت پروانه اشتغال به کار فعالیت نماید و در صورت درخواست فعالیت در استان دیگر باید موضوع را به آگاهی نظام مهندسی دو استان برساند.

ب- مجری لوله‌کشی گاز در صورتی که گواهی صلاحیت انجام محاسبات و تهیه نقشه را از سازمان مسکن و شهرسازی اخذ نموده باشد، می‌تواند رأساً انجام محاسبات و تهیه نقشه را براساس ضوابط مندرج در ماده ۸ این شیوه‌نامه برعهده بگیرد.

پ- مجری لوله‌کشی گاز باید پس از عقد قرارداد با کارفرما و قبل از شروع به کار، شروع عملیات لوله‌کشی گاز را طبق پیوست کاربرگ شماره ۲ به اطلاع ناظر برساند.

ماده ۳- ضوابط تعیین ظرفیت اشتغال مجریان لوله‌کشی گاز

مجریان لوله‌کشی گاز، براساس توان فنی و اجرایی و سوابق کاری آنها به شرح زیر به سه گروه تقسیم

می‌شوند و موظف هستند علاوه بر مدارک مندرج در مواد ۲ و ۱۰ این شیوه‌نامه مدارک زیر را به سازمان مسکن و شهرسازی استان تحویل نمایند تا نسبت به بررسی صلاحیت و صدور پروانه اشتغال به کار آنها در زمینه اجرای لوله‌کشی گاز ساختمان اقدام گردد.

الف- مجری درجه ۳

شرایط احراز:

- (۱) - حداقل دو نفر از اعضای هیأت مدیره مجری که یک نفر آن می‌تواند مدیرعامل باشد باید دارای پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۳ در رشته مکانیک و یا رشته‌های مرتبط با دو سال سابقه کار مفید باشند.
- (۲) - شرکت‌هایی که قبل از ۸۲/۸/۱ به ثبت رسیده و دارای سابقه کار با اعلام شرکت گاز بوده و حداقل دو نفر از اعضای هیأت مدیره آن (یک نفر می‌تواند مدیرعامل باشد) دارای مدرک تحصیلی دیپلم با ۷ سال سابقه کار مفید باشند.

ب- مجری درجه ۲

شرایط احراز:

- حداقل دو نفر از اعضای هیأت مدیره مجری که یک نفر آن می‌تواند مدیرعامل باشد باید دارای پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۲ یا مهندسی پایه ۳ رشته مکانیک یا رشته‌های مرتبط با ۲ سال سابقه کار مفید باشند.

پ- مجری درجه ۱

شرایط احراز:

- حداقل دو نفر از اعضای هیأت مدیره مجری می‌تواند مدیرعامل باشد باید دارای پروانه اشتغال به کار پایه ۲ مهندسی در رشته مهندسی مکانیک یا رشته‌های مرتبط با دو سال سابقه کار مفید باشند.

شرایط عمومی احراز صلاحیت مجری:

- ۱- در کلیه موارد فوق مدیرعامل شرکت باید دوره آموزشی میحث هفدهم مقررات ملی ساختمان را گذرانیده و صلاحیت مربوط را احراز نموده باشد.
 - ۲- منظور از «سابقه کار مفید» ارائه مدارک مثبت در خصوص انجام طراحی یا نظارت یا اجرای لوله‌کشی گاز ساختمان است که به وسیله دو نفر مهندس تأسیسات مکانیکی دارای پروانه اشتغال پایه یک و صلاحیت بازرسی و نظارت لوله‌کشی گاز از وزارت مسکن و شهرسازی و حداقل دو سال سابقه کار مفید در این زمینه تأیید شده باشد.
 - ۳- کلیه عوامل اجرایی شرکت‌های مجری لوله‌کشی گاز ساختمان (جوشکار، لوله‌کش و نصاب وسایل گازسوز) باید دارای پروانه مهارت فنی باشند و مجری حق بکارگیری عوامل اجرایی بدون پروانه مهارت فنی را ندارد.
- تبصره ۱: برای مجریان یا شرکت‌هایی که در حال حاضر مشغول به کار لوله‌کشی گاز ساختمان‌ها می‌باشند و شرایط فوق‌الذکر را دارا نیستند پروانه موقت اشتغال به کار مجری لوله‌کشی گاز طبق جدول شماره ۱ صادر خواهد شد تا خود را حداکثر ظرف مدت ۶ ماه با شرایط ماده ۳ این شیوه‌نامه تطبیق دهند.

تبصره ۲: در صورت کمبود مجری در هر پایه، به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و تصویب کمیته سه نفره متشکل از معاونت عمرانی استانداری، ریاست سازمان مسکن و شهرسازی و ریاست سازمان نظام مهندسی از مجریان یک درجه پایین تر می توان استفاده نمود.

تبصره ۳: مدرک تحصیلی و پایه پروانه اشتغال به کار مدیرعامل در هر درجه در صورتی که جزء اعضا هیأت مدیره نباشد باید حداقل هم تراز آنها باشد.

جدول شماره ۱: سابقه کار و مدارک تحصیلی شرکت های قلی محزی لوله کشی گاز برای صدور پروانه اشتغال به کار موقت			
ردیف	حداقل سابقه کار مفید	حداقل تحصیل مدیرعامل	درجه مجری (موقت)
۱	۵ سال	کمتر از دیپلم متوسطه	درجه ۳
	۲ سال	دیپلم متوسطه و بالاتر	
۲	۱۰ سال	کمتر از دیپلم متوسطه	درجه ۲
	۵ سال	دیپلم متوسطه و بالاتر	
۳	۵ سال	کاردانی فنی رشته مکانیک و یا مرتبط	درجه ۱
	۳ سال	کارشناس رشته مهندسی مکانیک و یا مرتبط	

ماده ۴- گروه بندی ساختمان ها از نظر طراحی سیستم لوله کشی گاز

گروه بندی ساختمان های مشروح در این شیوه نامه مطابق با فصل (۱۷-۲) مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان مطابق جدول شماره ۲ به شرح زیر می باشد.

جدول شماره ۲: گروه بندی ساختمان ها			
گروه ساختمان	نوع ساختمان	حداکثر میزان گاز مصرفی ساختمان	ظرفیت کنترل
الف	مسکونی کوچک	تا ۲۵ مترمکعب در ساعت	G16, G10, G6, G4
ب	مسکونی متوسط	۱/۲۵ تا ۶۵ مترمکعب در ساعت	G40, G25
ج	مسکونی بزرگ	۱/۶۵ تا ۱۶۰ مترمکعب در ساعت	G100, G65
د	ساختمان های عمومی یا خاص	تا ۱۶۰ مترمکعب در ساعت	متناسب با حجم گاز مصرفی

تبصره: در صورتی که انشعاب اصلی گاز ساختمانی بدون نیاز به ایستگاه به صورت چند انشعاب کمتر یا مساوی ۱۶۰ مترمکعب در ساعت (۱/۴ psi) واگذار شود نیز در حوزه شمول مبحث هفدهم منظور می گردد.

ماده ۵- طبقه بندی صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار مهندسان ناظر گاز، طبق جدول شماره ۳ می باشد.

تبصره (۱)- در صورت عدم وجود مهندسان دارای پروانه اشتغال در پایه بالاتر به تعداد مورد نیاز به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و تصویب کمیسیون سه نفره می توان از مهندسان یک پایه پایین تر یا به ترتیب پایه بالا از کاردان های فنی ساختمان رشته مکانیک و دارای پروانه اشتغال به کار استفاده

نمود.

تبصره (۲) - میزان ظرفیت اشتغال به کار مهندسان ناظر لوله‌کشی گاز ساختمان به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و تصویب کمیسیون هیأت سه نفره استان تعیین خواهد شد.

جدول شماره ۳: صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار مهندسان ناظر گاز

ردیف	پایه پروانه اشتغال	صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار در گروه‌های ساختمانی		
		طراحی، محاسبه و تهیه نقشه	بررسی و تأیید طرح و محاسبات	نظارت بر اجرای کار و بازرسی
۱	پایه ۳	ساختمان‌های گروه الف	ساختمان‌های گروه الف	ساختمان‌های گروه الف و ب
۲	پایه ۲	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج و د	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج و د	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج
۳	پایه ۱	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج و د	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج و د	ساختمان‌های گروه الف و ب و ج و د

ماده ۶- ضوابط تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شرکت‌های مجری لوله‌کشی گاز صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شرکت‌های مجری لوله‌کشی گاز براساس گروه‌های ساختمانی طبق جدول شماره ۴ زیر خواهد بود.

جدول شماره ۴: تقسیم‌بندی ظرفیت اشتغال به کار شرکت‌های مجری لوله‌کشی گاز

ردیف	مجری	گروه ساختمانی
۱	درجه ۳	ساختمان‌های گروه الف
۲	درجه ۲	ساختمان‌های گروه الف و ب
۳	درجه ۱	ساختمان‌های گروه الف، ب، ج و د

تبصره: میزان ظرفیت اشتغال به کار مجریان لوله‌کشی گاز به پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و تصویب هیأت سه نفره استان تعیین و اجرا می‌گردد.

ماده ۷- شیوه و ارائه خدمات طراحی، نظارت و اجرای لوله‌کشی گاز

۱- ۷- لیست مجریان لوله‌کشی گاز دارای پروانه اشتغال به کار از طرف سازمان مسکن و شهرسازی استان به شرکت گاز و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ارسال می‌گردد.

۲- ۷- کارفرما با مراجعه به دفتر سازمان مسکن و شهرسازی استان طبق کاربرد شماره ۱ درخواست معرفی مجری لوله‌کشی گاز می‌نماید و در صورت امکان واگذاری انشعاب مراتب به ایشان اعلام شده تا از

میان آخرین لیست مجریان واجد شرایط در دفتر گاز سازمان مهندسی ساختمان استان مجری مورد نظر را انتخاب نماید.

۷-۳- متقاضی حق نظارت طبق تعرفه مندرج در ماده ۹ را به حساب مربوط واریز سپس مهندس ناظر به ایشان معرفی شده تا طبق کاربرگ شماره ۴ قرارداد نظارت با وی منعقد نماید.

۷-۴- متقاضی از میان لیست مجریان ارائه شده مجری مورد نظر خود را انتخاب و طبق کاربرگ شماره ۳ با وی قرارداد منعقد و به دفتر گاز سازمان مهندسی استان جهت تشکیل پرونده اعلام می نماید. مجری پس از انعقاد قرارداد تاریخ شروع عملیات را به مهندس ناظر اعلام و در صورت تأیید مهندس ناظر، نسبت به تهیه طرح و محاسبات و تهیه نقشه پیشنهادی که حاوی اطلاعات مشروح در ماده ۸ و کاربرگ شماره ۸ می باشد اقدام نموده و یک نسخه را به ایشان تحویل می دهد.

تبصره: تهیه نقشه به عهده مجری می باشد مگر در مواردی که مجری صلاحیت تهیه نقشه را نداشته باشد، در چنین مواردی، از طریق مهندسان طراح نقشه تهیه می شود و مجری مکلف به اجرای لوله کشی براساس نقشه فوق می باشد.

۷-۵- مهندس ناظر هنگام شروع کار از محل بازدید می نماید و مسیر لوله کشی، مصالح مصرفی حمل شده به پایکار و پروانه مهارت فنی و سوابق کاری عوامل اجرایی مجری لوله کشی گاز را بررسی و در صورت تأیید دستور به ادامه کار می دهد، رأی و نظر مهندس ناظر در این خصوص صائب و برای مجری لازم الاجراست.

۷-۶- بررسی و تأیید لوله کشی گاز توسط مهندس ناظر صورت می گیرد.

۷-۷- در پایان کار، مهندس ناظر گاز باید از کار اجرا شده بازدید نموده و ضمن صورت برداری از اشکالات، موارد را جهت برطرف نمودن به مجری ابلاغ نماید.

تبصره: مهندس ناظر موظف است انجام نظارت را در طی ساعات روز برنامه ریزی نموده و سازمان نظام مهندسی استان به منظور حفظ کیفیت کارها، حداکثر تعداد نظارت در ماه برای هر ناظر را تعیین می نماید. (ناظر حداقل در سه مرحله باید کار را بازدید نماید)

۷-۸- مهندس ناظر پس از رفع اشکالات و یا در صورت عدم وجود اشکال، باید سیستم لوله کشی گاز را مورد آزمایش های لازم قرار داده، تأییدیه صحت انجام کار را صادر نماید.

تبصره: گزارش تأییدیه باید بیانگر رعایت مقررات مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان و اطلاعات لازم دیگر (از جمله نوع مصرف، میزان مصرف، تعداد واحدهای مسکونی مشترک و...) به شرح مندرج در پیوست شش مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان و کاربرگ شماره ۸ باشد.

۷-۹- پس از تأیید اجرای کار توسط مهندس ناظر یک نسخه از نقشه نهایی و گواهی تأیید انجام کار به دفتر گاز سازمان نظام مهندسی استان تحویل می گردد تا پایان کار به شرکت گاز طبق کاربرگ شماره ۵ اعلام گردد.

۷-۱۰- متقاضی باید گواهی شروع و اتمام اجرای عملیات گازرسانی توسط مجریان دارای صلاحیت را به منظور وصل انشعاب به شرکت گاز ارائه نماید (یک نسخه از کاربرگ های شماره ۲ و ۵).

۷-۱۱- پس از اعلام پایان کار از سوی نظام مهندسی ساختمان استان و کنترل رگولاتور و سایر تجهیزات انشعاب گاز به وسیله شرکت های تحت پوشش شرکت گاز نصب شده و با حضور نمایندگان شرکت گاز و سازمان نظام مهندسی استان و مجری، جریان گاز برقرار می گردد.

ماده ۸- اطلاعات ضروری نقشه پیشنهادی مجری (مطابق با بند ۱۷-۳-۱ مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان)

الف- نقشه لوله‌کشی گاز در پلان محوطه و طبقاتی که در آنها لوله‌کشی گاز انجام خواهد شد (اعم از زیرزمین، همکف یا طبقات بالاتر) به اضافه محل قرارگیری دودکش‌ها با ذکر مشخصات آن (از جمله ارتفاع، قطر، جنس و نوع دودکش)

ب- نقشه ایزومتریک با ذکر طول و قطر لوله‌ها بر روی آن.

پ- زیربنا یا فضای مفید ساختمان به مترمربع و مقدار مصرف گاز هریک از وسایل گازسوزی که به این سیستم لوله‌کشی متصل می‌شود و یا در آینده متصل خواهد شد برحسب مترمکعب گاز، یا کیلوکالری در ساعت و جمع کل مصرف گاز ساختمان برحسب مترمکعب.

ت- فهرست اجناس مصرفی با ذکر استانداردهای مربوط و مقدار آن (مطابق با جدول نمونه پیوست پنج مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان) که باید در سمت راست قسمت پایین نقشه آورده شود.

ث- مقیاس نقشه‌ها نباید از (۱:۱۰۰) کوچکتر باشد.

ماده ۹- نحوه تعیین تعرفه ارائه خدمات توسط مهندسان ناظر به متقاضیان گاز

تعرفه حق الزحمه مهندسان ناظر هر سال براساس حجم عملیات و نوع کار، با پیشنهاد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها و تصویب وزارت مسکن و شهرسازی، تعیین و پس از ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۰- مدارک موردنیاز جهت صدور «پروانه اشتغال به کار لوله‌کشی گاز»

۱- تکمیل کار برگ درخواست پروانه اشتغال به کار «اجرای لوله‌کشی گاز ساختمان»

۲- اصل و کپی شناسنامه شرکت که طبق اساسنامه مصوب، لوله‌کشی گاز جزء فعالیت‌های اصلی شرکت باشد.

۳- اصل و تصویر روزنامه رسمی ثبت شرکت و آخرین تغییرات آن.

۴- اصل و کپی مدرک تحصیلی مدیرعامل و اعضا هیأت مدیره شرکت و پروانه اشتغال مدیرعامل در صورت وجود.

۵- اصل و تصویر جواز کسب معتبر در صورت وجود.

۶- اصل و تصویر شناسنامه مدیرعامل و شرکت همراه با یک قطعه عکس.

۷- تکمیل تعهدنامه مطابق با پیوست کار برگ شماره (۱).

۸- ارائه هرگونه سوابق کاری مرتبط.

فرم شماره ۷
لیست کتورهای منصوبه در ماه

ردیف	شماره نقشه/پروانه	نوع تأیید نظام مهندسی	تاریخ نصب کتور		تاریخ کتور	نام و نام خانوادگی		آدرس
			مکان	مکان		مهندس ناظر	مجری	

دفتر گاز سازمان

فرم شماره 5

شماره: تاریخ:

ریاست محترم اداره گاز شهید باهنر... شماره قرارداد... تاریخ انعقاد...

Table with 2 columns: نام و نام خانوادگی، تاریخ. Rows include: نام و نام خانوادگی مدیر عامل شرکت، محل امضاء باقر گلشنی، نام و نام خانوادگی رئیس دفتر نمایندگی گاز، محل امضاء.

تاریخ به تاریخ... شماره فون و ایمیل... شماره قرارداد... تاریخ انعقاد...

Table with 2 columns: نام و نام خانوادگی، تاریخ. Rows include: نام و نام خانوادگی مدیر عامل شرکت، محل امضاء، نام و نام خانوادگی رئیس دفتر نمایندگی گاز، محل امضاء.

پیوست فرم شماره 1)

جمهوری اسلامی ایران وزارت مسکن و شهرسازی سازمان مسکن و شهرسازی استان.....

تجد نام مجری لوله کشی گاز

استان: شهرستان: فرزند: متولد: شماره شناسنامه: شماره از: شماره آدرس: تلفن:

مجری لوله کشی گاز به نام: به شماره ثبت: به آدرس: متعلقه می گردد که:

1- از کتبه صورت سند در «بند 1 و 2 ماده 2» دستورالعمل اجرای تفاهم نامه مورخ 1387/05/13 وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت ملی گاز ایران (وظایف مجریان لوله کشی گاز) اطلاع و آگاهی داشته و کتبه موارد آنرا رعایت نماید.

2- صحت خدمه مقررات ملی ساختمان را در کتبه کارهایی که برعهده اینجانب می باشد (به استثنای طراحی، اجرای لوله کشی گاز، نصب تجهیزات مورد نیاز، انجام آزمایشات لازم، راه اندازی تجهیزات گازرسانی) را اطمینان نماید.

3- به تذکرات و راهنمایی های مهندس ناظر توجه نموده و در صورت وجود اشکالات در هر یک از مراحل کار اقدام به رفع اشکالات برائ مستورات مهندسی ناظر نموده و مسئولیت و عواقب آنرا بر عهده می برد.

4- لوله کشی گاز را از کواترین مسیر مسکن و در نظر گرفتن طول پهنه به انجام برسانم.

5- با آگاهی از شرایط مندرج در «ماده 3» دستورالعمل فوق الذکر، تعهد می نمایم در صورتی که پروانه اشتغال به کار مسوول در زمینه اجرای لوله کشی گاز برای این شرکت صادر گردد طرف مدت یکسال نسبت به تطبیق با شرایط مندرج در ماده فوق الذکر اقدام نمایم.

مهر و امضاء مجری لوله کشی گاز:

گواهی ثبت کتبه و فرای کار ساختن

ریاست محترم اداره گاز شهید باهنر... شماره قرارداد... تاریخ انعقاد...

- 1- آقای/خانم... به شماره شناسنامه... در حوزه... جهت اشتغال... 2- مجری... به شماره شناسنامه... در حوزه... جهت اشتغال... 3- ...

لذا خواهشمند است تعهدنامه آن سازمان هر تاریخ... که جریان کار مطابق برقرار می گردد در محل پروژه حضور داشته باشد.

Table with 2 columns: نام و نام خانوادگی، تاریخ. Rows include: مهر و امضاء باهنر گلشنی، آقای/خانم...، مهر و امضاء باهنر گلشنی، تاریخ انعقاد، مهر و امضاء باهنر گلشنی، مهر و امضاء باهنر گلشنی، مهر و امضاء باهنر گلشنی، مهر و امضاء باهنر گلشنی.

معاونت نظام مهندسی و اجرایی ساختمان

قرارداد طراحی و اجرای سیستم لوله کشی گاز داخلی ساختمان

این قرارداد در تاریخ... فی مابین آقای/خانم... فرزند... و شماره شناسنامه... (مالک/نماینده رسمی ملک) - متقاضی (پیمانکار) و تاریخ انعقاد... و شماره ثبت... و شماره فون... در این قرارداد متقاضی تعهد نموده...

1- موضوع قرارداد:

طراحی، تهیه نقشه های اجرایی و برون ساختن سیستم لوله کشی گاز داخلی ساختمان... و اجرای سیستم لوله کشی گاز داخلی ساختمان.

2- مبلغ قرارداد:

مبلغ قرارداد با مبلغ... و بدون مصالح... قابل می باشد. که براساس قیمت های موجود و مترال تعیین محاسبه شده است و مبلغ قطعی در نامه کار و مشخص شدن مترال دقیق کار تعیین و حساب خواهد شد.

3- تعهدات متقاضی:

- 1- متقاضی متعهد می باشد... 2- متقاضی متعهد می باشد... 3- متقاضی متعهد می باشد... 4- متقاضی متعهد می باشد... 5- متقاضی متعهد می باشد... 6- متقاضی متعهد می باشد... 7- متقاضی متعهد می باشد... 8- متقاضی متعهد می باشد... 9- متقاضی متعهد می باشد... 10- متقاضی متعهد می باشد...

فلوجارت گر شکار شونده ارائه خدمات طرح احیا ، نظارت و بازرسی سیستم لوله کشی گاز، برای ساختمانهای مشمول محبت 17 مقررات ملی ساختمان در استان تهران

1- متقاضی از بین معاینات بازدید شرایط (که امکان آلیاژ در دفتر کار سازمان موجود است) مجری مشاهده نمود و با متقاضی و سازمان نظام مهندسی اقدام می نماید.
 2- متقاضی هزینه نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز و سپس آلیاژ به دفتر کار سازمان تحویل می دهد.
 3- دفتر کار سازمان با توجه به دستورالعمل مربوط ، مجری را با متقاضی و معاینه معرفی می نماید.
 4- طبق کار برگ شماره 3 و 2 متقاضی با مجری و مهندس ناظر قرارداد منعقد می نماید.

مجری با توجه به دستورالعمل مصوبه و شرایط قانونی مترجم فرم شماره 3-1-17 محبت 17 مقررات ملی ساختمان ، کار برگ کشی را زیر نظر مهندس ناظر اجرا می نماید.

سازمان طبق کار برگ شماره 5 ضمیمه کار برگ را به اداره گاز اعلام می نماید.

1- متقاضی هزینه اشتراک و کنترل و سایر تجهیزات اشتراک گاز را به حساب اداره گاز واریز و فیش آنرا به امور مشترکین اداره گاز ارائه می نماید.
 2- اداره گاز ، متقاضی را رسماً مشترک گاز سوده و کنترل و سایر تجهیزات مورد نیاز به وسیله مجری لوله کشی گاز یا شرکتی تحت تعهد پوشش نصب می گردد.

با حضور نمایندگان اداره گاز و سازمان نظام مهندسی و مجری گاز مشترک را واصل و گاز در سیستم برقرار می گردد.

فرم راه بررسی طرح و نظارت بر اجرا و بازرسی لوله کشی گاز

نام و نام خانوادگی: ... شماره پروانه: ...
 تاریخ: ...
 محل: ...

موضوع قرارداد: تعمیرات و نگهداری دستگاههای اشتراک گاز و نظارت بر اجرای آن.
 1- بررسی و تصحیح نقشه های اجرایی و استانداردها و مقررات.
 2- نظارت بر اجرای عملیات اجرایی و بازرسی و کنترل کیفیت کار.
 3- تهیه صورتجلسات و گزارشات روزانه و هفتگی.
 4- اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیصلاح.
 5- تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی.
 6- اخذ تاییدیه های لازم از مراجع ذیصلاح.
 7- تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی.
 8- تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی.

توضیحات: ...
 1- اعلام لوله کشی گاز در محل.
 2- اعلام مهندس ناظر در محل.
 3- اعلام مهندس ناظر در محل.
 4- اعلام مهندس ناظر در محل.

ردیف	شرح کار	تاریخ	مهندس ناظر	مهندس اجرا
1	بازرسی و تصحیح نقشه های اجرایی			
2	نظارت بر اجرای عملیات اجرایی			
3	تهیه صورتجلسات و گزارشات			
4	اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیصلاح			
5	تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی			
6	اخذ تاییدیه های لازم از مراجع ذیصلاح			
7	تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی			
8	تهیه و نصب تجهیزات ایمنی و حفاظتی			

مهندس ناظر: ...
 مهندس اجرا: ...

1- تعهدات مجری:

1- مجری تعهد می نماید که کلیه عملیات اجرایی را مطابق با نقشه های مصوبه و شرایط قانونی مترجم فرم شماره 3-1-17 محبت 17 مقررات ملی ساختمان ، کار برگ کشی را زیر نظر مهندس ناظر اجرا نماید.
 2- مجری تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 3- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 4- مجری تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 5- مجری تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 6- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 7- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 8- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

2- مجری تعهد می نماید که کلیه عملیات اجرایی را مطابق با نقشه های مصوبه و شرایط قانونی مترجم فرم شماره 3-1-17 محبت 17 مقررات ملی ساختمان ، کار برگ کشی را زیر نظر مهندس ناظر اجرا نماید.
 3- مجری تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 4- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 5- مجری تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 6- مجری تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 7- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 8- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

3- مجری تعهد می نماید که کلیه عملیات اجرایی را مطابق با نقشه های مصوبه و شرایط قانونی مترجم فرم شماره 3-1-17 محبت 17 مقررات ملی ساختمان ، کار برگ کشی را زیر نظر مهندس ناظر اجرا نماید.
 4- مجری تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 5- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 6- مجری تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 7- مجری تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 8- مجری تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

2- تعهدات کارفرما:

1- کارفرما تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 2- کارفرما تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 3- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 4- کارفرما تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 5- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 6- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 7- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 8- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

2- کارفرما تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 3- کارفرما تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 4- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 5- کارفرما تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 6- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 7- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 8- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

3- کارفرما تعهد می نماید که کلیه مجوزهای لازم را از مراجع ذیصلاح اخذ نماید.
 4- کارفرما تعهد می نماید که کلیه هزینه های نظارت و بازرسی را طبق قرارداد به حساب سازمان واریز نماید.
 5- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 6- کارفرما تعهد می نماید که کلیه صورتجلسات و گزارشات را تهیه و ارائه نماید.
 7- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.
 8- کارفرما تعهد می نماید که کلیه تجهیزات ایمنی و حفاظتی را تهیه و نصب نماید.

آیین نامه حفاظتی کارگاه های ساختمانی - مصوب ۱۳۸۱*

داربست های معلق با راه اندازی دستی

ماده ۱۲۵: تیرهای پیش آمده باید:

الف) سدارای مقاومت و سطح مقطع کافی برای تأمین استحکام و پایداری داربست باشند.
ب) بطور عمودی به نمای خارجی ساختمان نصب گردند.

ماده ۱۲۶: بخش پیش آمده این تیرها از ساختمان باید به گونه ای باشد که در زمانی که جایگاه کار (پلات فورم) در حالت آویزان ثابت مانده، فاصله جایگاه از نمای خارجی ساختمان از ۳۰ سانتی متر بیشتر نباشد مگر در موارد استثنایی که در ماده ۱۰۴ به آن اشاره شده است.

ماده ۱۲۷: تیرهای پیش آمده باید به وسیله پیچ یا وسایل مشابه بطور مطمئنی به اجزاء اصلی ساختمان متصل و مهار شوند.

ماده ۱۲۸: پیچ های مهار باید به خوبی سفت شوند و بطور مطمئنی تیرهای پیش آمده را به اسکلت و بدنه ساختمان متصل سازند.

ماده ۱۲۹: در مواقعی که تیرهای پیش آمده با کیسه های شن یا وزنه های تعادل مهار می شوند، وسایل فوق باید بطور اطمینان بخشی به تیرهای پیش آمده بسته شوند.

ماده ۱۳۰: در انتهای هر یک از تیرهای پیش آمده یا هر یک از تیر آهن های حامل باید پیچ های متوقف کننده نصب شود.

* بخش باقیمانده آیین نامه

ماده ۱۳۱: طناب‌های آویز باید:

الف- از الیاف مرغوب طبیعی یا مصنوعی یا سیم فولادی تشکیل شوند.

ب- حداقل دارای ضریب اطمینان ۱۰ برای رشته‌ها و فیبرها و ضریب اطمینان ۶ برای سیم فولادی باشند.

ماده ۱۳۲: طناب‌های آویز باید دور پولی‌ها و قرقره‌های مناسبی جمع شوند تا جایگاه بتواند به راحتی و بطور اطمینان بخشی بالا و پایین برود.

ماده ۱۳۳: طناب‌های آویز باید بطور مناسبی در مقابل سائیدگی و خوردگی محافظت شوند.

ماده ۱۳۴: طول جایگاه‌های کار (پلات فورم‌های) داربست‌های معلق با راه‌اندازی دستی نباید از ۸ متر و عرض آنها از ۶۰ سانتی‌متر تجاوز نماید.

ماده ۱۳۵: جایگاه‌های کار باید:

الف- به وسیله دو یا چند طناب یا زنجیر آویزان باشند بطوری که بیش از $3/5$ متر از یکدیگر فاصله نداشته باشند.

ب- به وسیله نرده‌هایی که بر روی رکاب‌های فلزی تکیه دارند، محافظت شده و این رکاب‌ها به طناب‌ها و زنجیره‌های آویز متصل شوند.

ماده ۱۳۶: در هیچ زمانی طناب میانی نباید بیشتر از هر یک از دو طناب کناری آن کشیده شود.

ماده ۱۳۷: رکاب‌های جایگاه کار (پلات فورم) باید از زیر تخته‌های جایگاه عبور کرده و بطور محکم به آنها بسته شوند.

ماده ۱۳۸: بیش از دو نفر کارگر نباید بطور همزمان بر روی داربست معلق با راه‌اندازی دستی کار نمایند.

ماده ۱۳۹: در مواقعی که داربست معلق به راه‌اندازی دستی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، باید به بدنه ساختمان بسته شود یا به سطح زمین پایین آورده شود و ابزار کار و مصالح از روی آن برداشته شود.

ماده ۱۴۰: داربست معلق با راه‌اندازی دستی قبل از بکارگیری باید به وسیله دو بار بارگیری آزمایشی در مسافت کوتاه آزمایش شود.

ماده ۱۴۱: در داربست‌های معلق با راه‌اندازی دستی که کارگران بر روی جایگاه آن بطور نشسته کار می‌کنند، باید وسایلی پیش‌بینی شود که جایگاه را حداقل در فاصله ۴۵ سانتی‌متر بدنه ساختمان نگهدارد تا هنگام تکان خوردن داربست، مانع برخورد زانوهای کارگران با دیوار گردد.

داربست‌های معلق با راه‌اندازی ماشینی

ماده ۱۴۲: تیرهای پیش‌آمده باید با مقررات مواد ۱۲۵ تا ۱۲۸ و ماده ۱۳۰ مطابقت داشته باشند.

ماده ۱۴۳: در داربست معلق با راه‌اندازی ماشینی نباید از کیسه‌های شن یا وزنه‌های تعادل به عنوان وسایل نگهدارنده و مهار تیرهای پیش‌آمده استفاده شود.

ماده ۱۴۴: فقط کابل‌های آویز فولادی که با مقررات ماده ۱۳۱ (ب) منطبق باشند، باید در داربست‌های معلق با راه‌اندازی ماشینی بکار برده شوند.

ماده ۱۴۵: طول کابل‌های تعلیق باید به اندازه‌ای باشد که در وضعیتی که جایگاه در پایین‌ترین حد خود قرار دارد، حداقل دو دور کابل روی هر استوانه باقی بماند.

ماده ۱۴۶: انتهای کابل‌های تعلیق باید بطور مطمئنی به وسیله گیره‌ها یا سایر وسایل مؤثر به ماشین

بالابر بسته شوند.

ماده ۱۴۷: ماشین‌های بالابر داربست باید طوری ساخته و نصب گردند که بخش متحرک آنها برای بازرسی به آسانی در دسترس باشد.

ماده ۱۴۸: بدنه ماشین‌های بالابر باید به وسیله پیچ‌ها یا وسایل مؤثر دیگر بطور مطمئنی به تکیه‌گاه‌ها و دستک‌های جایگاه متصل شود.

ماده ۱۴۹: وینچ‌ها در داربست‌های معلق باید:

الف - از نوع متوقف‌کننده اتوماتیک باشند یا

ب - به ضامن، گیره (شیطانک) و یا وسیله قفل‌کننده مؤثر دیگر مجهز باشند، بطوری‌که جایگاه را بتوان در هر سطحی بطور اطمینان بخشی متوقف نمود و مواقعی که از کنترل دست‌رها می‌شود، گیره بطور اتوماتیک عمل کند. همچنین زمانی که گیره قبل از پایین آوردن جایگاه، لزوماً از قیدرها می‌شود، یک وسیله مناسب ایمنی باید فراهم باشد تا از برگشت وینچ جلوگیری نماید.

ماده ۱۵۰: شستی یا اهرم راه‌اندازی ماشین بالابر باید به ترتیبی باشد که وقتی فشار دست از روی آن رها می‌شود، موتور فوراً متوقف شده و بطور اطمینان بخشی جایگاه را نگهدارد.

ماده ۱۵۱: قسمت‌های متحرک ماشین بالابر باید حداقل یک بار در هفته بازرسی شود.

ماده ۱۵۲: زمانی که ماشین بالابر جابجا می‌شود، باید قبل از اینکه مجدداً بکار گرفته شود، مورد بازرسی و معاینه کامل قرار گیرد.

ماده ۱۵۳: جایگاه‌های کار باید با مقررات ماده ۱۳۵ منطبق باشند.

ماده ۱۵۴: طول جایگاه‌های کار نباید از ۸ متر و عرض آنها از ۱/۵ متر تجاوز نماید.

ماده ۱۵۵: در مواقعی که کارگران بر روی داربست‌های معلق سنگین کار می‌نمایند، ایمنی کابل‌های تعلیق باید به وسیله قفل کردن وینچ‌ها یا طرق مؤثر دیگر تأمین گردد.

ماده ۱۵۶: باید از تکان خوردن یا برخورد داربست‌های معلق به بدنه ساختمان به وسیله قیدها، نرده‌های حایل و غیره جلوگیری بعمل آید.

ماده ۱۵۷: وقتی که از داربست معلق با راه‌اندازی ماشینی استفاده نمی‌شود، باید:

الف- کلیه ابزارها و سایر وسایل قابل حمل از روی آن برداشته شوند.

ب- در محل خود بطور اطمینان بخشی ثابت شده و یا به سطح زمین پایین آورده شود.

داربست دیوارکوب (Bracket Scaffolds)

تعریف: داربست دیوارکوب تشکیل می‌شود از یک سکوی کار که به شکل بالکن و به وسیله تکیه‌گاه‌های گونیا شکل به بدنه ساختمان متصل و مهار می‌گردد.

ماده ۱۵۸: تکیه‌گاه‌های داربست دیوارکوب باید دارای مقاومت کافی و از جنس فلز مناسب بوده و بطور اطمینان بخشی به وسیله پیچ و مهره و واشر به بدنه ساختمان متصل و مهار می‌گردد.

ماده ۱۵۹: داربست دیوارکوب فقط باید مورد استفاده کارگرانی از قبیل درودگران، رنگ‌کاران و برق‌کاران که به لوازم و تجهیزات سنگینی احتیاج ندارند، قرار گیرد.

ماده ۱۶۰: عرض سکوی کار داربست دیوارکوب نباید از ۷۵ سانتی‌متر بیشتر باشد.

ماده ۱۶۱: تکیه‌گاه‌های داربست دیوارکوب باید به گونه‌ای طراحی شوند تا حداقل در مقابل ۱۷۵ کیلوگرم بار وارده به قسمت جلو آن مقاومت نمایند.

ماده ۱۶۲: فاصله بین تکیه‌گاه‌های داربست دیوارکوب نباید از ۳ متر تجاوز نماید.

داربست نردبانی

ماده ۱۶۳: داربست نردبانی فقط باید برای کارهای سبکی به کار رود که در آن از مصالح کمی استفاده می‌شود و بطور کلی باید برای انجام کار مورد نظر مناسب باشد (مانند رنگ‌کاری، گچ‌کاری و امثال آن)

ماده ۱۶۴: نردبان‌های دوطرفه‌ای که برای پایه‌های داربست نردبانی بکار می‌روند ضمن آنکه باید دارای مقاومت و استحکام کافی باشند، باید دارای یکی از دو شرط زیر نیز باشند:

الف- یا در عمقی از زمین فرورفته باشند که با در نظر گرفتن نوع خاک تعیین می‌شود.

ب- یا به شیوه‌ای روی زیر پایه‌ای‌ها یا تخته‌هایی قرار داده شوند که هر دو پایه هر نردبان روی سطح تراز قرار گیرند. همچنین پایه‌های آنها بطور محکمی مهار گردند تا از لغزیدنشان جلوگیری شود.

ماده ۱۶۵: در مواردی که از نردبان دو طرفه برای ایجاد داربست استفاده می‌شود نباید ارتفاع داربست از ۲/۵ متر بیشتر باشد همچنین تخته جایگاه باید در سطح تراز قرار داده شده و از پله سوم بالای نردبان‌ها بالاتر قرار نگیرد.

ماده ۱۶۶: از داربست نردبانی نباید در هر زمان بیش از یک نفر استفاده نمایند.

بخش دوم - نردبان

ماده ۱۶۷: پایه‌ها و پله‌های نردبان چوبی باید از چوب مرغوب ساخته شده و الیاف چوب در جهت طول قطعات باشند. همچنین اجزاء نردبان باید فاقد هرگونه عیب و ایراد ظاهری از قبیل ترک، شکستگی و پوسیدگی باشد.

ماده ۱۶۸: پله‌های نردبان چوبی باید به صورت کام و زبانه بطور محکم به پایه‌ها متصل گردیده باشند. از بکار بردن نردبان چوبی که پله‌های آن فقط به وسیله میخ و پیچ به پایه‌ها متصل شده باشند، باید خودداری گردد.

ماده ۱۶۹: پله‌های نردبان فلزی باید عاج‌دار باشند تا از لغزش پا بر روی آنها پیشگیری به عمل آید.

ماده ۱۷۰: نردبان دو طرفه باید مجهز به ضامن یا قیدی باشد که از باز شدن بیش از حد پایه‌ها جلوگیری نماید. ضمناً در حالت باز نباید ارتفاع آن از ۳ متر بیشتر باشد.

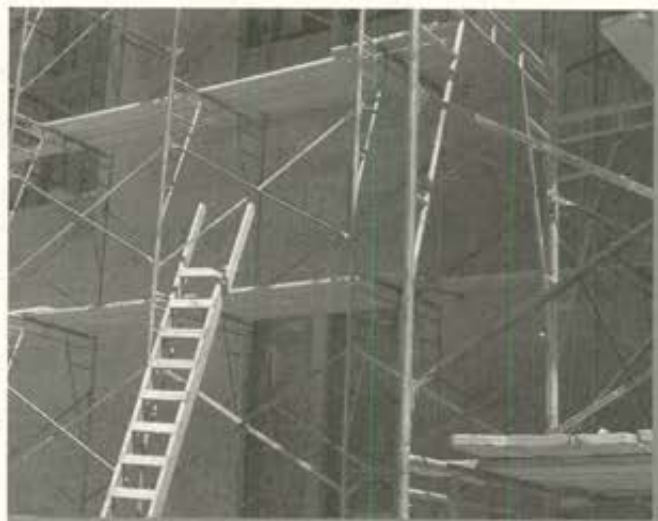
ماده ۱۷۱: طول نردبان یک طرفه قابل حمل نباید از ده متر تجاوز نماید.

ماده ۱۷۲: پله‌ها و پایه‌های نردبان باید از مواد روغنی و لغزنده عاری باشند.

ماده ۱۷۳: از رنگ کردن نردبان چوبی که باعث پوشیده شدن نواقص آن می‌گردد، باید خودداری بعمل آید و برای محافظت آن از پوسیدگی، باید از مواد محافظ شفاف استفاده شود.

ماده ۱۷۴: نردبان‌های فلزی باید به وسیله ضدزنگ یا مواد مناسب دیگر در مقابل خوردگی و زنگ‌زدگی محافظت شوند، مگر آنکه از فلزات زنگ نزن از قبیل آلومینیوم ساخته شده باشند.

ماده ۱۷۵: نردبانی که روی یک پایه تک به وسیله اتصال چوب‌های

افقی ساخته شود، نباید مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۱۷۶: دو نردبان کوتاه نباید به هم متصل و به جای نردبان بلند بکار برده شوند.
ماده ۱۷۷: از افزودن ارتفاع نردبان به وسیله قرار دادن جعبه یا بشکه و نظایر آن در زیر پایه های آن باید خودداری به عمل آید.

ماده ۱۷۸: نردبان دو طرفه نباید با جمع کردن دو ضلع آن بر روی هم، به جای نردبان یک طرفه بکار برده شود.

ماده ۱۷۹: لولاهای بالای نردبان دو طرفه باید در فواصل مناسب روغن کاری شوند تا حرکت آنها به آسانی انجام و از شکسته شدن آنها جلوگیری به عمل آید.

ماده ۱۸۰: از نردبانی که پله های آن در رفته و معیوب است و یا فاقد یک پله است و یا اینکه پایه های آن دارای نقص، ترک و شکستگی است، به هیچ وجه نباید استفاده نمود. چنانچه نردبان قابل تعمیر نیست، باید فوراً آن را معدوم نمود تا مورد استفاده کسی قرار نگیرد.

ماده ۱۸۱: در نردبان های ثابت برای هر ۹ متر ارتفاع باید یک پاگرد پیش بینی گردد و هر قطعه از نردبان که حد فاصل دو پاگرد است باید به نحوی قرار گیرد که در امتداد قطعه قبلی باشد.

ماده ۱۸۲: نردبان نباید در جلوی دری که باز می شود قرار داده شود، مگر آنکه در قبلاً بطور محکم بسته و قفل شده باشد.

ماده ۱۸۳: در جایی که رفت و آمد زیاد است و همچنین در ساختمان های بیش از دو طبقه، برای بالا رفتن و پایین آمدن از نردبان های جداگانه استفاده شود.

ماده ۱۸۴: از یک نردبان نباید در هر زمان بیش از یک نفر استفاده نمایند.

ماده ۱۸۵: در هنگام استقرار نردبان، باید فاصله بین پایه نردبان تا پای دیوار تقریباً در حدود یک چهارم طول نردبان اختیار شود.

ماده ۱۸۶: در مواردی که امکان تکیه دادن و استقرار نردبان با شیب مناسب و ایمن وجود نداشته باشد، باید برای جلوگیری از حرکت نردبان، تکیه گاه یا پایه آن بطور محکم بسته و یا مهار شود.

ماده ۱۸۷: چنانچه نردبان در محلی که احتمال لغزش دارد، قرار داده شود، باید به وسیله گوه یا کفشک لاستیکی شیاردار یا سایر وسایل و موانع مشابه، از لغزش پایه ها بر روی زمین جلوگیری به عمل آید. همچنین تکیه گاه نردبان در قسمت بالا نیز باید دارای استحکام لازم باشد.

ماده ۱۸۸: طول نردبان باید طوری انتخاب شود که پس از استقرار صحیح آن، انتهای فوقانی آن حدود یک متر از کف محلی که کارگر در آن پیاده می شود، بالاتر بوده و این قسمت اضافی فاقد پله باشد. ضمناً قسمت اضافی می تواند فقط دارای یک ضلع باشد.

ماده ۱۸۹: از تکیه دادن نردبان به ستون استوانه ای، از قبیل لوله فلزی یا تیر چوبی و غیره و همچنین نبش دیوار باید جلوگیری به عمل آید.

ماده ۱۹۰: کارگران را نباید به بالا بردن و پایین آوردن بارهای سنگین یا حجیم به وسیله نردبان وادار نمود.

ماده ۱۹۱: بالا بردن آسفالت یا قیر داغ به وسیله نردبان مجاز نمی باشد.

AutoCad 2006

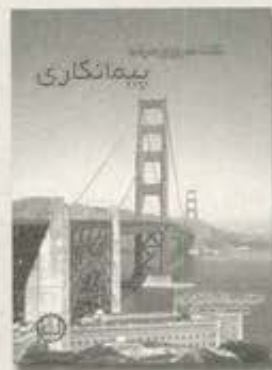
بدون نیاز به مهارت پیشین

مؤلف David Frey
 مترجم: آزاده کفاش
 تعداد صفحات: ۲۶۴
 قیمت: ۳۲۰۰ تومان
 ISBN: 964-7420-17-X

کتاب فوق بر اساس پرفروشترین کتاب اتوکد می باشد. در این کتاب دستورات همگام با انجام و شکل گیری یک پروژه نیز تمرین جداگانه ای در آخر هر فصل برای تسلط کامل آموزش داده می شود به گونه ای که کاربر می تواند به راحتی از تمامی امکانات اتوکد استفاده نماید.

نکات ضروری و حرفه ای پیمانکار

گردآورنده: مزدک شایان فرد
 تعداد صفحات: ۴۵
 قیمت: ۷۵۰ تومان
 ISBN: 964-7420-18-8

این کتاب با توجه به توسعه حرفه پیمانکاری و نیاز به منبعی برای آگاهی و آشنائی با قوانین و ضوابط این حرفه تدوین گردیده است. با انتخاب و تفکیک نکات اساسی و ضروری کتابی ارائه گردیده که میتوان با مطالعه و رجوع به آن در کمترین زمان مهمترین و اساسی ترین در این زمینه بدست آورد.

انتشارات صانعی

مرکز نشر و فروش کتابهای کلیه گرایش های مهندسی
 امکان ارسال کتاب به تمامی نقاط تهران و شهرستان های کشور
 خیابان انقلاب - بین ۱۲ فروردین و اردیبهشت تلفن: ۶۶۴۰۵۲۸۵ فاکس: ۶۶۴۰۹۹۲۴

مؤلفه های سمینار

PAPER SUMMONING

فرمت چکیده مقالات حداکثر ۳۰۰ کلمه قلم سبز ۱۲
 نشانی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر، دانشگاه دانشجویان دانشگاه تهران
 دبیر خانه دومین سمینار صنعت ساخت و ساز در صنعت
 تلفن: ۶۶۴۵۷۱۱۱

مؤلفه های سمینار:

- ساخت و ساز و زلزله**
 ارزیابی وضعیت فعلی ساخت و ساز
 بهسازی لرزه ای ساختمانها شرقهای حیثی و زیرساختهای شهری
 مدیریت ساخت روش های لجرازه و کنترل کیفی
 ارتقاء فرهنگ ساخت و ساز
 تراکم و بلند مرتبه سازی
 بیمه زلزله
- مدیریت بحران زلزله**
 استفاده از فن آوری های نوین در ساخت و ساز
- حمل و نقل و ترافیک**
 انرژی و محیط زیست
 برنامه ریزی، مدیریت و کنترل کیفیت
 ایمنی در حمل و نقل
 حمل و نقل و توسعه شهری
 سیستم های حمل و نقل
 آموزش و مقررات
- محیط زیست**
 مصالح و تکنیک های ساخت و ساز
 بازایات مصالح و استفاده مجدد آنها
 مدیریت منابع آب
 منابع پایدار انرژی و انرژی های تجدید پذیر
 مدیریت بحران در محیط زیست
 فرهنگ سازی و محیط زیست شهری
- معماری و شهرسازی**
 معماری و نمای شهری
 ساخت و ساز و ضوابط و مقررات معماری و شهرسازی
 مدیریت شهری و نظام ملی شهری
 بافت های فرسوده و اسکان غیر رسمی

نام: نام خانوادگی:
 مدرک تحصیلی: صفحات:
 نشانی:
 هیات علمی دانشگاه
 دانشجو
 شرکت خصوصی
 سازمان دولتی
 تلفن تماس: دورنگار:
 E-mail:

هزینه ثبت نام در سمینار
 آزاد (سازمانهای دولتی، شرکتهای خصوصی و ...)
 دانشجو ۲۷۰
 عضو هیات علمی ۷۵۰
 به حساب شماره ۱۳۵۸۵۷۳۷۷ به نام عوائد اختصاصی دانشگاه دانشجویان، نزد بانک تجارت شعبه اردیبهشت کد ۱۸۷ واریز نمایید

فرم ثبت نام به همراه رسید بانکی را حداکثر تا تاریخ ۵ بهمن ماه ۸۴ به دبیر خانه سمینار ارسال کنید
 دانشجویان و اساتید هیات علمی باید کلی کارت دانشجویی یا کارت عضویت هیات علمی را نیز به همراه مدارک ارسال نمایند

انجمن علمی دانشجویان مهندسی عمران دانشگاه فنی
 و دانشگاه دانشجویان دانشگاه تهران برگزار میکند

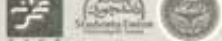
دومین سمینار ساخت و ساز در صنعت

2nd CONSTRUCTION IN TEHRAN SEMINAR

به همراه نمایشگاه تخصصی صنعت ساخت

Web : <http://scits.ut.ac.ir>

E-mail : scits@ut.ac.ir

دفاتر نمایندگی سازمان نظام مهندسی ساختمان در شهرهای مختلف استان و شهر تهران، بتدریج تأسیس و راه اندازی می شوند. لذا بر همه اعضا محترم ساکن حوزه دفاتر در شهرهای استان، لازم است که ضمن معرفی خود به دفتر محل سکونت و کار خود، نسبت به اعلام همکاری و نیز تشکیل پرونده اقدام نمایند تا دفاتر با جمع آوری اطلاعات ضروری اعضا، سریعاً نسبت به اجرای آیین نامه ماده ۲۳ اقدام نمایند. به همین منظور مشخصات دفاتر راه اندازی شده به شرح زیر جهت اطلاع عموم و همکاری عموم اعضا چاپ می شود. ضمناً یادآوری می نماید، دفاتر نمایندگی از علاقه مندان شرکت در گروه های کنترل خدمات مهندسی (طراحی، نظارت و اجرا) ثبت نام بعمل می آورد.

ردیف	شهرستان	مسئولان	آدرس	تلفن
۱	اندیشه	رئیس: مهندس سید محمد سید ابراهیمی نائب رئیس: شهرام اعتمادی	شهر جدید، فاز ۳، جنب مجتمع تجاری اداری بوستان	۰۲۶۲-۳۵۵۰۳۷۳
۲	پاکدشت	رئیس: مهندس پوران منتظری نائب رئیس: دکتر حمید شریعت رضوی	روبروی دانشگاه آبرویجان، پشت شهرداری پاکدشت	۰۲۹۲-۳۰۳۳۰۵۳
۳	پردیس	رئیس: مهندس اصغر عرفان نائب رئیس: مهندس محمد رضا سلطانی	شهر جدید پردیس، فاز ۲، میان امام خمینی مجتمع تجاری اداری کوه نور، طبقه ۲	۰۳۳۱-۲۲۵۲۲۰۰
۴	تهران (۱) شمال	رئیس: مهندس اسماعیل پوریزاز نائب رئیس: مهندس لطیفه مقبولی	خیابان دکتر شریعتی، روبروی پارک کوروش، کوچه تقی زکاتی، پلاک ۱، واحد ۲	۲۲۸۴۳۶۰۸ ۲۲۸۴۷۹۲۸
۵	تهران (۲) غرب	رئیس: مهندس اکبر عسگری نژاد نائب رئیس: مهندس علیرضا ملک موزیان	آیندا، کاشانی، نرسیده به سه راه جنت لوله، سلطنتان ایران، واحد ۱	۴۴۱۴۰۹۰۲
۶	تهران (۳) آزادی	رئیس: دکتر محمد علی رحیم خانی نائب رئیس: مهندس علی اکبر یزدی	خیابان آزادی، به سمت انقلاب، بعد از تقاطع استاد معین، پلاک ۳۲۰، واحد ۲	۶۶-۳۳۵۹۶ ۶۶-۴۵۰۶۹
۷	تهران (۴) رسالت	رئیس: مهندس عطا... حسینی نائب رئیس: مهندس جواد قلهووسی	میان رسالت، خیابان هنگام، نرسیده به فرجام، پلاک ۱۱۳، طبقه دوم	۷۷۸۹۱۶۳۰ ۷۷۳۹۳۲۵۳
۸	شهریار	رئیس: مهندس فرامرز گزازی نائب رئیس: مهندس منوچهر اولیازاده	خیابان ولیعصر، کوچه جنب بانک مسکن، طبقه اول	۰۳۶۲-۳۳۲۸۳۰۰
۹	کرج	رئیس: مهندس رامید صوفی پور نائب رئیس: مهندس محمدمبین خوشنویس انصاری	بلوار جمهوری شمالی، نبش مینا، سلطنتان نظام مهندسی، طبقه سوم	۰۲۶۱-۴۳۰۵۲۵۱
۱۰	کمال شهر	رئیس: مهندس احد رسولی نائب رئیس: مهندس امید صبری نژاد	اول بلوار شهرداری، سلطنتان سینا، طبقه اول، واحد ۱	۰۲۶۱-۳۷۰۸۴۸۸
۱۱	لوسان	رئیس: مهندس رضا کاکوند لاسدی	بلوار امام خمینی، روبروی بانک ملت	۰۲۳۱-۴۵۲۳۳۱۹
۱۲	ملارد	رئیس: مهندس قاسم جعفری راد	سراسیمه ملارد، نرسیده به شهرداری، طبقه فوقانی نمایشگاه الپاس	۰۲۶۱-۶۴۸۱۳۲۵
۱۳	محمد شهر	رئیس: مهندس محمد علی اسبقی پور	بلوار امام خمینی، تقاطع دشت بهشت، نبش کوچه دکتر شهبازی، طبقه سوم	۰۲۶۱-۶۲۱۱۲۶۶
۱۴	هشتگرد / طالقان	رئیس: مهندس مهتاب ملکی	شهر جدید ابتدای میان یلیبود، سلطنتان مینو طالقان، روبروی پمپ بنزین قنیم، جنب بنیاد مسکن	۰۲۶۲-۳۲۶۴۰۰۴ ۰۲۶۲-۳۷۳۴۸۳۲

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران
(دفتر سابقه: تهران)

شماره: ۴۰۱/۲۲۴۱۲/۳۲

تاریخ: ۱۳۸۴/۰۹/۱۳

پیوست: ندارد

بایست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران

بسمه تعالی

دستگاههای اجرائی استان

شهرداریهای مناطق تهران

مهندسان مشاور استان

پیمانکاران استان

شهرداری شهرستانهای استان تهران

باسلام

به اطلاع می‌رساند پیگیریهای بعمل آمده در خصوص مصوبه شورای فنی استان و موافقت معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی این سازمان، منجر به صدور موافقتنامه دفتر آموزش و بهسازی نیروی انسانی به شماره ۱۸۰۳/۹۲۹۱۶ مورخ ۸۴/۷/۲۰ گردید که براساس آن برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه‌های فنی می‌تواند از امتیازات مترتب در چارچوب نظام آموزش کارکنان دولت برخوردار گردد (تعمیل در گروه و یک ماه پاداش، محاسبه ساعات آموزش در ارتقاء گروهها) و همچنین دستگاهها می‌توانند شهریه دوره‌ها را از محل اعتبارات آموزشی پرداخت نمایند.

نظر به اینکه مجوز داده شده برای برگزاری یک بار برای هر دوره صادر شده است و امکان تجدید آن به سادگی میسر نمی‌باشد، خواهشمند است نسبت به این موضوع توجه ویژه نموده و با اطلاع رسانی مناسب و حل مسائل اداری شرايطی را فراهم آورند که تمامی مدیران و کارشناسان فنی استان در این دوره‌ها شرکت نمایند. بدین منظور با انتخاب موسسه آموزشی خانه عمران ترتیبی اتخاذ شده است که این دوره‌ها با همکاری موسسه فوق و نظارت این سازمان برگزار گردد.

لازم به ذکر است انتخاب موسسه آموزشی خانه عمران به جهت آن بوده است که این موسسه مجوز برگزاری دوره‌های جوش را از وزارت مسکن و شهرسازی و سایر دوره‌ها را از این سازمان دارا می‌باشد.

متقاضیان جهت ثبت نام می‌بایستی حداکثر تا یک هفته قبل از شروع دوره‌ها به موسسه خانه عمران واقع در خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه یکم، پ ۴ واحد ۳ مراجعه نمایند و جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره تلفن‌های موسسه خانه عمران: ۸۸۷۵۸۴۴۰ یا ۸۸۷۵۴۴۴۰ تماس حاصل فرمایند.

